

ዴት ብትደፍር ነው ? ጃል ! . . . ለመሆኑ ከማን ሬት እንደ ቆምክ ታውቃለህ ?” በሚል ድንፋታ የበታችኛን ቀልብ መግፈፉን እርግፍ አድርጎ ተወው ። እንዳጋጣሚ ሆኖ እነ ዚህን ቃላት ቢሰነዝርም እንኳን ፣ በቅድሚያ ሌላው ሰው የሚናገረውን በአንክሮ ከአዳመጠ በኋላ ብቻ ነበር ።

ያ ፣ ኤኬራ የሚፈልገው ነገር የትልቁን ሰው ካፖርት ስለ ነበር ፣ ከዚያ ታሪክኛ ምሽት በኋላ በቅዱስ ፒተር ስቡርግ ከተማ መታየቱን አቆመ ። ለየፖሊስ ጣቢያው ይቀርብ የነበረው የካፖርት ዘረፋ ክስ ወዲያውኑ ተቋረጠ።

ቪላድሚር ግላክቲየኖቪች ኩሮሌንኩ (1853—1921)

በ1852 ሰኔ 27 ቀን ባኡክሬይን ግዛት ፣ ሽቶሚር በምትባል ሥፍራ ተወለደ ። ኩሮሌንኩ ገና የዐሥራ አምስት ዓመት ወጣት ሳለ አባቱ በመሞቱ የተነሣ ፣ በትውልድ አካባቢው ለመኖር አዳጋች ስለሆነበት ፣ ትምህርቱን ለመቀጠልና የኑሮውን መሠረት ለመጣል ፣ ወደ ቅዱስ ፒተር ስቡርግ ከተማ አመራ ። ግን በዚያም ሁኔታዎች አመቺና

ቀላል አልሆኑለትም ። ከባድ የሕይወት ትግልና ውጣውረድ አፋጠጠው ። በተለይም በነጻ አመለካከቱና ለቂ ማራዊው የዘውድ አገዛዝ በነበረው የከረረ ጥላቻ ሳቢያ ፣ ከሚማርበት ከፍተኛ የትምህርት ተቋም የመባረርና በኋላም የመጋዝ ዕጣ ገጠመው ። በዚህም መንስኤ በፖለቲካ ፖሊሶች ትኩረትና ጥቁር መዝገብ ውስጥ ገባ ።

በየዳር አገሩ ብዙ የግዛትና የሥቃይ ዘመናትን ካሳለፈ በኋላ ፣ ነጻ ኑሮ ሲጀምር የሥነ ጽሑፍ ሥራውን ተያያዘው። ከአፍላ የወጣትነት ዕድሜው አንሥቶ መጋዝና መንከራ ተት ከገበሬውና በጠቅላላውም ለጉልተኛው ሥርዓት ከተ

ጋልጠው የኅብረተሰቡ ክፍል ጋር በመቀራረብ፡ ከችግራቸውና ከጉስቋላ ሕይወታቸው ለመጋራት አመቺ ሁኔታን ስለ ፈጠረለት፡ የሕዝቡን አስከሬ የኑሮ ገጽታ ባልተበረዘ እውነታና በጠንካራ ሐቅ በሥነ ጽሑፍ ሥራዎቹ ውስጥ ለማቅረብ ችሏል። ሰፊው ሕዝብ ሠርክ የሚጠቀምበትን የጠራ ቋንቋ፣ ዘይቤና ፈሊጥ እንዳለ በድርሰቶቹ ውስጥ ሊገለገልበት የቻለውም ከዚህ ተጨባጭ ልምድ የተነሣ ከመሆኑ ሌላ፡ የፈጠራ ሥራዎቹ የተዋቡ ሆነው አድናቆትንና ሕያውነትን እንዲያገኙ ምክንያት ሆኗቸዋል። ለዚህም ነው ሊዎ ቶልስቶይ አንድ ጊዜ የኩሮሌንኮን ሥራዎች ሲገመግም፡ “በመላው የሩሲያ ሥነ ጽሑፍ ውስጥ የኩሮሌንኮን የቋንቋ ችሎታና አስደናቂ የአጻጻፍ ውበት የሚወዳደር ሥራ አላየሁም” በማለት የተናገረው።

ኩሮሌንኮ ከሥነ ጽሑፍ ሥራው ጉን የሕዝቡን ችግርና ብሉት ለማቃለል፡ ዐቅሙ የፈቅደውን ጥረት ከማድረጉ ሌላ፡ ብዕሩ የሩሲያን ድገ ገበሬ ሕይወት ትክክለኛ ሥዕል ከመንደፍና የጭቆናና የግፍ ተግባሮችን ከማጋለጥ ተቆጥቶ አታውቅም ነበር። ሕዝቡ፡ ‘የሩሲያ ሕሊና’ የሚል ቅጽል ስም እስከ መስጠት የደረሰው በዚህ የተነሣ መሆኑ ይነገራል። በሌላ በኩል ደግሞ ወጣት ደራሲያንን በማበረታታትና በመምከር ረገድ፡ ከፍተኛ ግምት የሚሰጠው በፈቃደኝነት ላይ የተመሠረተ የመምህርነት ተግባር ይፈጽም ስለ ነበር፡ ከደቀ መዛሙርቱ መሐል እንደ ማክሲም ጎርኪ ያለ ታላቅ የብዕር ሰው ለማፍራት በችቷል።

የኩሮሌንኮ የሥነ ጽሑፍ ችሎታ እያደገና እየዳበረ በሐይቁ ጭር ‘ዐይነ ሥውር መዘቀኛ’ እንደ ተሰኘው ዐቢይ ልብወለድ ያሉ ዘለዓለማዊ ሥራዎችን ለማበርከት ችሏል። ኩሮሌንኮ በላቀ የፈጠራ ችሎታውና ባሳገኛቸ

ውም የጥበብ ውጤቶች የተነሣ፡ የሩሲያ የሥነ ጥበብ አካዳሚ አባል ለመሆንም በቅቶ ነበር። ይህን እንጂ፡ ማክሲም ጎርኪ የዚህ አካዳሚ የክብር አባል እንዲሆን በተመረጠ ጊዜ የወቅቱ ንጉሥ፡ኒኮላይ ዛር ምርጫውን በማገዱ፡ ኩሮሌንኮ ይህን አምባገነናዊ ርምጃ የሚቃወም መሆኑን ለማሳየት ሲል፡ የራሱን አባልነት በፈቃዱ ሠርኮ ከአካዳሚው ተሰናብቷል።

ኩሮሌንኮ በረጃጅም ልቦለዶች ብቻ ሳይሆን፡ በአጫጭር ድርሰቶች አጻጻፍም ረገድ ልዩ የሆነ ሥልጣንና ተሰጥኦ ነበረው። በመሆኑም በዚህ የሥነ ጽሑፍ ዘርፍ በርካት ያሉ ሥራዎችን ትቶልን ያለፈ ሲሆን፡ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኘው ‘የማልረሳት ልዩ ወጣት’ በሚል ርዕስ ተተርጉሞ የቀረበው አጭር ልቦለድ ተደናቂ ከሚባሉት ተራ የሚመደብ ነው።

ከሩሲያ የሥነ ጽሑፍ አውራጆች አንዱ የሆነው ይህ ሰው፡ በ69 ዓመት ዕድሜው በ1921 ከዚህ ዓለም በሞት ሲለይ፡ አስቸጋሪና ውስብስብ የነበረውን ረጅም የትግልና የሥነ ጽሑፍ ሕይወቱን፡ “እሾሃማ የጀግና መንገድ” በማለት ሰይሞታል፡ ማክሲም ጎርኪ።

የማልረሳት ልዩ ወጣት

“የማረፊያ ጣቢያ ወዳለበት ለመድረስ ገና ብዙ ያስኬደናል ?” ጥያቄው የቀረበው ለሠረገላ ነጂው ነው ።

“እሱስ እምብዛም ሩቅ አይደለም ። ግን ከማዶ የመጣው የበረዶ ውሽንፍር ሳይጠምደን ወደ ጣቢያው የምንደርስ አይመስለኝም . . . .”

እውነትም የበረዶው ደፍ በፍጥነት እየተቃረበ መጣ። ከምሽቱ ጋር አብሮ የሰፈነው ቀዝቃዛ አየር ሥጋን ዐልፎ አጥንትን ይሸነቁጣል ። መሬቱ ላይ የተጋገረው በረዶ ከሠረገላዋ ተንሸራታች እግሮች ሥር እየተሰነጣጠቀ ሲሰባበር ይሰማል ። ኃይለኛው የክረምት ነፋስ በመንገዱ ግራና ቀኝ በተገጠጠው ዛፎች መሐል እየተውዘገዘገ ሲያፋጭ ፣ ቅርንጫፎቻቸው ወደ መንገዱ ዝቅብለው የተንጠለጠሉት የጽድ ዛፎች ደግሞ ፣ እየተጫጫነ በሐደው ጽልመት ውስጥ በኩርፊያ መልክ ይወዛዛሉ ።

ሠረገላዋ ጠባብ ስለ ሆነች ምቹት የላትም ። ከመንገዱ ማንገላታት ይበልጥ የሚያሰላጩው ደግሞ ብርዱ ነው ። ትንሿ ሠረገላ በተበላሸው መንገድ ላይ በተንገጫጫቸው ቁጥር ጎንጎና ጎኔ እንደ ብረት ሲቀጠቀጥ ከአጥንቶቹ አንዱ የተሰነጠረ ይመስለኛል ። በገዛው ንቅናቄ የተነሣ ፣ በሠረገላዋ ላይ የተንጠለጠሉት ትንንሽ ቃጭሎች ወደ ፊትና ወደ ጎሳ ፣ ወደ ግራና ወደ ቀኝ እየተወዛወዙ በየደቂቃው ኃይሉን ከሚጨምረው የውሽንፍሩ

ድምፅ ጋር የሚሰማ ረዥምና የማላዘን ዐይነት ጭጭሮች ሰሙ ፣ አጠገቤ የተቀመጡት ፖሊሶች የታጠቁት ፕሬሽን ጦችና ሰይፎች ደግሞ ወዲያና ወዲህ ይወናጩታል ።

በላያችን ላይ ውሽንፍሩ መውረድ ከጀመረ በኋላ ጎደችን እምብዛም አልተራዘመም ። ከበረዶው ጋር ተቀብሮ ከሚያገረመርመው ጥቅጥቅ ያለ ጫካ ጠርዝ ላይ የሚረፈው ጣቢያ መብራቶች ብቅ ሲሉ ጮሌ የሚያሰረግጥ ደስታ ተሰማን ።

ሠረገላዋ ከጣቢያው ደርሳ ስትቆም ፣ አጅብውኝ የሚገዙት ፖሊሶች የጦር መሣሪያዎቻቸውን እያንኳኩ ወርደው በረዶውን ከልብሳቸው ላይ ማራገፍ ጀመሩ ። የማረፊያ ጣቢያ የምትባለው አንዲት ትንሽ ጎጆ ናት ። ወደዚያች የደከመ ብርሃን ጭል ጭል የሚልባትና በጢስ የታፈነች ጥቃት ጎጆ ስንገባ ፣ አንዲት ሴት የተፈለጠ ዕንጨቶችን በምድጃው ላይ እየደረደሩ እሳት ለማያያዝ ይዘጋጃሉ ። የጎጆዋ ባለቤት ናቸው ።

“እሜቲ የሚበላ ነገር ይኖርዎታል ?” ከእኛ በኩል የቀረበ ጥያቄ ነበር ።

“አረ በቤቴም የሚላስ የሚቀመስ የለ . . . .” አሉ ሴትየዋ ።

“ዓሳ እንኳን የላችሁም ? . . . ወንዙ እንደሁ በደጃፋችሁ ነው የሚያልፍ ።”

“ነገሩስ ነው ። ግን በዚያ ሰሞን አንዳች የባሕር አውሬ መጥቶ ዓሳውን ሁሉ ሙልጭ አድርጎ በልቶት ከሐደ በኋላ ምን አለ ብላችሁ !”

“ታዲያ ደንች እንኳን አያገኙልንም ?”

የማልረሳት ልዩ ወጣት

“የማረፊያ ጣቢያ ወዳለበት ለመድረስ ገና ብዙ ያስኬደናል ?” ጥያቄው የቀረበው ለሠረገላ ነጂው ነው ።

“እሱስ እምብዛም ሩቅ አይደለም ። ግን ከማዶ የመጣው የበረዶ ውሽንፍር ሳይጠምደን ወደ ጣቢያው የምንደርስ አይመስለኝም . . . .”

እውነትም የበረዶው ደፍ በፍጥነት እየተቃረበ መጣ። ከምሽቱ ጋር አብሮ የሰፈነው ቀዝቃዛ አየር ሥጋን ዐልፎ አጥንትን ይሸነቁጣል ። መሬቱ ላይ የተጋገረው በረዶ ከሠረገላዋ ተንሸራታች እግሮች ሥር እየተሰነጣጠቀ ሲሰባበር ይሰማል ። ኃይለኛው የክረምት ነፋስ በመንገዱ ግራና ቀኝ በተገጠጠው ዛፎች መሐል እየተውዘገዘገ ሲያፋጭ ፣ ቅርንጫፎቻቸው ወደ መንገዱ ዝቅብለው የተንጠለጠሉት የጽድ ዛፎች ደግሞ ፣ እየተጫጫነ በሐደው ጽልመት ውስጥ በኩርፊያ መልክ ይወዛዛሉ ።

ሠረገላዋ ጠባብ ስለ ሆነች ምቹት የላትም ። ከመንገዱ ማንገሳታት ይበልጥ የሚያሰላጩት ደግሞ ብርዱ ነው ። ትንሿ ሠረገላ በተበላሸው መንገድ ላይ በተንገጫጫቸው ቁጥር ጎንና ጎኔ እንደ ብረት ሲቀጠቀጥ ከአጥንቶቹ አንዱ የተሰነጠረ ይመስለኛል ። በገዛው ንቅናቄ የተነሣ ፣ በሠረገላዋ ላይ የተንጠለጠሉት ትንንሽ ቃጭሎች ወደ ፊትና ወደ ጎሳ ፣ ወደ ግራና ወደ ቀኝ እየተወዛወዙ በየደቂቃው ኃይሉን ከሚጨምረው የውሽንፍር

ድምፅ ጋር የሚሰማ ረዥምና የማላዘን ዐይነት ጭንቅ ሰሙ ፣ አጠገቤ የተቀመጡት ፖሊሶች የታጠቁት ጥገኞችና ሰይፎች ደግሞ ወዲያና ወዲህ ይወናጩታል ።

በላያችን ላይ ውሽንፍሩ መውረድ ከጀመረ በኋላ ጎደችን እምብዛም አልተራዘመም ። ከበረዶው ጋር ተቀብሮ ከሚያገረመርመው ጥቅጥቅ ያለ ጫካ ጠርዝ ላይ የሚረፈው ጣቢያ መብራቶች ብቅ ሲሉ ጮሴ የሚያሰረግጥ ደስታ ተሰማን ።

ሠረገላዋ ከጣቢያው ደርሳ ስትቆም ፣ አጅብውኝ የሚገዙት ፖሊሶች የጦር መሣሪያዎቻቸውን እያንኳኩ ወርደው በረዶውን ከልብሳቸው ላይ ማራገፍ ጀመሩ ። የማረፊያ ጣቢያ የምትባለው አንዲት ትንሽ ጎጆ ናት ። ወደዚያች የደከመ ብርሃን ጭል ጭል የሚልባትና በጢስ የታፈነች ጥቃት ጎጆ ስንገባ ፣ አንዲት ሴት የተፈለጠ ዕንጨቶችን በምድጃው ላይ እየደረደሩ እሳት ለማያያዝ ይዘጋጃሉ ። የጎጆዋ ባለቤት ናቸው ።

“እሜቲ የሚበላ ነገር ይኖርዎታል ?” ከእኛ በኩል የቀረበ ጥያቄ ነበር ።

“አረ በቤቴም የሚላስ የሚቀመስ የለ . . . .” አሉ ሴትየዋ ።

“ዓሳ እንኳን የላችሁም ? . . . ወንዙ እንደሁ በደጃፋችሁ ነው የሚያልፍ ።”

“ነገሩስ ነው ። ግን በዚያ ሰሞን አንዳች የባሕር አውሬ መጥቶ ዓሳውን ሁሉ ሙልጭ አድርጎ በልቶት ከሐደ በኋላ ምን አለ ብላችሁ !”

“ታዲያ ደንች እንኳን አያገኙልንም ?”

“አይ ጌቶቹ! የዘንድሮ ውርጭ እንዲህ ዋዛ! ድንቹን ሁሉ ድምጥማጠን አጥፍቶት ምን አገኘን መሰላችሁ።”

ጥያቄና መልሱ ሲያበቃ የሻይ ማፍያው ‘ሳሞሻር’ * ተጣደና ትኩስ ሻይ ጠጣን = አካላችን በመጠነም ቢሆን ሞቅ አለ = ሁኔታችን አሳዘናአቸውም እንደሆነ እንጂ፣ ሴትየዋ ቁራሽ ዳቦና ጥቂት ራስ ቀይ ሽንኩርት አቅርቦ ውልን ወስፋታችንን በዚያ ለመሸገገል ሞከርን = ከውጭ ንፋሱ አይሎ አንዴ ያጎረመርማል ፤ አንዴም ያፈጫል = እንደ ዱቁት የላመ በረዶ በንፋሱ ኃይል እየተነኘ በመስኮቱ መስተዋትና በማገሩ ላይ ይመረጋል = ለክፍሉ ብርሃን እንዲሰጥ አማካይ ሥፍራ ላይ በተቀመጠው ፋኖስ ክር የተለኮሰችው ትንሽ ነበልባል በመጥፋትና በመልማት መካከል እየተርገበገበች ትስለመለማለች።

“በንዲህ ያለው በረዶና ንፋስ ጉዞ መቀጠሉ ደግ አይደለም = እዚህ አድራችሁ ጧት ብትሔዱ ነው የሚበጅ” አሉ ሴትየዋ።

“አዎ! እውነት ብለዋል = አድረጎ መሔዱ ይሻለናል።” ከፖሊሶቹ አንደኛው የሴትየዋ አስተሳሰብ የሚደገፍ መሆኑን አረጋገጠ።

ደንገት በክፍሉ ውስጥ ጸጥታ ሰረነ። የማረፊያው ቤት ባለቤት የሥራ ዕቃዎቻቸውን አነሳሳውና መብራቱን አጥፍተው ወደ መኝታ ክፍላቸው ገቡ። ጨለማና ጸጥታ ዋጠን = ፀልፎ ፀልፎ ከሚሰማው የንፋሱ ድምፅ በስተቀር አካባቢው እርጭ አለ።

ብለው ብሠራው እንቅልፍ እምቢ አለኝ = ከቤቱ ውጪ እያሰገመገመ የሚውዘገዘገው ንፋስ የሚያሳድግ ችው ይመስል፤ የተለያዩ ሐሳቦች እየተከታተሉ በአእምሮዬ ሚዳ ያቋርጡ ጀመር = አንዱ ሲያልፍ ሌላው ይተካል ፤ አንዱ ሲመጣ የቀደመው ሥፍራ ይለቃል።

በማረፊያው ጣቢያ አድረጎ መሔዱ እንደሚሻል ልሴ ትየዋ የገለጠው ፖሊስ ድንገት በጨለማው ውስጥ። “አልተኛህም እንዴ?” ሲል ጠየቀች። በአነጋገሩ ትሔት፣ የደስ ደስ ያለውና የሚወደድ ዐይነት ሰው ነው። የሌሎቹ ሁለት አጃቢ ፖሊሶች አለቃ መሆኑን ያወቅሁት፣ በጉዟችን መጀመሪያ ላይ ነበር። ነገረ ሥራው ቀልጣፋ ከመሆኑ በላይ በሥራውም ታታሪ ይመስላል = አንዳንድ የማያስፈልገና የተንዛዙ ደንቦችና ትእዛዞች እንዲከበሩ የማስገደድ ችኩ ነት እያሳይም።

“በጭራሽ እንቅልፍ ሊወስደኝ አልቻለም” አልኩት፣ ለጥያቄው ምላሽ እንዲሆነው።

ለጥቂት ጊዜ ሁለታችንም ሳንነጋገር በጨለማው ውስጥ በጸጥታ ቆየን። እርሱም እንደ እኔ እንቅልፍ እምቢ ብሎት ከሐሳቦቹ ጋር እንደሚታገል ተሰማኝ። በጸጥታው መሐል የሚሰማ ድምፅ ቢኖር፣ እንቅልፍ ከጣላችው ሁለቱ ፖሊሶች አንደኛው በእንቅልፍ ልቡ የሚያሰጣው ማጉተምተም ብቻ ነበር። ንፋሱ ተግ እያለ ሔደል።

“እናንተ የተማራችሁና በጥሩ እንክብካቤ ያደጋችሁ ጠባቶች፣ ሕይወታችሁን የሚጎዳ እንዲህ ያለ ተግባር ለምን እንደምትፈጽሙ ሊገባኝ አልቻለም” አልኝ እንቅልፍ እምቢ ብሎት የሚቸገረው የፖሊሶቹ አለቃ፣ ጎርናና ድምፁ በጨለማውና በጸጥታው ውስጥ እያሰገመገመ።

“እንዴት ያለ ተግባር?” አልኩት።

* ሳሞሻር ፡ ፋሊያውያን ሻይ ለማፍላት የሚጠቀሙበት ልዩ ጫናት መሣሪያ ፣ ጸከራ ስላትና በኤሌክትሪክ የሚሠራበት ነው።

“ለምን የማያውቅ ለመምሰል ትሞክራለህ፤ ከልጅ ነትህ ጀምሮ በእንዲህ ያለ ሁኔታ እንዳልገርክ መቼም ግልጽ ነው” አለ ።

“ታዲያ ምን አለበት? አንዳንድ ጊዜ የማያውቁት ንና ያልለመዱትን መሞከር . . .”

“እና በአሁኑ ሁኔታህ ተደስተሃል ማለት ነው?” አለኝ ፣ ጥያቄው የመጠራጠር ዐይነት ነበር ።

“አንተስ? . . . . በራስህ ሁኔታ ደስተኛ ነህ?” አልኩት መልሼ ።

ወታደሩ ጋብሪሎቭ ለጥቂት ጊዜ ጸጥ ብሎ ቆየ ። በሐሳብ የተዋጠ መሆኑ በግልጽ ይታወቃል ።

“ምኔ ደስተኛ ነው ብለህ ። ምንም ደስታ የለኝም” አለና በማያያዝ፣ “በተለይ አንዳንዴ ቁጭ ብዬ ሳስበው ለምን ቁም ነገር እንደምውል ፣ መኖሪ ምን ጥቅም እንደሚሰጥ አልገባህ እያለኝ እገኛለሁ ።”

“ሥራህ ይከብድሃል?”

“ሥራውማ እንደምታየው ሥራ ነው . . . መቼም እንዳንተ ያሉ ግዙተኞችን አጅቦ ከቦታ ቦታ ማድረስ፣ ሽርሽር መውጣት ማለት አይደለም ። አለቆቻችን ደግሞ የዋዛ እንዳይመስሉህ ፣ በጣም ኃይለኞች ናቸው ። ቢሆንም ግን ዋናው ቁም ነገር ያ ሳይሆን . . .” ንግግሩን አንጠልጥሎ ተወው ።

“ታዲያ ምንድነው” አልኩት ፣ ንግግሩን እንዲቀጥል ለመገባት ገብቶ ያህል ።

“ማን ያውቃል ብለህ . . .” አለና እንደገና ወደ ጸጥታው ተመለሰ ። እኔም በዝምታው ተባባርኩት ። ትንሽ ቆይቶ ፣

“የኛ ሥራ” ሲል ጀመረ ። “የኛ ሥራ ዘወትር ንቁና ቀልጣፋ መሆንን ይጠይቃል ። ያ ነው ዋናው ቁም ነገር ። እኔ ግን የአገልግሎት ጊዜዬ በቅርቡ ስለሚፈጸም ፣ ወደ ትውልድ ሥፍራዬ ለመመለስ እያሰብኩ ነው ። እንደ ዕድል ሆኖ በሠራዊቱ ውስጥ ጥሩ ስም ስላለኝ ፣ አዛዦችን በሥራው ላይ እንድቆይ ጠይቆኛል ። ይሁን እንጂ ፣ ወደ ገጠር ተመልሼ ምን እንደምሠራ ግን ለራሴም ቢሆን ገና አላወቅሁትም” አለ ቅዝባላ ላለ አንደበት ።

“ታዲያ በሥራህ ላይ ትቆያለህ ማለት ነው?” አልኩት ።

“መቆየትስ አልቆይም ። ነገር ግን ወደ ትውልድ ሥፍራዬ ተመልሼ ከረሳሁት የገጠር ኑሮና የግብርና ሥራ ጋር ፣ እንዴት አድርጌ እንደምላመድ ጨርሶ አልታይህ ብሎኛል” አለ ።

“ታዲያ የራስህን ቆራጥ ውሳኔ መስጠት እንጂ ማመንታቱ ምን ይጠቅማል” አልኩት ።

ለጥቂት ጊዜ ጸጥ ብሎ አሰበና ፣

“አንድ ታሪክ ልነግርህ እፈልጋለሁ ። የማትሰለገኙ ከሆነ አንድ ጊዜ ስላጋጠመኝ ሁኔታ ባጫውትህ ደስ ይለኛል” አለ ይበልጥ ትሑት በሆነ አነጋገር ።

“ግድየለም አጫውተኝ” በማለት ፣ ለመስማት ያለኝን ፈቃደኝነት ገለጽሁለት ።

ወዲያው ወደ ግዙት ቦታዬ እኔን ለማድረስ በአጃቢ ጋት አብሮኝ የሚጓዘው ፖሊስ ጋብሪሎቭ፣ ታሪኩን እንዲህ ቢል መጀረ ።

“አሁን በምገኝበት ሠራዊት ውስጥ ሥራ የጀመርኩት በ1874 ዓ.ም. ነው ። አዲስ ተመልምለን ከተቀጠር

ነው ወታደሮች መሐል ተመርጮ በቀጥታ በፈረሰኛ ክፍህ ውስጥ እንደመደብ ተደረገ ። በሚገባ ማገልገል ጀመርሁ ። የዐቅሚን ያህል ማለት ነው ። መቼም የኛ አገር የውትድርና ሕይወት ምን እንደሚመስል ታውቀዋለህ ! አንዴ ሠልፍ እንወጣለን ። አንዴ በቲያትር ቤት ደጃፍ ዘብ እንድንቆም እንመደባለን ። ስንቱ ተቆጥሮ ! ሥራው ብዙ ነው ። ታዲያ ይመስገነውና ያኔም ቢሆን በቅጡ ማንብብና መጸፍ እችል ስለ ነበር ፣ ቀስ በቀስ በአለቆቼ ዘንድ ታዋቂነት ማግኘት ጀመርሁ ። እንዳጋጣሚ ሆኖ ደግሞ ፣ እኔ የተመደብሁ በትን ክፍል የሚያዘው ሻለቃ ያገሬ ሰው ነበር ። የማሳ የውን ጥረትና ትጋት በመመልከት ይመስለኛል ። አንድ ቀን ሻለቃው ወደ ቢሮው አስጠርቶኝ ፣ ‘ ጋሽሪሎቭ የሃምሳ አለቅነት ማዕረግ እንድታገኝ ለማድረግ አስቤአለሁ . . . ለመሆኑ ከተቀጠርክ ጀምሮ የፖለቲካ እስረኞችን ወደ ግዞት ቦታቸው አጅቦ በማጓጓዝ ግዳጅ ላይ ተሠማርተህ ታውቃለህ ? ’ ሲል ይጠይቀኛል ። ‘ በጭራሽ ጌታዬ ’ የሚል መልስ ሰጠሁት ። ‘ እንግዲያስ በሚቀጥለው ጊዜ እስረኞች ወደ ግዞት ቦታቸው ሲጓጓዙ በአጃቢነት ተመድበህ ትሐዳለህ ። ሥራው ቀላል ነው ። እምብዛም አያስቸግር ” በማለት ሲያሰናብተኝ ፣ እኔም ግዳጄን በሚገባ ለመወጣት ዝግጁ መሆኔን ከሰላምታ ጋር አረጋግጬ ከቢሮው ወጣሁ ። እውነትም ከዚያ ጊዜ በፊት እንዲህ እንዳንት ያሉ እስረኞችን አጅቦ ወደሚጋዙበት ሥፍራ በመውሰዱ ሥራ ተሳታፊ ሆኜ አላውቅም ነበር ።

“ከእንድ ሳምንት በኋላ ፣ እንደገና ወደ ሻለቃችን ቢሮ ተጠፋሁ ። ከእኔ ጋር አንድ የሃምሳ አለቃም አብሮ ቀረጸ ።

‘ እንግዲህ በቀደም እንደ ነገርኩህ ግዞተኛ ለማጀብ ግዳጅ ላይ ተመድግበል ’ አለኝ ሻለቃው ። ፈርጠም ብሎ ። ወዲያው ወደ ሃምሳ አለቃው ዞር አለና ፣ ‘ ከሥራው ላይ

የተመደበልህ ረዳት እርሱ ነው ። ገና ለሥራው አዲስ ይሁን እንጂ ምንም አይል ’ ሲል አስተዋወቀኝ ። አከታትሎም ሥራችንን ስናከናውን ጠንቀቅ እንድንልና ፣ ጉቁ ሆነን ሁኔታዎችን እንድንቆጣጠር በምክር መልክ ከአሳሰበን በኋላ ፣ ሥራው እንደማይከብደን የሚያምን መሆኑን ገለጸልን ። በመጨረሻም ፡

‘ ከዋናው ወህኒ ቤት ወደ ግዞት ቦታ የምትወስዷት እስረኛ ወይዘሪት ሞርዞቫ ትባላለች ። የትእዛዝ ወረቀቶቼ እነዚህ ናቸው ። የጉዞ አበላችሁን ተቀብላችሁ አሁኑኑ እንድትንቀሳቀሱ ’ የሚል መመሪያውን ተቀብለን ከቢሮው ወጣን ።

‘ በዚያን ጊዜ ፣ እኔ የቡድኑ የበታች አባል ስሆን ፣ አብሮኝ የሚጓዘው የሃምሳ አለቃ ኢቫኖቭ ደግሞ ፣ የቡድኑ መሪና አለቃ የም ነበር ። ከሻለቃችን ቢሮ እንደ ወጣን የጉዞውን መሰናዶ ጀመርን ። በንዲህ ያለው ጉዞ ላይ የቡድን መሪ የሚሆነው ሰው የትእዛዝ ወረቀቶችን ፣ ሰነዶችንና አበሉን በኃላፊነት ተረክቦ ይይዛል ። ለማንኛውም ነገር ቡድኑን ወክሎ የሚፈርመው ፣ ገንዘብ ወጪ የሚያደርገው ለጉዞ ላይ ውሳኔ የሚያስተላልፈው እርሱ ነው ። የቡድኑ የበታች አባል ሆኖ የሚመደበው ወታደር ደግሞ ፣ በረዳት ነት ልዩ ልዩ ተግባሮችን ያከናውናል ። ይላላካል ፤ ለጉዞው የተያዙትን የግልና የመንግሥት ንብረቶች ይጠብቃል ፤ ደግሞ አንዳንድ ጥቃቅን ሥራዎችን መፈጸም የእርሱ ድርሻ ይሆናል ።

‘ በተከታይ ቀን ከጠቅላይ መምሪያው ግቢ ጉዞ ስንጀምር ፣ የማለዳ ብርሃን ገና መሬት መውጋቱ ነበር ። የሃምሳ አለቃ ኢቫኖቭ ትንፋሽ ድንገት ሽው ሲልብኝ ፣ በጧት አንድ ሁለት ብርጭቆ አረቁ የቀመሰ መሆኑን ተገነዘብሁ ። እውነቱን ለመናገር ከሆነ ኢቫኖቭ ለተሠማራንበት

ዐይነት ግዳጅ የሚሰማ ሰው አልነበረም ። አለቆቹ ፊት ሲቀርብ ፣ ጥንቁቅና ቆፍጣና ወታደር መስሎ ለመታየት ይሞክራል ። እንዲያውም እንደሚወራለት ከሆነማ ፣ በበላዮቹ ዘንድ ተወዳጅ ለመሆን ሲል የሥራ ጓዶቹን በውሸት ይወነጅላል ይባላል ። ተራ አሉባልታና የሐሰት ስሞታም ከማቅረብ እንደማይመለስ ይነገራል ። ከአለቆቹ ፊት ዞር ሲል ግን ፣ የመጀመሪያ ተግባሩ የሚሆነው መጠጣትና መስከር ብቻ ነው ።

“ወደ ትልቁ ወህኒ ቤት እንደ ደረሰን፣ በደንቡ መሠረት የቀረበልንን ቅጽ ሞልተን እስረኛዎን መጠባበቅ ጀመርን። ወደ ሩቅ ሥፍራ አጅቦን ስለምንወስዳት ወጣት እስረኛ ማሰላሰል ያዝኩ ። ሐሳቤ ሁሉ ወደማላውቃት ልጃገረድ እስረኛ ተጓዘ ። አብረናት ረጅም መንገድ እንደምንሔድና ለብዙ ቀናት በአንድነት እንደምንቆይ ዐውቃለሁ ። የጉዟችን አቅጣጫ በዚህ ዛሬ እኛ በመጣንበትና ነገም በምንቀጥልበት መንገድ ነበር ። ብቻ ልዩነቱ አሁን አንተ የምትሔድባት የግዞት ቦታ መንደር ስትሆን ፣ የርሷ አነስተኛ ከተማ ብጤ ነበረች ። በትልቁ ወህኒ ቤት ቁጭ እንዳልኩ ስለ ልጅቷ ማሰብና መደነቄን ቀጠልኩ ። የልጃገረድ የፖለቲካ እስረኛ ምን ዐይነት ትሆን? . . . ከወንዶቹ ትለያለች ወይስ . . . የሚሉና ሌሎችም ጥያቄዎች ተፈራረቁብኝ ።

“ለአንድ ሰዓት ያህል በወህኒ ቤቱ ቁጭ ብለን የወይ ዘሪቷን መውጣት ስንጠባበቅ ቆየን ። ወጣቷ ከእኛ ጋር ከመቀላቀል የዘገየችው ዕቃዎቿን ስታሰነዳዳ መሆኑን የተረዳሁት ከጊዜ በኋላ ነበር ። ጓዟ ከአንድ አነስተኛ ጥቅል ያላለፈ ነበር ። አንዲት ቀሚስና ሁለት ሦስት ምናምን ነገሮች ፣ ጥቂት መጻሕፍትም አብረው ተጠቅልለዋል ።

በቃ ፣ ሌላ የለም ። ጠቅላላ ገብረቷ ይኸው ነበር ። ምናልባት ቤተሰቦቿ ችግሮቻችን ይሆናሉ አልኩ— በልቤ ።

“እስረኛዎ እኛ ወዳለንበት ስትመጣ ወጣትነቷ በጣም አስደነገጠኝ ። ገና አንድ ፍሬ ልጅ ናት ። የሚያምረው ዘንፋላ ጠጉሯ በነጠላ ጉንጉን ተሠርቷል ። ጉንጮቿ ቀላ ቀላ ብለዋል ። ገና እንዳየሁዋት መላ ሁኔታዋ ክፋኛ አሳዘነኝ። ይሁን እንጂ ፣ የታሰረችው በጥፋቷ እንደሆነ ገመትሁ ። አንዳች የፖለቲካ ወንጀል እንደ ፈጸመች ተሰማኝ ። ያም ቢሆን ግን ሁኔታዋ አንጀጅን በላው ። እውነቱን ነው የምልህ ፣ ከልቤ አዘንኩላት ።

“ኩቷን እስከትደርብና የክረምት ጫማዎቿን እስከ ታጠልቅ እኛ ዕቃዎቿን መፈተሽ ጀመርን ። ደንብ ነበር። ግዞተኛው በጉዞው ወቅት የሚይዘው ንብረት በጥንቃቄ መፈተሽ አለበት ። ከፍተኛው በኋላ ገንዘብ ይዛ እንደሆነ ጠየቅናት ። አንድ ሩብል ከሃያ ኩፔክ* አውጥታ ስታሳየን የሃምሳ አለቃ ኢቫኖቭ ተቀብሎ ኪሱ ከተተና ፣ ‘ወይዘሪት ፣ አንቺም መፈተሽ አለብሽ’ አላት ።

የኢቫኖቭን ንግግር ስትሰማ ፣ ወጣቷ ከመቅጽበት ብው አለች ። ዐይኖቿ እሳት እንደ ነደደባቸው ያህል ይንተገተጉ ጀመር። ቀላ ቀላ ያሉት ጉንጮቿ የበለጠ ፍም መሰሉ። ከንፈሮቿን በኃይል አጣብቃ በንዴት ጨመቀቻቸው ። እንደ ወላፊን በሚገረምም የጥላቻ አስተያየት ገላመጠችን። ያ አስተያየቷ እስከ ዛሬ ፊቴ ድቅን እያለ ይታየኛል ። ሰውነቴ ኩምትር ፣ ሽምቅቅ አለ ። ወደ አጠገቧ ለመቅረብም ድፍረት አጣሁ ። ኢቫኖቭ ግን ከማለዳው ሞቅ ብሎት

* ኩፔክ በሶቪየት ኅብረት የሚሠራበት የሽርፍራሬ ገንዘብ (ሣንቲም) ስም ነው ። አንድ መቶ ኩፔክ እንደ ሩብል ይሆናል ።

ነበርና፡ የወጣቷ ሁኔታ በስሜቱ ላይ ቅንጣት ለውጥ አላ ስከተለበትም ። እንዲያውም ይበልጥ ተጠጋትና፡ ‘መሬ ተሽ አለብሽ ወይዘሪት ። ትእዛዝ ትእዛዝ ነው’ አላት ፈርጠም ብሎ ።

“ወጣቷን ደጋጅ ተባብሶ በኃይል መጮሁዋን በመቀጠል፡ ኢሻኖሽ ወደኋላ እንደማፈግፈግ ቃጣው ። በውስጡ ያለው ደም በአንዳቸው እንደ ተመጠጠ ሁሉ የወጣቷ ፊት እንደ በረዶ ነጭ ሆነ። ዐይኖቿ በቁጣ ነደዱ ። ብቻ ምን አለፋህ ። በደፈናው እንደ አራስ ነብር ተግ አለች ። መሬ ቱን በእግሯ እየመታች፡ ኃይሉ ቃሉን በፍጥነት ታወርደው ጀመር ። እውነቱን ለመናገር ከሆነ፡ በበኩሌ አንዱንም አል ሰማሁትም ። የወህኒ ቤቱ ዘበኛ ፍርሃቱ በግልጽ እያስታወቀበት፡ አንድ ብርጭቆ ውሃ አመጣና እንድትጠጣው እየጋ በዛት፡ ‘ረጋ በይ እባክሽ ፤ ራስሽን እኮ ነው የምትጎጂው’ አላት፡ እንደ ማጽናናት ባለ ድምፅ ። እሷ ግን፡ ወይ ፍንክች! ከናካቴው እሱንም ዞረችበት ። ‘ሁላችሁም እንከፍ፡ አጋ ሰስ፡ ጋጠወጥ ናችሁ ። ሁላችሁም አጨብጫቢዎች ናችሁ፤ ሌላ ምንም አይደላችሁም ። ደደቦች፡ አጨብጫቢዎች ናችሁ’ ስትል አንባረቀች ። የሰድቡ ውርጅብኝ ቀጠለ ። ‘አየህ ባንተ ላይ ላይ ሥልጣን ያላቸውን ሰዎች እንዲህ ባለ ሁኔታ መናገር ተገቢ አይደለም ። ‘ይቺ ክፉ መርዘኛ ነች’ አልኩ— በሐሳቤ . . . . . ጥጋቦኛ!

“በመጨረሻ የወህኒ ቤቱ ዘበኛ እንደ ምንም ብሎ ወደ ሌላ ክፍል ወሰዳትና፡ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ከአንዲት ሴት ዘበኛ ጋር ተመለሱ ። ‘ምንም ነገር አላገኘንባትም’ አለ የወህ ኒው ዘበኛ ። ወጣቷ እስረኛ በማሬዝ ዐይነት አስተያየት ዘበ ኛውን ገረመችው ። ልትሥቅበት የቃጣች ትመስል ነበር ። ኢሻኖሽ በፍተሻው ባለመርካቱ ‘ትክክል አይደለም ። አሠራሩ ከሕግ ውጭ ነው ። የተቀጠልኩትን ትእዛዝ የማ

ውቅ እኔ ነኝ’ እያለ፡ ዝቅ ባለ ድምፅ ያገመተምት ጀመር ። የከብጥያው ዘበኛ ከቁም ነገር አልጣፈውም ። እርሱም እንደኔ የኢሻኖሽን ሞቅታ ተረድቶታል ።

“ከወህኒ ቤቱ ወጥተን ጉዟችንን ቀጠልን ። የተሣረር ገበት ሠረገላ በከተማይቱ መንገዶች ሲሽከረከር፡ ወጣቷ እስረኛ በመስኮቱ በኩል ወደ ውጭ መመልከት ጀመረች ። የጥታው ቃቸውን ሰዎች በጎዳናው ላይ ወዲያ ወዲህ ሲሉ ለማየት የምትፈልግ ትመስላለች ። አልያም ከተማ ውን ለመሰናበት የምትሻ ። ኢሻኖሽ ወዲያው መጋረጃ ውን ሳብ አድርጎ መስኮቱን ከለለባት ። ወደ ኋላ ተመልሳ በመቀመጫዋ ጥጋት ላይ ኩርምት ብላ ተቀመጠች ። እኛን ላለማየት ዐይኖቿን ወደ ሌላ አቅጣጫ ወረወረችቸው ። አሁንም ልቤ ስለርፏ በጎዘን ተወረረ ። ልደብቅህ አልሻም ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ የውጪውን ትርጉት ለራሴ ለመመልከት እንደ ፈለግሁ አስመስየ የመጋረጃውን አንዱን ጫፍ በመያዝ በመጠኑ ገለጥሁትና እርጅም እንድታይ ለማድረግ ሞከርሁ ። እሷ ግን በዕድሉ ለመጠቀም አልፈለገችም ። በወንበሯ ጥጋት በኩርፊያ እንደ ተቀመጠች ከንፈርቿን በቁጭት መልክ ትነካካላቸው ጀመር ።

“ሠረገላው ወደ ባቡር ጣቢያው ካደረሰን በኋላ ጉዟ ችንን በባቡር ቀጠልን ። ደስ የሚል የበልግ ቀን ነበር ። ለጠራው የመስከረም ሰማይ ላይ ደመና የሚባል ላመል ያህል እንኳን አይታይም ። በገረረችው ፀሐይ መቀት መሐል ቀዝቃዛ አየር አካልን ዳስስ እያደረገ ያልፋል ። ወጣቷ እስረኛችን በየጊዜው መስኮቱን እየከፈተች ጎፋሱን ይበልጥ ተግግኘት ወደ መስኮቱ ጠጋ ትላለች ። ሁኔታዋን ስመልክት፡ እስረኞች በሚጓጓዙበት ጊዜ መስኮቶቿን ሁሉ ለንድንዘጋ የተሰጠን ትእዛዝ ትዝ አለኝ ። ኢሻኖሽ በባ

ፎር አልጋ ላይ ተኝቶ ማንኮራፋት ከጀመረ ጥቂት ጊዜያት
ዐልፈዋል ። መስኮቶቹን መክፈት ክልክል መሆኑን ልነግ
ራት ብፈልግም ድፍረቱ እምቢ አለኝ ። በመጨረሻ የሞት
ጥፎን ትእዛዙን ተነፈሰኩት ። እንዳልሰማ ሰው ጭጭ
ኔልኝ ። ጥቂት ጠበቅሁና ።

“ ወይዘሪት ብርዱ ደግ አይደለም እኮ’ አልኳት ። አን
ፋች የሚያስደንቅ ነገር የተናገርኩ ይመስል ። ፊቷን ወደኔ
ፀግዞር ዐይኖቿን በሰፊው ብልጥጥ አድርጋ በመደነቅ
ጭልክ አተኮረችብኝ ። ትንሽ ቆይታ ፣ ‘ ግድየለም ይሁን’
የሚል አጭር መልስ ብቻ ሰጥታኝ ወደ ዝምታዋ ተመለ
ሰኝ ። እንደገናም ባቡሩ እያቋረጠ የሚያልፈውን አካባቢ
ትርዒት መመልከቷን ቀጠለች ። ደስ እንዳላት ታድርግ
ጭ እኔም ነገሩን ተውኩት ።

“ ከፊት ለፊቷ ቁጭ ብዬ ሁናቴዋን ሳስተውል ፣ ከቀድ
ሞው ትንሽ የተረጋጋች መሰለች ። ዐልፎ ዐልፎ መስኮቱን
ትዘጋና ሙቀት ለማግኘት የፈለገች ይመስል ። ስስኮቷን
ከትከሻዋ ላይ አስተካክላ ቁጭ ትላለች ። ትንሽ ቆይታ
ደግሞ ፣ ወደ መስኮቱ በመጠጋት በባቡሩ ፍጥነት ልክ እየ
ተፈተለከ ወደ ጎላ የሚያልፈውን የውጭ ትርዒት መመ
ልክት ትቀጥላለች ።

“ ነፋሱ ክፋኛ እየቀዘቀዘ ሔደ ። ወጣቷ በወህኒ ቤቱ
ውስጥ ለረዥም ጊዜ ተዘግቶባት ከቆየች በጎላ ፣ ወደ ውጭ
ሰመውጣት በመብቃቷ በምታየው ትርዒት ሁሉ የተደ
ሰተች ትመስላለች ። አንዳንዴም በገጽታዋ ላይ የደስታ
ፈገግታ ይሠርቃል ። እንደዚያ በምትሆንበት ጊዜ ሲያየ
ዋት ደስ ትላለች ።

“ ጋብረሎሽ ትንሽ ለማሰብ ያህል ንግግሩን ቆም አደ
ረገና ማውጋቱን ሲቀጥል ፣ ስሜቱ ከመጀመሪያው ሞቅ
ቧሉ ነበር ።

“ ኮስትሮማ ስንደርስ ከባቡሩ ወርደን ቀሪውን ጉዟችንን
ለመቀጠል ፣ ፖስታ በሚያመላልስ ጋሪ ላይ ተሣፈርን ። ኢቫ
ኖቭ አብዛኛውን መንገድ የተጓዘው ፣ ጥንብዝብሎ እየሰከረ
በማንቀሳፋት ነበር ። አንዳንዴ ቢነቃም እንደገና ጠርሙስ
ሙሉ አረቄውን ይጨልጥና ተመልሶ ይገነደሳል ። ከስካር
የተለየበት ጊዜ በፍጹም አይታወሰኝም ። በተለይ ከባቡሩ
ስንወርድ በአፍ ጠሙ ሊደፋ የነበረው ሁኔታ ምንጊዜም
ከአእምሮዬ የማይጠፋ ትርዒት ነው ። መጠጡ ከመጠን
በላይ በመብዛቱ ከመንግሥት የተሰጠንን ገንዘብ በስካር
ብቻ ያወድመዋል የሚል ሥጋት ሳያድርብኝም አልቀረም ።
ያም ሆኖ ፣ ኮስትሮማ ላይ ከባቡሩ ወርደን ወደ ፖስታ ማመ
ላለሻው ጋሪ ስንጋባ ፣ ኢቫኖቭም እንደ ምንም ተደነባብሮ
ቦታውን ያዘና ወዲያው ማንኮራፋቱን ቀጠለው ወጣቷ እስረኛ
የደረሳት ቦታ ከአይቫኖቭ አጠገብ በመሆኑ ፣ ቅፍፍ ብሏት
ዐሥር ጊዜ በጥላቻ አስተያየት ስትገላምጠውና ወንበሯ
ላይ ጭብጥብላ በመቀመጥ ፣ በተቻላት መጠን ከእርሱ ለመ
ራቅ መሞከሯን ከመታዘብ አልተቆጠብሁም ። ለጊዜው
ምንም ማድረግ ስላልተቻለ ፣ እኔም ከጋሪ ነጂዉ አጠገብ
ሥፍራየን ያዝኩና መንገዳችንን ቀጠልን ። ከወደ ሰሜን
በኩል የሚነፍሰው ቀዝቃዛ ነፋስ አንጀቴ ውስጥ ገብቶ
ሲያንዘፈዝፈኝ ፣ ወጣቷን እስረኛ ደግሞ በማከታተል ያስላት
ጀመር ። ትንሽ እንደ ተጓዝን ሳሏን ለማፈን አፏ ላይ አድ
ርጋው የነበረውን ነጭ መሐረብ ስታነሣው ትንንሽ የደም
ነጠብጣቦችን ተመለከትሁ ። ልቤ በድንጋጤ ክፍል ሲል
ተሰማኝ ።

“ ወይዘሪት ያምሻል መሰለኝ ። በእንዲህ ያለ ብርድ
ይህን መሳይ ረዥምና አስቸጋሪ መንገድ መጓዝ አልነበ
ረብኸም ። በጣም ተሳስተሻል’ አልኳት ።

ዐይኖቻችን ወደኔ ስታቀና የወህኔ ቤቱ ቁጣዋ እንደ ገና እንደ ተቀሰቀሰባት ገባኝ ።

“ለመሆኑ አንተ፣ ደደብ ወይስ ምን የሚሉት ዐይ ነት ሰው ነህ? ይህን ጭብ የማደርገው በራሴ ፈቃድና ፍላጎት እንዳልሆነ አይገባህም! ደግሞ ያሰርከኝ አንተው ሆነህ ልታዘንልኝም ትሞክራለህ?” አለች ።

“ሌላው ቢቀር ሆስፒታል እንዲያስገቡኝ እንኳን ደራሲ ማለት ትችላለህ ነበር ማለቱ ነው። መቼም በዚህ ብርድ ሁኔታ ሳይሻልኝ አይቀርም ነበር። ከጉዟችን ደግሞ ገና ምኑም አልተነካ’ አልኳት፣ ይበልጥ እንዳትከፋ ለማድረግ፣ ንግግሪን ትሕትናና ትዕግሥት ያልጎደለው ለማድረግ እየታገልኩ።”

“ለመሆኑ የጉዟችን መጨረሻ የት ነው?” ስትል ጠየቀችኝ ። እስረኞች የሚላኩበትን የግዞት ሥፍራ በግልጽ ለይተን እንዳንነግር ጥብቅ ትእዛዝ ተሰጥቶናል ። ሌላ ለመስጠት ተቸግሮ ሳመነታ አየችና ፊቷን ከኔ አዞረች ። ነገሩ ገብቷታል ።

“ግድየለም ። ለመጠየቅ ፈልጌ አልነበረም ። አንተም በኔ ጉዳይ ጣልቃ መግባትህን አቁም’ አለችኝ ።

“እኔ ግን ዝም ማለት ስላለሽ ለኝ ንግግሪን ቀጠልኩ። ‘ምን ያህል ሩቅ ቦታ እንደሆነ ይታይኛል?’ አልኳት ። እርሷ ግን ፊቷን ከሰትርትር አድርጋ ከንፈሯን በኃይል ጨመቀችና ጸጥ አለች ። ጭንቅላቴን ነቀነቅሁና፣ ‘ወይ ዘረቅ፣ አንቺ ገና ወጣት ነሽ ። ምን እንደምትሠራ፣ ለምን ያላማ እንደ ቆምሽ አታውቁም’ አልኳት ። በጣም ንድድ ጭላኝ ስለ ነበር፣ ከመናገሪ በፊት ለማሰብ እምብዛም አልተጨነቅሁም ።

“በተለመደው ጦር ግልምጫዋ አንዴ ቆጋችኝና፣ ‘በጣም ተሳስተሃል’ አለች ። ‘ምን እንደምሠራ፣ ለምን ያላማ እንደ ቆምሁ ደገና አድርጌ ዐውቃለሁ ። ለጤንነቴ በማሰብ ስለሆስፒታል ሐሳብ በመሰንዘርህ ሳላመሰገንህ አላልፍም። ይሁን እንጂ አንድ ነገር እንድትረዳልኝ አፈልጋለሁ ። እየህ! ብሞትም እንኳን በእስር ቤት ውስጥ ሳይሆን እኔን ከመሰሉ ጓዶቼ ጋር ተቀላቅዬ፣ ከወገኖቼ፣ ከኔዎቼ ጋር ሆኜ ብሞት እመርጣለሁ ። ብድንም ደግሞ ጤንነቴ ከነዚያ አስከፊ የወህኔ ቤት ግድግዳዎች ውጪ ቢሆን ደስ ይለኛል ። የበሽታዬ መነሻ ቀዝቃዛው አየርና ብርዱ ይመስልሃል?... አይደለም ። በሽታዬ ሌላ ነው’ አለችኝ ።

“በወገኖቼ መሐል ሆና ለመዳን ስላላት ምኞት ስትናገር በሰማሁዋት ጊዜ ነገሩ ግራ አጋባኝ ። ነገሩን በግልጽ ለመረዳት እንድችል ጥያቄ ለማቅረብ ፈለግሁ ። ‘ለመሆኑ አሁን በምትሔጅበት ቦታ የሚኖሩ ዘመዶች አሉሽ?’ አልኳት ።

“አንድም ዘመድ የለኝም ። እንኳንስ ዘመድ፣ የምጋ ዝበትን አካባቢ እንኳን አላውቀውም ። ግን ቀደም ሲል ወደዚያ አካባቢ የተላኩ እንደኔ ያሉ ግዞተኞች ጓዶችን አገኛለሁ’ አለች ። ፈጽሞ አይታዩው እንኳን የማታውቀኛውን ሰዎች ‘የኔዎቼ’... ‘ወገኖቼ’ እያለች መጥራቷ በጣም አስደነቀኝ ። ቀደም ሲል የማታውቃቸውና የማያውቁት ግድተዋር ሰዎች ለረደዱትና ለንከባከቧት ይፈቅዱ ይሆን? እንደ እርሷው የተጋጁ የፖለቲካ እስረኞች ያለምንም ዋጋና ከፍተኛ ቁራሽ ዳቦ ሲሰጡት ይጨነቁ ይሆን? አንዱን ከሌላው እያፈራረቅሁ በሐሳቤ ከማውጣት በቀር ተጨማሪ ጥያቄ ከመሰንዘር ተቆጠብሁ ።

“ከዚያ በኋላ የመደሰት ስሜት ከገጸ ፈጽሞ ጠፋ። እኔም ይበልጥ እንዳላስከፋት በማሰብ ጸጥ ብዬ ተቀመጥሁ።”

“ሐሳቤ ግን አላረፈም። ስለ ወጣቷ ይመራመራል - ወደ ፊት ስለሚያጋጥማት ሁኔታ። ‘ደኅና ነው’ አልኩ ለብቻዬ። ይሁን እስቲ። ገና ስላልቀመሰችው ነው የዓለምን ነገር። በማታውቀው ዳር አገር መኖር የሚያስከትል ባላትን ችግርና ውጣ ውረድ ስትቀምሰው ነው ክብደትና ምሬቱን የምትረዳው።”

“በጉዟችን ብዙ ገፋን ለዐይን መያዝ ሲጀምር፣ ሰማዩ ጠቋቋረና እንደ ስለት የሚቀረደድ ቀዝቃዛ ነፋስ ተከተለ። ትንሽ ቆይቶ መዝነብ ጀመረ። አስቀድሞም በደንብ ያልደረቀው መሬት ይበልጥ ጨቀየ። የፈረሶቹና የጋሪው እግሮች የሚያፈናጥቁት ጭቃ ጀርባየን አለበሰው። የአየሩ መበላሸት በተለይ ለወጣቷ መጥፎ መሆኑ ሳይሰማኝ አልቀረም። የምንጓዝበት ጋሪ ሽፋን ብጤ ያለው ቢሆንም ወጨፎው ፊት ፊቷን ይመታት ጀመር። በጣሪያው ላይ ምናምንን በመደራረብ ከለላውን ለማጠናከር ሞክርኩ። በአንዳንድ ክፍት ቦታዎች እየሾለክ የሚገባውን ጠፈጠፍና ውሽንፍር ለመከላከል ግን አልተቻለም።”

“ብርዱ እየባሰበት ሲሔድ፣ ሞርዞቫ ዐይኖቿን ከድና የሠራ አካላቷ በኃይል የሚንቀጠቀጥ መሆኑን ተመለከትሁ። የዝናቡ ጠብታዎች በፊቷ ላይ ከሌለ እያሉ ይወርዳሉ። ገጹ እንደ በረዶ ነጭ ሆኖ፣ ነፍሷን የሳተች ያህል ያለ እንቅስቃሴ ወንበሯ ላይ ተቀምጣ ጋሪው በተንገጫገጨ ቁጥር ብቻ እሷም አብራ ትወዛወዛለች። ሁኔታዋ በጣም አሸበረኝ። ሁሉም ነገር ያደመጣትም መሰለኝ። ግድየለሹ ኢቫኖቭ ግን፣ ጥንብዝ ብሎ ሰክሮ በተኛበት እያንከራራ የቁም በድኑ ይጓዛል።”

ያሮስላቭ ከተማ ስንደርስ ጨልሞ ነበር። ኢቫኖቭን ቀስቀስኩና ወደ መንገደኞች ማረፊያው ጣቢያ አመራን። እንደ ደረሰን የሻይ ማፍያው፣ ‘ሳሞቫር’ እንዲሞቅልን ጠየቅሁ።

“ከያሮስላቭ ከተማ እየተነሡ እኛ ወደምንሔድበት ሥፍራ የሚቀዝፉ ጀልባዎች ነበሩ። ነገር ግን፣ ልንጠቀም ባቸው እንደሚገኙት ል ዐውቃለሁ። ምንም ዐይነት ሁኔታ ቢገጥመን እስረኞችን በጀልባ እንዳናጓጉዝ ጥብቅ ትእዛዝ ተሰጥቶናል። እርግጥ በጀልባ መጓጓዣ ለእኛም ለአጃቢዎቹ ቢሆን ወጪን ስለሚቀንስ፣ ትንሽ ገንዘብ ለማዳን ያስችለን ነበር። ግን በወንዙ ዳርቻ ላይ እየተንገራ ደዱ የሚጠብቁ ዘበኞችና እንደ እኛ ያሉ የአካባቢው የፖለቲካ ፖሊሶች በብዛት ስለ ነበሩ፣ በጀልባ ለመጠቀም መቃጣቱ አደገኛና የማያዋጣ ነበር። እስረኛ በጀልባ ሲጓጓዝ ከተመለከቱ፣ የአካባቢው ፖሊሶች ጉዳዩን ለበላይ ከማሳወቅ የማይባዛኑ መሆኑን ሁላችንም እናውቃለን። ይሁን እንጂ፣ ይህን ምስጢር ያልተረዳችው ወጣት እስረኞችን ቀሪውን ጉዞ በጀልባ ካልሆነ፣ በጋሪ ለመቀጠል ፈቃደኛ እንዳልሆነች ከመግለጽ አልተቆጠባችም።”

“ከአሁን በኋላ በጋሪም ሆነ በሠረገላ የማልጓዝ መሆኑን እንድታውቁት... ምንም ይሁን ምን፣ ከዚህ ወዲያ ያለውን መንገድ በጀልባ እንድትወስዱኝ አፈልጋለሁ’ አለችኝ።”

“ከመጠጠ ብዛት የተነሣ ዐይኖቼን እንኳን መግለጥ የተሳነው ኢቫኖቭ፣ የወጣቷን ንግግር ሲሰማ ድንገት ቱግ አለ። ‘በዚህ ጉዳይ ላይ ውሳኔ የምትሰጪው አንቺ አይደለሽም። እኛ በምናዘጋጀው መጓጓዣ ወደምንወስድሽ ቦታ ቀጥ ብሎ ከመሔድ በቀር፣ በሌላ ጉዳይ ውስጥ ጣልቃ

መግባት አትችይም' አላት = እሷ ግን አንዳችም ቃል ሳትመልስለት ወደ እኔ ዞር ብላ :

“አልሔድም! ጉዞውንም አልቀጥልም ብያለሁ = ገብ ቶሃል' አለችኝ = በዚህ ጊዜ በዝግታ የኢቫኖቭን ክንድ በመያዝ ከወጣቷ ራቅ አድርጌ ወሰድሁትና : ‘ለምን በጀልባ አንሔድም’ የሚል ጥያቄ በማቅረብ የማግባባት ሙከራየን ጀመርኩ = ‘በጀልባ ብንሔድ ከመጓጓዣው ወጪ ላይ ትንሽ ገንዘብ ለማዳን ስለምንችል ጥቅሙ በይ በልጥ ለኛ ነው’ አልኩት = ኢቫኖቭ ጸንገፋ በደሰትና ቢስማማም መፍራቱ ግን አልቀረም =

“የዚህ አካባቢ የበላይ ሹም አንድ ኮሎኔል ነው = ስለዚህ በምናደርገው ሁሉ መጠንቀቅ አለብን = ቢሆንም ወደ ኮሎኔሉ ዘንድ ሔደህ ስለ ልጅቷ ሁኔታ ልታስረዳውና ስምምነቱን ልትጠይቀው ትችላለህ = እኔ ግን ብዙም ደኅና ስላይደለሁ እዚሁ እቆያለሁ = እናም ባንተ ያምራል’ አለኝ =

“የኮሎኔሉ ቤት እኛ ካለንበት ጥቂት ራቅ ይላል =

“ከሆነስ ሦስታችንም አብረን ብንሔድ ነው ደጉ’ የሚል ሐሳብ አቀረብሁ = ልጅቷንና ኢቫኖቭን ለብ ቻቸው ትቼ መሔዱን አልወደድኩትም = እኔ በሌለሁበት ኢቫኖቭ እንደ ልማዱ ቢያንቀላፋ፡ወጣቷ እስረኛ ልታመ ልጥ ወይም በራሷ ላይ አንዳች ጉዳት ልታደርስ ትችላለች = ይህ ዐይነቱ ሁኔታ የሚያስከትለው መዘዝ ደግሞ ቀላል አይሆንም =

በመጨረሻ ወደ ኮሎኔሉ ዘንድ ቀረብን = ምን እንደ ፈለግን ስንጠየቅ መልስ የሰጠችው ልጅቷ ነበረች = ወጣቷ ወይዘሪት ጉዳዩን ስታስረዳ ረጋ ለማለትና ሥነ ሥርዓትን ለመጠበቅ አልተጨነቀችም = ‘እባክዎ : የከቡርነትዎ

መልካም ፈቃድ ቢሆንና ...’ በሚሉ ሐረጎች ጀምሮ ጥያቄያችንን በማቅረብና ስለ ሁኔታው በትሕትናና በል ምምጥ መንፈስ በማስረዳት ፋንታ : የተለመደ የኩራት ንግ ግሯን አመጣችው = ‘ለመሆኑ በየትኛው መብታችሁ ነው...’ ብላ ንግግሯን ጀመረች = በማከታተልም እንደ ነበልባል የሚገርፉ ቃላቷን አሸጉዎደገዎደቻቸው = እናንተ የፖለቲካ ሰዎች : መቼም እንዲያ ያለውን አነጋገር ትወዱ ታላችሁ = የነዚያን ከላይ ያሉ ሰዎች ደንዳና ቆዳ ሠርስሮ የሚገባው እንዲያ ያለው ንግግር ቢሆንም : ነፍሳቸውን የሚያረካው ግን ልምምጥና ልመና ብቻ ነው = ታዲያ ኮሎ ኔሉም የወጣቷን ደንፋታና እንደ አለንጋ የሚሸነቁጥ ንግ ግር በጸጥታ ካዳመጠ በኋላ :

‘ሕጉ ስለማይፈቅድ ምንም ላደርግላችሁ አልች ልም’ ሲል መለሰልን =

‘ሕጉ!’ አለች ወጣቷ : በማንጓጠጥ ዐይነት ሁኔታ =

“አዎ! ሕጉ አይፈቅድም’ አለ ኮሎኔሉ = አነጋገሩ የመጨረሻና የማያዳግም መልስ መሆኑን የሚገልጽ ድም ፀት ነበረው =

“ብልጭ አለብኝ = እውነቱን ለመናገር ከሆነ : በዚያች ቅጽበት ራሴን መቆጣጠር እንኳን ተስኖኝ ነበር =

‘እርግጥ ሕጉ አይፈቅድ ይሆናል : ክቡር ሆይ’ አል ኩት ለኮሎኔሉ = ‘ይሁን እንጂ ይህች ወጣት ክፋኛ በሕ መም እየተሠቃየች ነው =’

ሬቱን ቅጭም አድርጎ ተመለከተኝና ‘ስምህ ማነው?’ ሲል ጠየቀ = መልሱን ሳይጠብቅ በፍጥነት ወደ እስረኛ ችን ዞር በማለት ‘ሰማሽ ወይዘሪት! በእርግጥ የሚያምሽ ከሆነ በከተማችን ወደሚገኘው የወሀኒ ቤት ሆስፒታል

ሌደሽ ዕረፍት ማድረግና የሕክምና ርዳታ ማግኘት ትች
ያለሽ' አላት ። ሞሮዞቫ ግን መልስ ሳትሰጠው ወደ መጣ
ንበት አቅጣጫ ዞራ ርምጃዋን ቀጠለች ። እኛም በጸጥታ
ተከተልናት ።

“ሌላ ምርጫ አልነበረንም ። ምንም ለማድረግ እንደ
ግንኙኛ አረጋግጠናል ። አሻኖሽ በነገሩ ስለ ተበሳጫ
በኔ ላይ ዘረብኝ ። ‘አንተ ደደብ፣ ደገና አድርገህ ነው ማጥ
ውስጥ የዘፈቅሽን ። ብቻ ግድየለም ፤ አንድ ጊዜ ሥራችንን
ጭርሰን እንመለስ እንጂ ፣ ሁለታችንም መልስ እንሰጥበ
ታለን’ አለኝ ።

“ከዚያ በኋላ ትዕግሥት አልነበረውም ። ፈረሶቹ እንዲ
ሉት ትእዛዝ ሰጠ ። ሌሊቱን በከተማው ውስጥ ለማሳ
ረፍ የነበረንም ዕቅድ ተሰረዘ ። መሸ ፣ አልመሸ የለም ፣ ጉዟ
ችንን እንድንቀጥል ተወሰነ ። በጣቢያው ወደሚገኘው የማ
ረፈያ ቤት ስንገባ ፣ ወጣቷ አንድ አግዳሚ መቀመጫ ላይ
ጋደም ብላ ፣ ብርድ ያኮማተረው አካሏን ለማምቅ ስትሞክር
አገናናት ። ጉዟችንን እንድንቀጥል መወሰኑን ስንነግራት
ከተቀመጣችበት ተፈናጥራ በመነሣት ፣ ሁለታችንንም ትክ
ብላ ታስታውለን ጀመር ። አስተያየቷ አስፈራሪ ነች ። ‘እና
ንት አውሬዎች’ በማለት የተለመደውን ስድብ አወረደ
ችሁን ። ንግግሯ የንዴትና የማዘን ቃና ነበረበት ። የምታ
ጠንቀቅበት ቋንቋ ርሲያኛዋ ቢሆንም ፣ አብዛኞቿን ቃላት
ዲጋሪያቸው አልቻልንም ። ከባድና የበሰሉ ነበሩ ። በመ
ጨረሻው ፣

“በኔ ላይ የፈለጋችሁትን ለማድረግ ኃይልና ሥልጣን
አላችሁ ። የሞቴን ጊዜ ለማፋጠንም ትችላላችሁ ። ያሻች
ዎን ፈጽሙ ፤ ወዳሻችሁም ውሰዱኝ ። እኔም ለመከተል
ጥገኛ ነኝ’ አለችን ።

“ቀደም ብሎ በተዘጋጀው ‘ሳሞቫር’ የራሳችንን
ሻይ አፈላሁና ለእሷም ቀዳሁላት ። ለስንቅ ከያዝኩት ዳቦ
ትንሽ ቆረብ አድርጌ ፣ ‘እስቲ ሞክሪው ፣ ሻይ ደግሞ ሞቅ
ያደርግሻል’ በማለት ልጋብዛት ሞክርኩ ። ጫማዎቿን
ማለጥለቅ ከተገባኝ በሰሸበት ቀና አለችና ።

“አንተ በጣም ቀልደኛ ሰው ነህ ። ያንተን ሻይ ተካ
ፍዬ እንደምጣ እስበህ በመጋበዝህ እብድ ትመስለኛ
ለህ’ አለችኝ ። ንግግሯ ክፉኛ መታኝ፣ እስከ ዛሬ ድረስ ሳስ
በው ደሜ ይፈላል ። አሁን ለምሳሌ አንተ በትንሽ ነገር
አትቆጣም ፤ አንድ ሩባኖሽ የሚባል ሌላ ግዙታኛም ትዝ
ይለኛል ። ልክ እንዳንተው የረጋ ነበር ። የዚያች ወይዘሪት
ግን የተለየ ነው። ታዲያ የሚገርመው ደግሞ ፣ ወዲያውኑ ለብ
ቻዋ ሻይ እንዲዘጋጅላት አዝዛ ጠጣች ። ሒሳብን ስትጠ
የቅም ከዚያው ከነበራት አንድ ሩብል ከሐያ ኩፔክ ገንዘብ
ላይ ፣ ለሻይና ለስኳሩ ከተለመደው እጥፍ ዋጋ ክፍላ መን
ገደን ለመቀጠል ከማረፈያው ቤት ወጣች ። እኛም ተከተ
ልናት ።”

3

ጋቭሪሎቭ ትረካውን አቋረጠና ጭጭ አለ ። እልፍ
ብሎ ከተኛው ወጣት ፖሊስ ከሚወጣው ኃይለኛ ትንፋ
ሽና፣ ከንፋሱ ፋጩት በስተቀር ለጥቂት ጊዜ በቤቱ ውስጥ
የሚሰማ ድምፅ ጠፋ ።

“እንቅልፍ ከጀለህ እንዴ?” ጋቭሪሎቭ ትንሽ ቆይቶ
ጠየቀ ።

“እረ በፍጹም ። በሚገባ እያዳመጥሁ ነኝ” አልኩት።
እንደገና ዝም ብሎ ቆየና ጋቭሪሎቭ ታሪኩን ቀጠለ።

“መቼም በወጣቷ ሁኔታ የተነሣ የገጠመኝ ሥቃይ
ቀላል አልነበረም ። በጊዜ የጀመረው ዝናብ ሌሊቱን በሙሉ

ያለማቋረጥ ሲጠል አደረ = በዚያ ላይ ብርዱ አይጣል ነው።
 በጫካው መሐል ስናልፍ የሚያገረመርመውም ነፋስ የብ
 ቸኝነትን ስሜት እየፈጠረ ልብ ያሸብራል = ጨለማው
 ጥቅጥቅ ያለ በመሆኑ፡ ዐይን ቢጓጉጡ እንኳን ማየት አይ
 ችልም ነበር = በዚያን ወቅት ወጣቷን መመልከት ቢሳ
 ነችም፡ ያ እስከ ዛሬ የማይረሳኝ ገጽታዋ ግን፡ ለዐይን ሕሊ
 ናዬ ወለል ብሎ ይታየኝ ነበር = ትልልቅ ዐይኖቿ፡ ደስታ
 የረቀውና ቁጣ የተላበሰው ፊቷ፡ በብርድ የተኮራመተው
 አካሏ፡ አእምሮዋ አንዳች ረቂቅ ሐሳብ ሲያውጣ፡ ምናዚ
 ጫረቅ ነጥብ ላይ ተተክሎ፡ በምርምር የተመሰጠች የሚ
 ያስመስላት የትኩረት አመለካከቷ ሁሉ፡ አንድም ሳይቀር
 ይታያል ።

«ገና ከያደሰላሽ ከተማ ስንነሣ፡ ከበግ ጸጉር የተሠራ
 ኮት አውጥቼ 'ትንሽ ያሞቅሽ ይሆናል' በማለት በትከ
 ጃዋ ላይ ላደርግላት ስሞክር፡ 'ያንተ ኮት ስለሆነ ራስህ
 ተጠቀምበት' በማለት ከላይዋ ላይ አሸቀንጥራ መጣሏ ትዝ
 ይላኛል = እርግጥ እንዳለችው ኮቱ የእኔ መሆኑን ዐው
 ቃሏሁ = ግን በግትርነትና በእልህ የተነሣ በብርድ ከምት
 ጉግ፡ በኮቱ እንድትጠቀም ማድረግ የምችልበትን መን
 ገድ ስፈላግ አንድ ሐሳብ መጣልኝ = ወዲያው፡ 'ኮቱ ለእስ
 ረኛች መጠቀሚያ እንዲሆን የያዝነው እንጂ የኔ ንብ
 ረት አይደለም' አልኳት = ብዙም ሳትቆይ ከቁጣዋ መለስ
 አለችና ኮቱን ተቀብላኝ እላይዋ ላይ ደረብ አደረገችው =

«ጧት ሲነጋ እንዳየሁት ግን፡ ኮቱ እምብላም አልረዳ
 ትም = ብርዱ ክፉኛ አጎሳቁሷት ነበር = ወደ አንድ ጣቢያ
 ስንደርስ አሻኖሽ ከጋሪው ወጥቶ ከነጂው ጉን እንዲቀመ
 ጥና እኔ በተራዬ ከርሷ ጋር በጋሪው ውስጥ እንድሆን ጥያቄ
 አቅረብኝ = አሻኖሽ ትንሽ ቢነጫነጭም ስካሩ በመጠኑ

ቀለል ብሎለት ስለ ነበር ወጣቷን ላለማስቆጣት ሲል ጥያ
 ቁዋን ተቀበለው = እኔም ጋሪው ውስጥ ገብቼ አጠገቧ ተቀ
 መጥሁ ።

“ለሦስት ቀንና ሌሊት ያለማቋረጥ ከተጓዝን በኋላ፡ ወጣቷ
 በግዞት እንድትኖርበት ወደ ተወሰነው ከተማ ደረሰን =
 ከደረቱ ላይ ትልቅ ሽክም የተነሣ ያህል ቀለለኝ = በጉዟችን
 መጨረሻ አካባቢ ወይዘሪቷ በጣም እየተጸከመች ሔደች =
 ከሕመሟ ብርታት የተነሣ ደጋግማ በመዝለፍለፍ፡ በእጆቼ
 ማቀፍ ግድ ሆኖብኝ ነበር = ስርጉጥጡ መንገድ ባንገጫ
 ገጫን ቁጥር ከጋሪው ግድግዳ ጋር እንዳትጋጭ በይበልጥ
 መጠንቀቅም ነበረብኝ = በድካም ጭነት የተነሣ ክንዶቼ
 ላይ ያንቀላፋችውን ወይዘሪት ቁልቁል ስመለከታት፡ በዐ
 ይኖቿ ሽፋሽፍት ላይ ጥላ አረብቧል = ቢሆንም ገጽታዋ
 የደስ ደስ ለዛውን አላጣም = በተለመደው ቁጣ ፋንታ ደስታ
 የሰረነበት ይመስላል = በሕልሚ የሚያሥቅ ትርጉት እን
 ደሚታያት ሁሉ ዐልፎ ዐልፎ ፈገግታ ይታይባታል =
 'ምስኪን ለጋ አበባ! ምናልባት ጥሩ ጥሩ ነገሮች እንደ
 ራዕይ ይታይዋት ይሆናል' አልኩ በሆዴ ።

“ወደ ከተማው ስንደርስ ከእንቅልፍ ነቃች፤ ሰማዩ ጥርት
 ብሎ ፀሐይም ጨረሮቿን ፈንጥቃለች = ወጣቷ ትንሽ
 ቀለል ብሷት መንፈሷም ዘና ብሷል = ከተማው ውስጥ ገብ
 ተን እስረኛችንን በፖሊስ ጣቢያ እንድትቆይ ካደረግን
 በኋላ፡ ጉዳዩ ወደሚመለከተው ክፍል በመሔድ ሪፖርት
 ስናደርግ ያልጠበቅነው ጉዳይ አጋጠመን = ከተማው የክ
 ፍለ ህግሩ ርዕስ ከተማ በመሆኑ፡ ወጣቷ በግዞት ልትቀመጥ
 በት፡ እንደማትችል ትእዛዝ ስለ ተላለፈ፡ ጉዟችንን ወደ ሌላ
 ሥፍራ መቀጠል እንደሚኖርብን ተነገረን = እንዳጋጣሚ
 ሆኖ፡ የአካባቢው የፖለቲካ ፖሊሶች በግዳጅ ምክንያት ወደ

ሌላ ሥፍራ በመሔዳቸው፡ ወጣቷን እስረኛ እኛው አጅቦን መንዝ እንዳሉብንም ተገለጸልን ።

አዲሱን ትእዛዝ ልነግራት ወደ ፖሊስ ጣቢያው ስደርስ፣ ግቢው ሰው ብቻ ሆኖ አገኘሁት። ወጣት ሴቶች፣ ተማሪዎች፣ ሙሉ ዕድሜ ላይ የሚገኙ ወንዶች በብዛት እስረኛችንን ከበዋታል ። ከአካባቢው እየተያዙ የተፈረደባቸው ግዙቶች ናቸው ። እርስ በርስ ከሚለዋወጡት ሞቅ ያለ ሰላምታ ሌላ፣ ጫወታቸው ሁሉ ለረጅም ጊዜ እንደሚተዋወቅ ባልንጀራ ነበር ። ስለ ተለዋጩ ትእዛዝ ለወጣቷ አስረድቻት ጉዟችንን ለመቀጠል ስንነሣ ግዙቶቹ፣ ያዋጡትን ጥቂት ገንዘብና ለብርዱ መከላከያ የሚሆን ከሰፍ የተሠራ መደረቢያ አበረክተውላት በፍቅር ተሰናበቷት ።

በቀሪው ጉዟችን ላይ ዐልፎ ዐልፎ ቢያስላትም እንኳን፣ ከበሬቱ ይልቅ በጣም ደስ ብሏት ትታይ ነበር ።

በመጨረሻም፡ ለግዞት ወደ ተወሰነላት አነስተኛ ከተማ ስንደርስ፣ በቀጥታ ወደ ፖሊስ ጣቢያ በመሔድ ለተረኞቹ ፖሊሶች አስረክብናት ። የመጀመሪያ ጥያቄዋ በከተማይቱ ውስጥ ሪያዛንትሴቭ የሚባል ሰው የሚኖር ስለመሆኑ ነበር። የአዎንታ መልስ ተሰጣት ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ፣ የወረዳው ፖሊስ አዛዥ መጥቶ ስለምታርፍበት ቦታ ያላትን ሐሳብ ጠየቃት ። ምንም እንደሌላትና የምታውቀው ነገር አለመኖሩን ገለጠችለት ። ወዲያው አከታትላም፡ ‘ሪያዛንትሴቭን ለማግኘት እፈልጋለሁ’ አለችው ። በሐሳቧ መስማማቱን ለመግለጥ፣ ቅከሻውን ነቅነቅ አደረገ ። በፍጥነት ትንሿን ጥቅሷን አንጠለጠለችና ተለየችን ። የሰንብት ሰላምታ እንኳን አልሰጠችንም ።”

ታሪኩን ማዳመጥ አለማዳመጩን ለማረጋገጥ ይመስለኛል፡ ጋብራሎቭ ንግግሩን ላንድ አፍታ ቆም አደረገ።

እኔም የተከታተልኩ መሆኑን ለማረጋገጥና፣ እግረ መንገድን ጥያቄም ለማቅረብ ፈልጌ ።

“ ታዲያ ከዚያን ጊዜ በኋላ ወጣቷን አይተሃት ታውቃለህ ? ” አልኩት ።

“አዎ አንድ ጊዜ አይቻለሁ ። ብቻ በቀረብኝ ይሻል ነበር ” አለና ጋብራሎቭ ያቋረጠውን የወጣቷን ታሪክ ቅጠለ ።

“ወይዘሪት ሞሮሞቻን በግዞት ከተማዋ ትተናት ከተመመለስን በኋላ ፣ ብዙም ሳይቆይ እንደገና ወደዚያው አካባቢ ተላክን። አንድ ፣ ዛግሪያዥስኪ የሚባል ተማሪ እስረኛ አጅቦን በሔድንበት ጊዜ ነበር ። ዛግሪያዥስኪ ተጫዋች ፣ የደስ ደስ ያለው ፣ ዘፈን መዝፈንና አንዳንዴም ፉት ማድረግ የሚወድ ማለፊያ ወጣት ነበር ። ታዲያ የወጣቱ የግዞት ቦታ ወይዘሪት ሞሮሞቻ በግዞት ከምትኖርበት ከተማ ዐለፍ ብሎ የሚገኝ በመሆኑ ፣ በጉዟችን ወቅት በወጣቷ የግዞት ከተማ ውስጥ የሚረፍ አጋጣሚ አግኝተን ነበር ። ትዝ አለችኝ ። ስለ ጤንነቷና ኑሮን እንዴት እንደምትገፋው ለማወቅ ጓጓሁ ።

‘ ባለፈው ጊዜ ያመጣናት ወይዘሪት ትኖር ይሆን ? ’ ብዬ ጠየቅሁ ።

‘ አዎ ! አለች ። ደኅና ናት ። እዚህ ከደረሰችበት ጊዜ ጀምሮ ከአንድ ግዙቶች ጋር ነው የምትኖረው ። ከቤቷ ውጪ በየትም አካባቢ ታይታ አታውቅም ። ከግዙቶቹ ሁሉ የተለየች ናት ። አንዳንድ ሰዎች ከቤት የማትወጣው በጣም ታማሚ ስለ ሆነች ነው ይላሉ ። ሌሎች ደግሞ መጋባታቸውን ያወራሉ ። ብቻ ሁሉም ወሬ ነው ። የተረጋገጠ ነገር የለም ’ የሚል መልስ አገኘሁ ።

«ወደ ግዙቱ ሥፍራ አጅቦን ስናጓጉዛት ወጣቷ የተናገረችው ትዝ አለኝ። « ብዎትም በወገኖቹ መሐል ቢሆን እመርጣለሁ » ያለችንን አስታወስኩ። ወገኖቿ እነማን እንደሆኑና እሷም ያለችበትን ሁኔታ ለማወቅ ከቀድሞው የበለጠ ጉጉት አደረብኝ። ቤቷ ሐጂ ልጠይቃት ወስንኩ። ያኔ በጉዟችን ወቅት ያቅሚን ያህል ልንከባከባት ከመሞከር ሌላ፣ እንድትከፋ ያደረግሁበት አጋጣሚ ትዝ ስለማይለኝ፣ ብገብኛት በደስታ ትቀበለኛለች የሚል እምነት ነበረኝ።

«ያካባቢው ሰዎች የመኖሪያዎን አቅጣጫ እየጠቆሙኝ ወደዚያው አመራሁ። ከከተማው ዳርቻ ላይ የምትገኝ እነ ስተኛ ቤት ነች። የፊት ለፊቱ በር ዝቅ ብሎ ስለተሠራ፣ ሲገቡ ገንቦስ ማለትን ይጠይቃል። ወደ ዋናዉ ክፍል ገባሁ። በቂ ብርሃን ያላትና በሥርዓት የተያዘችንን ጸሐክ ክፍል ናት። በአንደኛዉ ጥጋት አነስተኛ የሸራ አልጋ ተዘርግታለች። በመጽሐፍ መደርደሪያውና በጠረጴዛውም ጭምር በርከት ያሉ መጽሐፍ ተቆልለዋል። በአንደኛዉ ማዕዘን ደግሞ እንደ አልጋም የሚያገልግል አግዳሚ ወንበር ተቀምጧል።

«ወደ ክፍሏ በገባሁ ጊዜ፣ ወጣቷ በሸራው አልጋ ላይ እግርቿን አጣጥፋ በመቀመጥ ጨርቅ ብጤ ትሰፋለች። ለመቀት እንዲሆናት ወፍራሙን ነጠላዋን፣ ደረብ አድርጋ ለች። ሪያዛንትሴቭ የሚባለው አብሯት የሚኖር ግዙቱኛ በአጠገቧ ከሚገኝ አንድ ሌላ አግዳሚ ወንበር ላይ ቁጭ ብሎ ደምፁን ከፍ በማድረግ ከአንድ መጽሐፍ ውስጥ ያነብላታል። መነጻር ዐይኖቹ ላይ አድርጓል። ሲያዩት ከስታራና ጥንቁቅ ይመስላል። እሷም በእጅዋ የያዘችውን ጨርቅ እየሰፋች ታዳምጣለች።

«በሩን ከፍቼ ስገባ ከልጅቱ ጋር ዐይን ለዐይን ግጥም አልን። ወዲያው ብድግ እንደ ማለት ቃጣትና የመደናገጥ ድምፅ በማሰማት፣ የሪያዛንትሴቭን እጅ ጥብቅ አድርጋ ያዘችው። ዐይኖቿ ትልልቅ ሆነው ፍርሃት ይነበብባቸዋል። ፊቷ ከቀድሞው ይበልጥ ገርጥቷል። የሰውዬውን እጅ በጣም ማጥቋን በመቀጠሏ፣ ‘ምን ሆንሽ?... አይዘሽ፤ ረጋ በይ!’ አላት። በመጀመሪያ አላየኝም ነበር። ወጣቷ ቀስ ብላ እጅን እየለቀቀች ከመቀመጫዋ በመነሣት ‘ደኅና ሁን። እነዚህ ሰዎች ሞቲን እንኳን በጸጥታ እንዳልሞት የሚፈልጉ ይመስለኛል’ አለችው። በዚህ ጊዜ ነበር ወደ ቤታቸው ውስጥ መግባቱን የተረዳው። ዞር ብሎ ተመለከተኝና ከተቀመጠበት በፍጥነት ተነሣ። ተንደርድር ለያንቀኝና ለገድለኝም የፈለገ መስሎ ታየኝ። ቁመቱ ረጅም ነው። ጠቅላላ ሁኔታውን ሲያዩት ሙሉ ጤና ያለው ሮመስላል።

«ወደ ቤታቸው የሔድኩት ለሰላምታ ሳይሆን ወጣቷን ወደ ሌላ ሥፍራ ለመውሰድ እንደ ተላከሁ አድርገው መግመታቸው ገባኝ። ነገር ግን፣ ብቻየን መሆኔንና በድንጋጤ ከው ብዬ መቆሚን ሰውየው ሲመለከት ቀስ ብሎ እጅዋን ያዘና፣ ‘ረጋ በይ፤ ራስሽን ጠንከር አድርገው’ አላት። ወደኔ መለስ በማለት፣ ‘ወንድሜ ከእኛ የምትፈልገው ጉዳይ አለህ?’ የሚል ጥያቄውን አቀረበልኝ።

«ወደ ግዙት ቦታ እስረኛ አጅቦን ስናልፍ እግረ መንገዳችንን በከተማው ስላረፍን፣ በራሴ ፍላጎት ወጣቷን ልጠይቅ መጭጣቱንና፣ በመጀመሪያ ወደ ግዙት ቦታዋ እጅቤ ባደረስኩዋት ጊዜ በሐመም ትሠቃይ እንደ ነበር ስለማውቅ፣ ስለ ጫንነቷና ስለ ኑሮዋ ለመጠየቅ እንጂ፣ ሌላ የተለየ ተልዕኮ እንደሌለኝ ገለጽሁለት። ንግግሪን ሲሰማ ጋብ አለ። እሷ ግን ከንዴቷ ልትመለስ አልቻለችም። ቁጣ መላ አካ

ሷን ሲያምሰው ያስታውቃል ። ' በመንገዳችን ላይ ምን
በደል አድርገን ነበር ' አልኩ በልቤ ። ' ባይሆን እን
ኳን አይባኖሽ እንጂ ፣ እኔ መቼም የተቻለኝን ያህል ለማድ
ረግ ከመሞከር አልተቆጠብሁም ' የሚል ሐሳብ ይመላ
ለሰብኝ ጀመር ።

« ሪያዛንትሴቭ ስለ ዓላማዬ በደንብ ከተረዳ በኋላ ፣ ወደ
ወጣቷ ዞር ብሎ እየሣቀ ይቀልድባት ጀመር ። ' አየኸ ይህን
ነበር ፣ ብዙ ጊዜ ደጋግሜ የነገርኩሽ ' አላት ። ከዚያ በፊት
ስለ እኔና በጉዞው ወቅት ስላጋጠማት ሁኔታ ተነጋግረው
እንደ ነበር ገባኝ ።

' አስደንግጫችሁ እንደሆነ በጣም አዝናለሁ ። ይቅ
ርታ አድርጉልኝ ። ለጉብኝት የመረጥኩትም ጊዜ አጉል
ሊሆን ይችላል ። ይሁን እንጂ ከመሐዴ በፊት መጥፎ
ሰው እንዳልሆንኩና ለተንኮል እንዳልመጣሁ ላረጋግጥ
ላችሁ እወዳለሁ ። ብቻ ለማንኛውም ይቅርታ አድርጉልኝ ' ።
አልኩ በመደጋገም ።

« ሪያዛንትሴቭ ብድግ ብሎ በትኩረት ከተመለከተኝ
በኋላ ፣ እጁን ለሰላምታ ዘረጋልኝ ።

' በመልስ ጉዞህ ወቅት ብትጠይቀን ደስ ይለናል ።
ጊዜ ካገኘህ ' አለኝ ።

« ወጣቷ የተሰመደውን የማጌዝ ዐይነት ፈገግታዋን
አሳየችኝና ወደ ሪያዛንትሴቭ መለስ ብላ ፣

' ተመልሶ እንዲጠይቀን የሚያስፈልግበት ምክንያት
አይታየኝም ። አንተም ለምን እንደምትጋብዘው አይገባ
ኝም ' አለችው ።

' ምንም አይደለም ፤ ደስ ካለው መጥቶ ቢጠይቀን
ከፋት የለውም ' አለ ሪያዛንትሴቭ ። በኋላም ወደኔ ዞር

ብሎ ፣ ' እና እንዳልኩህ ብቅ ለማለት ሞክር ። ምንም
አይደለም ደስ ይለናል ' ሲል ጨመረበት ። ከዚያ በኋላ
የተናገሩት ብዙም አልገባኝም ። መቼም የናንተ ቋንቋ በተ
ለይ እርስ በርሳችሁ ስትወያዩ የምትጠቀሙበት ለእኔ ዐይ
ነቱ ከበድ ይላል ። ታዲያ ምን እንደሚሉ ለመረዳት ያህል
ትንሽ መቆየት ቢያምረኝም ፣ አነጋገራቸውና ጠቅላላ ሁኔ
ታቸው እንደሰናበታቸው መረጋጋቸውን ግልጽ ስላደ
ረገልኝ ሳልወድ ወጥቼ ሐድኩ ።

« ዛግሪያኸሶኪን አጅቦን ወደ ግዞት ቦታው ካደረሰን
በኋላ ፣ በጥቂት ቀናት ውስጥ ልጅቷ ወደምትኖርበት ከተማ
ተመለሰን ። እንደ ደረሰን የከተማው ፖሊስ አሳዥ ጠር
ቶን ሌላ ትእዛዝ እስከ ተሰጠ ድረስ በሥፍራው መቆየት
እንዳለብን ነገረን ። ' ተለዋጭ ትእዛዝ እስከ መጣ ድረስ
ከዚህ እንዳትንቀሳቀሱ ሰዎችን በደረሰኝ ቴሌግራም ተገ
ልጻልኛል ። ' መመሪያው ቁርጥ ባለ አነጋገር ነበር ።
ምንም ምርጫ አልነበረንምና እዚያው ቆየን ።

« ወጣቷን በድጋሚ ለመጠየቅ አሰብሁ ። እንደ በፊቱ
የጠቋሚ ርዳታ ሳያስፈልገኝ ወደ መኖሪያ ቤቷ ስሐድ ፣ በቅ
ድሚያ ያገኘሁት ቤቱን በከሬል እየተጠቀመበት ከፊሉን
ያከራያቸውን የቤቱን ባለንብረት ነበር ። በአጋጣሚው በመ
ጠቀም ስለ ወጣቷ አንዳንድ ነገሮችን እንዲነግረኝ ጠየቅ
ሁት ። ' ጤናም የላት ፣ በጣም አሥጊ ደረጃ ላይ ያለች ትመ
ሰላለች ። ምናልባትም ብዙ ዕድሜ ላይኖራት ይችላል ' ።
ዘማለት አሰረዳኝ ። በንግግራችን መካከል ፣ ሪያዛንትሴቭ
ከሚኖርባት ክፍል በኩል ብቅ አለ ። ስላምታ ከተለዋወጥን
በኋላ ' እና ተመልሰህ መጣህ ማለት ነው ? ታዲያ ለምን
ወደ ውስጥ አትዘልቅም ? ' የሚል ጥያቄውንና ግብዣውን
በአንድነት አቀረበልኝ ። ዝግ ባለ ርምጃ ወደ ውስጥ ስገባ
እሱም ከኋላ ተከተለኝ ።

« 'ያግራ የገባው ሰው ዋዛሬም ተመልሶ መጣ?' አለች፤
ወጣቷ ገና ስታዮኝ = 'አንተ ነህ መጥቶ እንዲጠይቅን
የጋበዝከው' ሪያዛንትሴቭን አከታትላ ጠየቀችው =

'እኔ በበኩሌ እንዲገቡብኝን የተለየ መልዕክት አልሰ
ደድሁለትም = በራሱ ፈቃድ ነው ሊጠይቅን የመጣው'
አላት = በበኩሌ ከፋኝ = ዝም ለማለትና ለመታገሥ አል
ቻልኩም =

« 'ለመሆኑ ምንድነው ያደረግሁሽ ወይዘሪት ! እስከ
ዚህ የጠላሽኝ ምን በድየሽ ነው ? ጠላትሽ እንኳን አይ
ደለሁ' አልኳት = አነጋገራ የብስጭት ነበር =

« 'ነህ ! ጠላቴ መሆንክን ማወቅ አለብህ !' ለማን
ባረቅ ሞከረች = ግን ደምጿ ከቀድሞው ይልቅ ደካማና
ቀሰሰተኛ ሆኖ ተሰማኝ = ጉንጮቿ እንደ ፍም ቀይ ሆኑ =
ሁኔታዋ አሳዘነኝ = ከዚያ ጊዜ በኋላ ለረዥም ጊዜ በሕይወት
እንደማትቆይም ገመትሁ = ሳላውቀው ይቅርታ የመጠ
የቅ ፍላጎት ተናነቀኝ = 'ይቅር ሳትለኝ ብትሞትስ ?'
ራሴን ጠየቅሁ = ወደዚያው ጊዜ ሳላባክን :

« 'ወይዘሪት ሆይ : በድየሽ ከሆነ ይቅርታ አድርጊ
ልኝ' አልኳት : ትሕቅና ባልጎደለው አንደበት = እሷ ግን
በንግግራ ይበልጥ ጤሰች =

« 'ይቅርታ አልከኝ = በጭራሽ አይታሰብም = ከኔ
አንዳችም ይቅርታ አትጠብቅ = ምናልባት ብዙም አል
ቆይ ይሆናል = በቅርቡ እንደምገላገል ይሰማኛል = ግን
ላንተ የሚሆን ቅንጣት ይቅርታ በልቤ ውስጥ የማይገኝ
መሆኑን እንድታውቀው እፈልጋለሁ' አለች = ''

ጋቭሪሎቭ ድንገት ንግግሩን አቋረጠና ጸጥ አለ = ለት
ንሽ ጊዜ ሲያሰብ ቆይቶ : ለሰለሰ ባለ አንደበትና በቆዘመ
ሁኔታ ንግግሩን ቀጠለ =

እንደ ተለመደው ለኔ በማይገባ ቋንቋ ሁለቱ ወይይታ
ቸውን ቀጠሉ = ትርጉማቸው ባይገባኝም ከቃላቶቻቸው
አብዛኞቹ እስከ ዛሬ በትዝታዬ ተመዝግበው ስለሚኖሩ :
ብንግርሀ ምናልባት አንተ ትረዳቸው ይሆናል = ለኔ ግን
ያኔም ሆነ ዛሬ ትርጉም አልባ ናቸው =

'አየሽ አሁን ቤትሽ ድረስ የመጣው እንደ ማንኛውም
ጠያቂ እንጂ : እንደ ፖለቲካ ፖሊስ ሆኖ አይደለም = ያን
ጊዜ እዚህ ድረስ አጅቦ ሲያመጣሽ የሚያደርገውና የሚ
ፈጽመው ሁሉ በተሰጠው ትእዛዝ መሠረት ነበር = ዛሬ
ግን ሁኔታው የተለየ ነው = ዛሬ ሊጠይቅን የመጣው በራሱ
ፈቃድና ፍላጎት እንጂ በትእዛዝ አይደለም' አላትና
ወደኔ ዞር ብሎ' አንተስ ምን ይመስልሃል ? ለመሆኑ
ስምህ ማነው ?' ሲል ጠየቀኝ =

' ስቴፓን ፔትሮቪች ጋቭሪሎቭ' መለስኩለት =
'እንግዲህ ባልሳሳት ስቴፓን አንተ እዚህ ድረስ የመ
ጣሽው በግል ፍላጎትህና ሰብአዊ ስሜትህ ገፋፍቶህ
መሰለኝ = ትክክል ነኝ ?' አለ =

'ትክክል ነህ = አመጣጤ በግል ፍላጎት ነው = እን
ዲያውም እንደ እውነቱ ከሆነማ ግዙተኞችን ወደ መኖሪያ
ቸው ሔዶ መጠየቅ በደንባችን በፍጹም የተከለከለ ነው =
የበላዮቹ ይህን ድርጊቱን በረዱ : ብዙ ጣጣ እንደሚደርስ
ብኝ የማውቀው እኔ ነኝ' አልኩት =

'አየሽ ምን እንደሆነ ጉዳዩ ?' አላት : እጅዋን እየ
ጨበጠ = እሷ ግን በብሽቀት መንፈስ እጅዋን ከእጁ ምን
ጭቅ አድርጋ አላቀቀችው =

'ጉዳዩ ሁሉ ለኔ ምንም ትርጉም የለውም = አንተ
የምትለው ሁሉ በፍጹም ሊገባኝ አይችልም = ያልሆኑና
የሌሉ ነገሮችን እንደሆኑና እንዳሉ አድርገህ መገመት ዐመ

ልህ ነው። አለችው ወጣቷ ። ‘እኔና ፖሊሱ፣ እንደ ማንኛውም ሰው ተራ አእምሮ ያለን በመሆናችን፣ አካሉን አካፋ ብለን ከመጥራት በስተቀር፣ ያልሆነውን ነው የሚል ትርጉም የምንሰጥ አይደለንም ። አንዳችን ለሌላው ጠላት ነን ። የርሱና የመሰሎቹ ሥራ እኔን፣ አንተንና መሰሎቻችንን በዐይነ ቁራኛ መጠበቅ ነው ። የኛ አንዱ ተግባር ደግሞ እነርሱን መፈታተን፣ ከተቻለንም ከነሱ በልጠን ቆቅ ለመሆን መሞከር ነው ። እየው እስቲ እንዴት አስልተ እንደሚያዳምጠኝ ። የምናገረው ሁሉ የሚገባው ከሆነ ወደ አለቆቹ ዘንድ ሔዶ ቃል በቃል ሪፖርት እንደሚያደርግ እርግጠኛ ነኝ’ አለች ወጣቷ ። ሪያዛንትሴቭ ወደኔ ዞር ብሎ በመነጽሩ ውስጥ እያነጣጠረ በጥምና ያስተውለኝ ጀመር ። እንደ ስለት የሚወጡ በሚመስሉት ዐይኖቹ ብልህ ነትና ደግነት ይነበባሉ ።

‘ለዚህ ዐይነቱ ንግግር ምን መልስ አለህ?’ አለና ለጥያቄው መልስ ሳይጠብቅ፣ ‘ግን ተወው፣ ምንም እንደ ታስረዳኝ አያስፈልግም ። እንዳስቀየምንህ ይገባኛል’ በማለት ደመደመ ።

እንደ እውነቱ ከሆነ፣ ወጣቷ የተናገረችው በአብዛኛው ትክክል መሆኑ ሳይሰማኝ አልቀረም ። የማገለግለውን ሥርዓት የሚጸረር የተቃውሞ ንግግርም ሆነ ድርጊት በሚያጋጥመኝ ጊዜ፣ ለሚመለከተው ክፍል ሁኔታውን ማሳወቅ ግዴታዬ መሆኑ ግልጽ ነው ። አባቴ እንኳን ቢሆን በዝምታ ማለፍ አይገባኝም ። ግን ወደዚያ ቤት የሔድኩት ይህን መሳይ ተግባር ለመፈጸም ባለመሆኑ የሆዴን ለመረዳት ባልቻለችው ወጣት አነጋገር ቅር መሰኘቄ አልቀረም ። ከቤቱ ለመውጣት ፊትን ወደ በፋ ሳዞር ሪያዛንትሴቭ እንድቆይ ጠየቀኝ ።

« ‘ለምን ትሔዳለህ ስቴጋን ፔትሮቪች? ትንሽ ብት ቆይ ምናል’ አለኝ ። ወደ ሞሮኮዋ ዞር ብሎ ታረቅሽው አልታረቅሽው ለሱ ምንም ፋይዳ የለውም ። እንዲያውም የተበደለውና ይቅርታ ሊጠየቅ የሚገባው እሱ ነው ። ጠላትም እንኳን ቢሆን እንደ ማንኛውም ሰው ሰብአዊ ስሜቶች ሊኖሩት እንደሚችሉ ለመረዳትና ለመቀበል ያልቻል ሺው አንቺ ነሽ’ » አላት ።

«እኔ እንደዚህ ከሆንኩ አንተ ደግሞ ባለጊ፣ ልዝብ ጋኔን ነህ! አንተ የምታስበው ለመጸሕፍትህ ብቻ ነው።’ አነጋገሯ በጩኸት ነበር ።

«ሪያዛንትሴቭ ከመቀመጫው ተፈናጥሮ ተነሣ ።
«‘ባለጊ ጋኔል አልሽ። ትክክል አለ መሆንሽን፣ የተናገርሽው ሁሉ እውነት አለ መሆኑን ልቦናሽ እንደሚያውቀው አልጠራጠርም’ አላት ።

«እኔስ የምናገረውንም የምሠራውንም በሚገባ ዐውቃለሁ ። አንተ ግን እውነቱን ተናግራለሁ ብለህ ታምናለህ?’ አለች ።

«‘በሚገባ፣ አንቺ ከራስ ጠጉርሽ እስከ እግር ጥፍርሽ ገና ያልተለወጥሽ የከበርቱ ዘመዶችሽ አምሳያ ነሽ...’ ንግግሩን አንጠልጥሎ ተወው ። ለጥቂት ጊዜ ጸጥ ብላ ስታስብ ከቆየች በኋላ እጅዋን ዘረጋችላት ። ጨበጠው ። ፊቱን ትክ ብላ ከአስተዋለች በኋላ፣ ‘ትክክለኛ ነህ ብዬ አምናለሁ’ ልለችው ።

በኔ በኩል የሁለቱን ንትርክ ከዳር ሆኜ መመልከቱን አልወደድኩትም ። ራሴን ሞኝ አድርጌ ገመትሁት ። ጉሮሮዬ ውስጥ አንዳች ነገር ተሰንቅሮ ተናነቀኝ ። ወጣቷ ፊቷን ወደኔ አዙራ፣ ቁጣና ብስጭት በማይታይበት የረጋ አመለካከት እያስተዋለችኝ እጅዋን ዘረጋችላኝ ።

« ልነግርህ የምፈልገው ሁለታችን ምንጊዜም ጠላቶች እንደ ሆንን ነው ። ግን እንድንገልግል ፈቃደኛ ነኝ ። እና ደግሞ ዝወትር ትእዛዝ ፈጻሚ ብቻ ሆነህ ከመኖር ዐልፊህ አንድ ቀን ሰው እንድትሆን ፣ ሰበአዊ ፍጡር ለመሆን እንድትበቃ እመኝልሃለሁ ። አለችኝና ወደ ሪያዛንትሴቭ ዞር ብላ ' በጣም ደክሞኛል ' አለችው ።

ተሰናብቻቸው ወጣሁ ። ሪያዛንትሴቭ እስከ ደጅ ድረስ ሸኘኝ ። ውጭ ቆመን ስንሰነባበት በዐይኖቼ እንባ ግጥም ሲል ያየሁ መሰለኝ ።

« ' እስከ መቼ ነው በከተማው ውስጥ የምትቆየው ስቴፓን ፔትሮቪች ? ' ጥያቄው በለሰለሰ አነጋገር ነበር ።

« ' ሁለት ፣ ግፋ ቢል ሦስት ቀናት . . . ብቻ ማንኛውንም የሚወስነው የሚቀጥለው ፣ ፖስተኛ መምጣት ነው ' አልኩት ።

' ደስ ካለህ ከመሔድህ በፊት መጥተህ ልትጠይቀን ትችላለህ ። ቤታችን ቤትህ ነው ። ነገሩን ሁሉ ከሥራህ ጠባይ አንጻር ሳየው ጥሩ ሰው ትመስለኛለህ ' አለ ።

' ብቻ አስደነገጥኳት መሰለኝ ። በጣም አዝናለሁ ። ' ማቼስ መደንገጣማ የት ይቀራል ። ግን ሌላ ጊዜ ልትገቡንን ፈቃድህ ከሆነ ፣ ቤቱን ያከራየን ሰው መምጣትህን በቅድሚያ እንዲያሳውቁን ብታደርግ መልካም ነው ' አለኝ ።

' አንድ ነገር ማወቅ እፈልጋለሁ ። ቀደም ሲል ስት ነጋገሩ በደንብ ገብቶኝ ከሆነ ፣ ወይዘሪቷ የአንድ ትልቅና ከበርቱ ቤተሰብ ወገን ትመስለኛለች ። ትክክል ነኝ ? ' ስል ጠየቅሁት ።

' ምንም ትሁን ምን ዓላማዎ ሌላ ነበር ። ምን ያደይጋል ። አሁንም እንደ ጊዜ ሰበራችሁታል ። ግን ልታ

ገቡበዉት አትችሉም ። ያን አንተም ራስህ ሳትረዳው የቀረህ አይመስለኝም ። እንደሀ ዐይነት ሰዎችን አንደኛውን ለመስበር ይቻል እንደሆነ እንጂ ፣ ለማገብጥና ለማጠፍ ግን በፍጹም ዘበት ነው ። እንዲያገቡበድዱ ማድረግም በጭራሽ አይሞከርም ' ሲል መለሰልኝ ።

« ስላምታ ተለዋውጠን ተለያየን ።

« ከዚያ ቀን በኋላ ወጣቷ ብዙም ሳትቆይ ሞተች ። ምንም እንኳን በጊዜው እኔም በከተማው ውስጥ የነበርኩ በሆንንም ፣ በፖሊስ ጣቢያው የያዝኳቸው አንዳንድ ሥራዎች ፋታ ሊሰጡኝ ስላልቻሉ በቀብሯ ሥነ ሥርዓት ላይ ሳልገኝ ቀረሁ ። በተቀበረች ማግሥት ድንገት ሪያዛንትሴቭን በመንገድ አገኘሁት ። በጣም ተለዋውጧል ። ሁኔታው ሁሉ ያሳዘን ነበር ።

« በሌላ ጊዜ በደግ ዐይኖች ያስተውለኝ የነበረው ረጅሙና ከሶስታራ ፊት ያለው ሪያዛንትሴቭ በዚያን ዕለት ግን በጥላቻ ዐይነት ፊቱን ቅጭም ፣ ቅንድቦቹን ክስክስ አድርጎ ነበር የተቀበለኝ ። ፊቱን በፍጥነት አዞረና ፣ ' ሰውየው አንተን ማየት በጣም ነው ያስጠላኝ ። ከአጠገቤ ብትሔድልኝ እወዳለሁ ' አለኝ ። ወዲያው አንገቱን በጎዘን ሰበር አድርጎ በማቀርቀር በዝግታ ርምጃ መንገዱን ቀጠለ ። ወደ ማረፊያዬ ስመለስ በጣም ከብደኝ ነበር ። ነገሩ ሁሉ ተማትቶብኝ ውዥንብር ውስጥ ወድቄና ብስጭትጭት ብዬ ለሁለት ቀናት ያህል እህል የሚሉ ባፌ ሳይዞር ቆየሁ ። ከዚያ ቀን አንሥቶ ለረጅም ጊዜ ሊለቀኝ ያልቻለ ነዘንና ትካዜ ወረረኝ ።

« በማግሥቱ ፣ የፖሊሱ አዛዥ የሚጠብቀው ደብዳቤ የደረሰው መሆኑን በመግለጽ ፣ ወደ መጣንበት እንድንመለስ አስናበተን ። ደብዳቤው ወጣቷ ሞሮዛኛ ይበልጥ ራቅ ወዳለ ሥፍራ እንድትጋዝ የሚገልጽ ተጨማሪ ትእዛዝ

የያዘ እንደ ነበርም ተረዳን ። በጣም ዘግይቷል ። የኔ ጎዘን ይዘልጥ በረታ ። እሷ ግን ተገላግላለች ።

“የመልስ ጉዟችንን ቀጠልንና በመንገዳችን ላይ ወደ ምትገኝ አንዲት አነስተኛ ጣቢያ ስንደርስ ፡ እንደ ተለመደው ጥቂት ዕረፍት ለማድረግ ቆም አልን ። በጣቢያው የማረፊያ ቤት ውስጥ በአንድ ጠረጴዛ ላይ የሻይ ማፍያው ‘ ሳሞቫር ’ ተቀምጧል ። ቀላል ምግቦችና መጠጦች ተደርድረው አንዲት ፀዓፃ ልብሶች የለበሱና የደስ ደስ ያላቸው መንገደኛ አዛውንት ሴት ፡ ከማረፊያው ቤት ባለን ብረት ጋር ይገባበዛሉ ። ምግብና መጠጦ አዛውንቷ ሴት ለመንገዳቸው የያዙት ስንቅ ነው ። ከምግቡ እየቀማመሱ ባለማቋረጥ ያወራሉ ። ስለ ግል ኑሮዎቻቸውና ጉዳያቸው ነበር አብዛኛው ወራ ።

« አዩ በውርስ ደርሶኝ የነበረውን ቤት ሸጥኩና አስ ፈላጊ የመሰሉኝን ዕቃዎች ብቻ ቀርቅቤ ተነሣሁ ። ይኸው እንደሚያዩኝ ወደዚያች ምስኪን ልጄ ዘንድ እየተጓዝሁ ነው ። መቼም ሳታስበው ብቅ ስልባት ምን ያህል እንደምትገረም ይታየኛል ። መምጣቴን አስቀድሜ ሳላስታውቃት ድንገት ዱብ ስልባት መደናገጧ ባይቀርም ፡ ደስ እንደሚላት ግን አምናለሁ ። መቼም ፀመሷ ነውና መጀመሪያ ብትቆጣም በኋላ ግን ደስ ብሏትም አታባራ ። ግዞት ከሐደቶ ወዲህ ደጋግማ በጸፈችልኝ ደብዳቤዎቿ በምንም ዐይነት እሷ ወደምትኖርበት ሥፍራ ለመሔድ እግራን እንዳላንሣ አስጠንቅቃኝ ነበር ። ታዲያ የወለደ ሆድ አልችል ሲለኝ ምን ላድርግ? ብትቆጣም እንዳላት ። ብቻ ፀይኖቿን አይቼው እንደ ፈለገው ይሁን ’ ይላሉ አርገቷ ያለማቋረጥ ።

“ግግራቸው የዱላ ያህል ነበር የመታኝ ። ከመቀመጫዬ ተነሣሁና በቀጥታ ወደ ማዕድ ቤቱ ገባሁ ። የወጥ ቤት ሠራተኛዎን ስለ አርገቷ ማንነት ጠየቅሁዋት ።

« ‘ በዚያ ሰሞን አጅባችሁ የወሰዳችሁዋት ወጣት ግዙተኛ እናት ናቸው ’ ስትል መለሰችልኝ ።

«አንዳች ነገር አናቴ ላይ እንደ ተከሰከሰ ሁሉ ፡ ሳንዳፍታጭው ብሎብኝ ያለሁበት ተረሳኝ ። የፊቴንና የጠቅላላ ሁኔታን መለዋወጥ የተገነዘበችው የወጥ ቤት ሠራተኛ ፡ ‘ ምን ሆንክ? ’ አለችኝ ። በጨኸት ።

« ረጋ በይ እንዳትጮሂ እባክሽ ። ወጣቷ ልጃገረድ በቀደም ዕለት ሞታለች ’ አልኳት ። ሁለመናዬ ድንዝዝ ብሎ የምናገረውንም ሳላውቅ ።

«የወጥ ቤት ሠራተኛዋ ፋታም ሳትሰጠኝ እየጮኸች ከማዕድ ቤቱ ስትወጣ፡እኔም መለየዬን ካስቀመጥኩበት አንሥቼ ተከተልኳት ። እኒያ የደስ ደስ ያላቸው አርገት ለማረፊያው ቤት ባለቤት የጀመሩትን ጨዋታ እንደ ቀጠሉ ናቸው ። ስለ ርሳቸው የተሰማኝ ጎዘን ምን ያህል እንደ ነበር ልገልጽልህ ቃላት ያጥሩኛል ። ብቻ ምንም ቃል ሳልተነፍስ የዕውር ድንብሬን ከቤቱ ወጥቼ ወደ ዋናው መንገድ ገባሁ ። እሷኖቸን የያዘው ጋሪ ከወደ ኋላዬ መጥቶ አጠገቤ ሰደርሰ ተሣረርኩና መንገዳችንን ቀጠልን ።

«ለዚያች ወጣት ባሳየሁት ርኅራኄና የተለየ ስሜት ለበላዮቼ ሪፖርት ቀርቦ ስለ ነበር ፡ ለብዙ ጊዜ ዕድገት እየታለፈኝ እንድቆይ ተደረገ ። ያቺ እንደ ተከፋችኖራ ፡ እንደ ተከፋች የሞተች ወጣት ግዙተኛ ትዝታ ግን ፡ እስከ ዛሬም ከአእምሮዬ ሲጠፋ አልቻለም ። አሁን ታሪኩን ሳወጋህ እንኳን ያቺ መቼም መች የማትረሳኝ ልዩ ወጣት ለዐይነ ሕሊናዬ ቁልጭ ብላ ትታየኛለች ። »

ማክሲም ጎርኪይ

(1868—1936)

በሩሲያ ሶሻሊስት ሶሻሊስት ሪፐብሊክ ውስጥ ዛሬ ጎርኪይ ተብላ በምትጠራው፡ የቀድሞ ሞቀ ኒክራኖቭ-ሮድ ከተማ በ1868 ተወለደ ። እውነተኛ ስሙ አሌክሲይ ማክሲሞቪች ፔቭኮቭ ሲሆን፡ ዛሬ በመላው ዓለም የሚታወቀው ግን፡ ጎርኪይ በሚለው የብዕር ስሙ ነው ።

የሶሻሊስት ሥነ ጽሑፍ መሥራች፡ የሶሻሊስት እውነታ ነት ሥልት አባት ተብሎ የሚጠራው ማክሲም ጎርኪይ የሥነ ጽሑፍ ሥራውን ከጀመረበት ጊዜ አንሥቶ እስከ ሕይወቱ ፍጻሜ ድረስ፡ ኃይለኛና የተባኙ ብዕሩ፡ አያሌ ሕያው የኪነት ሥራዎችን አፍልቃለች ። በብዙ ደራሲያን ሥራ የበለጸገውን፡ የሩሲያን ክላሲክ የሥነ ጽሑፍ ባህል እንዲቀጥል በማድረግ፡ አድሶና አሻሽሎ ለተተኪው አዲስ ሶሻሊስት ትውልድ ለማስተላለፍ የድልድይነት ሚና ተጫውቷል ። ዝነኛው የሶሻሊስት ግብረት ደራሲ አሌክሲይ ቶልስቶይም፡ “ሕያው ድልድይ” የሚል ቅጽል የሰጠውም በዚህ የተነሳ

ነው። ማክሲም ጎርኪይ ታላቁ የጥቅምት አብዮት ከፈነዳ በኋላ፡ አዲስና ተራማጅ ሥነ ጽሑፍ ለመመሥረት የታገለውን ያህል፡ ከአብዮቱም በፊት ለወዛደሩ ትግል በድል ማበብና ለጭቁን መደቦች ነጻነት ያደረገው ትግል በቀላሉ የሚታይና የሚዘነጋ አይደለም ። ለዚህ አንጻባራቂ ታሪኩም ምስክር ከሚሆኑ ሥራዎች መካከል፡ እጅግ ታዋቂ የሆነ ውና በሞስኮ ፕሮግራስ ማተሚያ ቤት ወደ አማርኛ የተመለሰው ‘እናት’ የተሰኘው ዐበይ ልቦለድ ይገኝበታል ። ሌላን “የጊዜው አስፈላጊ መጽሐፍ” ሲል የሠየመው ይህ የጎርኪይ ልቦለድ፡ የሩሲያ የኢንዱስትሪ ወዘ አደሮችን ቅድመ አብዮት ሥቃይ የሚያሳይ መስተዋትና፡ የዓለም ሠርቶ አደሮችን ለዐመፅ፡ ለአርነት ትግል፡ ለሶሻሊዝም ምሥረታ የሚቀሰቅስ ብርቱ ጥሪ ነው ።

የጎርኪይ ሥነ ጽሑፍ አስተዋጽኦ፡ በቅጣራዊ መንግሥት እንዲጠመድ ስላደረገው፡ በ1905 ተካሊድ በነበረው የመጀመሪያው ሕዝባዊ ዐመፅ ሙከራ ወቅት ተይዞ ታሰረ ። ከተለቀቀም በኋላ፡ የዘውዱን አገዛዝ የሚቃወሙና ሰፊውን ሕዝብ ለፖለቲካ እንቅስቃሴ የሚያነሳው ድርሰቶችንና ድራማዎችን ለሕዝብ አቅርቧል ። ይሁን እንጂ፡ የ1905ቱ ሕዝባዊ እንቅስቃሴ ከከሸፈ በኋላ፡ የነበረው ሁኔታ አመቺና አስተማማኝ ባለመሆኑ፡ ጎርኪይ አገሩን ለቅቆ ለመሔድ ተገደደ ። መኖሪያውን ካጥሪ ለተባለችው የኢጣልያ ደሴት አድርጎ በስደት ከቆየ በኋላ፡ በ1913 ዓ. ም. በተደረገው የምሕረት ዐዋጅ ሳቢያ ወደ አገሩ ተመልሶ ለቮልቬቪክ ፕሬስ ጽሑፎችን ማበርከት ጀመረ ። የራሱንም መጽሔት አቋቋመ ።

ጎርኪይ በ1905 እና በ1917 አብዮታዊ እንቅስቃሴዎች መካከል ስላለው ታሪካዊ ሒደት፡ በግልጽ ባለመረዳቱ፡ በወሰዳቸው የተሳሳቱ አቋሞች ሌላን ሒስ የሰነዘረ

በት ሲሆን፡ በኋላ ግን ራሱን አስተካክሎ በሐቀኛ ታጋይነት ሊዘልቅ በቅቷል ።

የጥቅምቱ ሶሻሊስት አብዮት በድል አድራጊነት ከወጣና፡ የመጀመሪያው የሠራተኛው መደብ መንግሥት ከተመሠረተ በኋላ፡ ጎርቤይ በጤንነቱ መታወክ የተነሣ ለሕክምናው ሲባል በውጪ አገሮች እንጂ፡ እምብዛም በሩሲያ ለመቀመጥ ባይችልም፡ በርከት ያሉ ልቦለዶችን፡ እጫጭር ታሪኮችን፡ ሒሳቂ መጣጥፎችንና ድራጣዎችን በማዘጋጀት፡ ለአዲሱ የሶሻሊስት ሥነ ጽሑፍና ለመላው ዓለም የኪነት ቅርስ መዳበር ታላቅ አስተዋጽኦ አበርክቷል ። ከዚህም ሌላ፡ ውዝግብና ውዥንብር በሰፈነበት የጥቅምቱ አብዮት የመጀመሪያ ቀውጢ ዓመታት ወቅት፡ የሶቪዬት ኅብረትን ተራማጅ የደራስያን ማኅበር በመመሥረት ረገድ ግንባር ቀደሙን ሚና ተጫውቷል ።

ይህ ፡ በጥቂት ሐረጎች ፡ በተወሰኑ ገጾችና በኃያል ውብ ቃላት የዘመናትን የጭቆና ታሪክና የእልፍ አእላፍ ምዝብሮችን ጎስቋላ ሕይወት ቁልጭ አድርጎ የመንደፍ ልዩ ተስጥኦና ችሎታ የነበረው ፡ ጽፎ የማይታከተው የወዛደሩ መደብ የብዕር ሰው ፡ ከዕድሜው ዐርባ አራቱን ዓመታት ለሥነ ጽሑፍ ሥራና ለሶሻሊዝም ማብብ መሥዋዕት በማድረግ ከኖረ በኋላ ፡ በ1936 የፖለቲካ ተቀናቃኞቹ በሰጡት መርዝ ልክ በ68 ዓመት ዕድሜው ለዘለዓለሙ አንቀላፋ ። ብዕሩም አብራው ዝም አለች ።

ሴማጋ ፡ እንዴት እንደ ተያዘ

ትንሽ ሆኖናት ። ሴማጋ አንድ ጠረጴዛ ለብቻው ይዞ ተቀምጧል ። በግህን ከቀረበለት ዐሥራ አምስት ከፔክ የሚያወጣ የተቆራረጠ ቅቅል ሥጋ ሌላ ፡ አንድ ሊትር በሚይዝ ጠርሙስ የተሞላ ሸድካ ፡ ከፊት ለፊቱ ተቀምጧል ። በአንድ ፎቅ ሥር በሚገኝ የምድር ቤት ውስጥ ያለ ችው የሆኑ ለአንስተኛ ክፍል፡ እምብዛም መተናገሻ የላትም ። ጢስ ጠግቦ በጠቆረው የግንብ ጣርያዋ ላይ ከሦስት አቅጣጫዎች የተፈነጠቀ ብርሃን ዐርፎበታል ። አንደኛው ብርሃን የሚመጣው ባንኮኒው አጠገብ ከተቀመጠ መብራት ሲሆን ፡ ሌሎች ሁለት መብራቶች ደግሞ አማካይ ቦታ ላይ ሆነው ብርሃናቸውን ይፈነጥቃሉ ። የክፍሏን አየር በበረዘው ጢስ ውስጥ የብዙ ሰዎች የደበዘዘ ቅርፅ ይታያል ። ገሚሱ ያወራል ፤ ያወካል ። ሌላው ይዘፍናል ፤ ያቅራራል ። አንዳንዶ ይላደባል ። በዚያች ክፍል እስካለ ድረስ ሁሉም ከዘመኑ መንግሥት ሕግ የተሸሸገ፡ ሕጉ እንደ ማይፈጸም በትራሱን በራሱ አሳምኖ የተደላደለ ይመስላል ።

በጣም ብርዳም ምሽት ነው ። ከውጭ የበረዶ ውሽንፍር በኃይል ሲወርድ፡ የተለመደው የበልግ ነፋስ በከፍተኛ ፍጥነት እየተውዘገዘገ ያፋጫል ። በሆቴሏ ክፍል ውስጥ ግን፡ ጫጫታውም፡ ጭሱም፡ የሰው ትንፋሽም፡ ምኑም ምኑም ተጋግዞ በቂ መቀት አለ ። አንድ የተለመደ ዐይነት ደስ የሚል ጥሩ ሽታ ዐልፎ ዐልፎ አፍንጫን ዳስስ እያደረገ ያልፋል ።

ሴማጋ፡ ከፍሏን አፍኖ በሚርመሰመሰው ጢስ ውስጥ ትክ ብሎ የሚያስተውለው በር በሩን ብቻ ነው ። በተለይ ከውጭ የመጣ አንድ ደንበኛ በሩን ከፍቶ በሚገባበት ጊዜ፣ ይበልጥ ይነቃና አስተያየቱም የቆቅ ይሆናል ። ከውጭ የመጣው ሰው አካሉን ሙሉ በሙሉ ወደ ክፍሏ ካስገባ በኋላ ደግሞ፡ ሴማጋ ወደ ፊት ትንሽ ዘንበል ይልና ፊቱን በእጆቹ በመክለል እሱ ሳይታይ፡ የገባውን ሰው ማንነት ደኅና አድርጎ ያስተውላል ። ሴማጋ ይህን የሚያደርግበት ምክንያት አለው ።

ወደ ክፍሏ የገባውን ሰው ማንነት፣ ከራሱ ሁኔታ ጋር አገናዘቦ ሲያበቃና ችግር እንደ ሌላ ሲያረጋግጥ፡ በብርጭቆ የተሞላውን ሾድካ አንሥቶ በአንድ ትንፋሽ ጭልጥ ያደርገዋል ። ከተቆራረጠው ቅቅል ሥጋ ደግሞ፡ ጥቂቱን በሹካ ወግቶ በማንሣት ይገብርሳል ። በዝግታ አላምጦ ሲጨርስ፣ ከንፈሩንና ጢሙን የነካካውን ምግብና ሾድካ *እያጣጣመ እንደገና ወደ በሩ ማተኮሩን ይቀጥላል ።

ሴማጋ፡ ፊቱ ሰፋ ያለ ሆኖ፣ ሪዝ የሚባል የለውም ። ትልልቅና ግራጫ መሳይ ዐይኖቹን የማጉረጥረጥ ዐመል አለበት ። ችምችም ያሉት ጥቋቁር ቅንድቦቹ ዐይኖቹ ላይ አጥልተዋል ። በግንባሩ አዘቅዝቆ የወረደው የተጠቀለለ ጸጉር በስተግራ ቅንድቡ ላይ እንደ መረፍረፍ ቃጥቶታል ። ብቻ በአጠቃላይ ፊቱን ሲያስተውሉት፣ የሴማጋ ገጽ ታማኝነት የሸሸው ይመስላል ። በተለይ በዚያ ምሽት ሰፍኖ የሚታየው ስሜት፣ እጅግ የተዘናኑ ሰዎች ባሉበት የመዝናኛ ሥፍራ መምጣት የማይገባው ዐይነት ነው ። በቁርጠኛ ውሳኔ ማስወገድ ያልቻለው ግራ የሚያጋባ የጭንቀት መልክ ጉልቶ ይነበብበታል ።

* ሾድካ፡ ከስንዴ ፣ ስኳር ደግሞ ወዘተ ተቀምጦ የሚሠራ ኃይለኛ አልኮል ነው

ወገቡ ላይ በገመድ ታብቶ የለበሰው አሮጌ የሱፍ ኮት ነትግል ። ከብርድ የሚከለክልበትን ጓንቲ መሳይ የእጅ ልባስና፣ ከጭቻውን ጠረጴዛ ላይ ወርወር አድርጓቸዋል ። አንዱን ባዶ ወንበር ደገፍ ብሎ የቆመው፣ ጫፉ ድብልብል ያለ ዱላ፣ እህል ውሃ አያሰኝም ።

ሴማጋ፡ የጉረሰውን ምግብ የሚያወራርድበት ሾድካ በማለቁ፣ ተጨማሪ እንዲቀርብለት ለማዘዝ ቀና ሲል፣ የሆቴሏ በር ድንገት በኃይል ተበረገደና አንድ ድንቡሼ ብላቴና ጥልቅ አለ ። ልብሱ ጭርንቁስ ነው ።

“ይገርማል ጉብዝ ! አሰሳው ቀልጣሻኋል !” አለ ገና ከመግባቱ፣ በስሜት የተወጠረው ሲቃ መለስ ሳይልለት ። ድምፁ የሕፃን ቢሆንም ኃይለኛ ብጤ ነው ። ከፍሉን የመላው ሁከታ ባንዴ ተግ አለ ። አብዛኛው ሰው በወንበር ላይ አቀማመጡን እያስተካከለ እርስ በርሱ በውይይት ሲያገተመትምና ሲንሾካሾክ፣ አንዳንዶች ደግሞ ለልጁ ጥያቄዎችን መወርወር ጀመሩ ።

“ትቀልዳለህ ወይስ የምርፀን ነው ?”

“ምን ነው ቀልዱ ! . . . . ነፍሴ ምንጥቅ ልትል ነበር ። ከግራ ከቀኝ እኮ ነው ያዋከቡን ። የእግረኛው፣ የፈረሰኛው፣ ምኑቅጡ !”

“እንዴት እኮ ! . . ብዙ ናቸው ለማለት ነው ?”

“እንግዲህ ገምቱት ! በሁለት መኮንኖች አዝማችነት፣ ኑልቆ መሣፍርት የሌለው ሠራዊት ።”

“አሰሳው ማንን ፍለጋ እንደሁ ሲምተሃል ?”

“ሴማጋ የሚሉትን ሰው መሳለኝ፣ ኒኪፎሪኝን ከያዙት በኋላ ስለ ሴማጋ ሲጠይቁት ሰምቻለሁ ።” ልጁ ንግግሩን ሲያበቃ ልክ ባንኮኒው አጠገብ ደርሶ ነበር ። ይህን ሰዓት

ነው፡ ሴማጋ ከመቀመጫው ቀስ እያለ በመነሣት፡ “እ-እ-ለምን ? ኒኮሮሪችን ለምን ያዙት ?” በማለት ደምደም ባለው ጠጉሩ ላይ ኮፍያውን እያስተካከለ ልጁን ጠየቀው።

“ምክንያቱን እንጃ መያዙን ብቻ ነው የማውቀው?” ልጁ እንደ ዘበት መለሰ ።

“ ቦታው የት ነው ? ”

“ ስቴንካ ጉዳና — እትዬ ማርያ ቤት ። ” ከፍላጎ የሞላው ሰው ሁሉ ያተኮረው በልጁ ላይ ነው ።

“ አንተ አሁን ከዚያ ነው የምትመጣው ? ” የሴማጋ ጥያቄ ቀጠለ ። ልጁ ግን፡ ለዚህ ጥያቄ አዎንታዊ መልስ ሰጠና በሦስት እርምጃ ተንደርድሮ ከክፍሉ ወጣ ። አፍታም አልቆየ፣ የሆቴሊ ባለቤት አይና ፔትሮቪች ልጁን ተከትለው ወደ በሩ ወጡና፡ “ አንት የዛር ውላጅ፣ አጋንንት! አንድ ሣህን ሙሉ ትመነትረኝ ! ” እያሉ ደጃፍ ላይ ቆመው ይጮሁ ጀመር ።

ከሆቴሊ ለመውጣት በሩ ላይ ደርሶ የነበረው ሴማጋ ቀበል አደረገና፡ “ ሣህን ሙሉ ምን ? ” ሲል ጠየቃቸው ። “ ጉበት ነዋ ! አንድ ሣህን ሙሉ ጉበት ! አንዲት ቁራጭ ሳያስተርፍ እኮ ነው የጠረገው ። ደሞ አፈጣጠኑ በሉ ! ... ሞሽላቃ ! ... እንዲህ አድርጎ ጉድ ይሥራኝ ! ” የሆቴሊ ባለቤት አይና ፔትሮቪች መንጨርጨራቸውን ቆጠሉ ። አይና ፣ ፈሪህ እግዚአብሔር ያደረገባቸው ፣ ፀይናቸው በመድከሙ የዐይን መነጽር የማይለያቸው ፣ ድርቅ ያሉ ከሲታ አዛውንት ናቸው ። “ አቤት ! እውነትም እንዴት ጉድ ሆኑ ! አሁን አንድ ሣህን ጉበት ተሰረቁና ልመና ሊገቡ ነዋ ! ” ደረቅ ፊዙን ጣል አደረገና ሴማጋ ፣ ከሆቴሉ ውልቅ አለ ።

በጉዳናው ላይ የሚውዘገዘገው ቀዝቃዛ ገፍስ ደምፁ ከቀድሞው ተለውጦ ለሰለሰ ያለ ዐይነት ሆኗል ። የሚዘን በው ሳሳ ያለ በረዶ ግን፣ አሁንም አልተቀነሰም ። ሴማጋ ከትንሹ ሆቴል እንደ ወጣ ወዲያውኑ ጉዞውን አልተያያዘውም ። ደጃፍ ላይ ቆሞ አለና ጀርድውን አቅንቶ ግዳ መጥ ጀመረ ። በየቤቱ ጣርያና ግድግዳ ላይ የሚያርፈው በረዶ ከሚፈጥረው ደምፅና ከነፋሱ የለሆሳስ ፔክፔክታ በስተቀር ኮሽታ እንኳን አይሰማም ። ሰሜን ፣ ምዕራብ ምሥራቅ ... ዙርያውን በደንብ አጠና ሲያበቃ ፣ በአንደኛው አቅጣጫ ጉዞ ጀመረ ። ዐሥር ያህል እርምጃዎች ነጠቅ ነጠቅ እንዳደረገ፣ በአንድ አጥር ላይ ዘለለና ከሰው ጓሮ ዘው አለ ። የውሻ ጩኸትና የፈረስ ማስካካት ተቀበለው ። ደነበረና በመጣበት ተመልሶ ወጣ ። ወደ ከተማው እምብርት የሚወስደውን ጉዳና ተከትሎ ከቀድሞው በፈጠነ እርምጃ እንደ ገና ጉዞውን ቀጠለ ።

ለጥቂት ደቂቃዎች ከተጓዘ በኋላ ፣ ከወደፊት ለፊት የሆነ ድምፅ ሰማ ። ቀልጠፍ አለና ቀረብ ባለው ሌላ አጥር አናት ዘሎ ፣ ለሁለተኛ ጊዜ ሰው ጓሮ ገባ ። አሁን ግን ፣ ወደኋላ የሚመልሰው ዕንቅፋት ስላልገጠመው ፣ በአንድ የተከፈተ በር በኩል አድርጎ ዐለፈ ። ከፊት ለፊቱ ወዳለው ግቢ ሲገባ ፣ ዙርያውን በአትክልት መከበቡን አስተዋለ ። ሌሎች ሁለት ሦስት አጥሮችን በቅልጥፍና አከታትሎ እየዘለለ ተሻገረና ሌላ ጉዳና ላይ ብቅ አለ ። አሁንም ጉዞውን ቀጠለ ።

እየተጓዘ ማሰብ ጀመረ ። የመጣው አሰሳ እስኪያልፍ ለመደበቅ የሚችልበትን ደገና ሰዋራ ቦታ በሐሳቡ ያማትራል ። ግን አንድም አመቺ ቦታ አልታይህ ኗለው ። አሰሳው አንዴ ከተጀመረ ጓዳ ጉድጓዳውን ሁሉ ሳያዳርስ አይገታም ። ስለዚህ ... ቦታዎቹ ሁሉ አይገኙ ናቸው ።

ደግሞ በዚያ ላይ ውጪ ሲታደር በረዶው፣ ብርዱ፣ ውርጫ ምኑም ደስ አይል ። ይቀፋል ፤ ያሠቃያል ፤ ያበሳጫል ። ዝም ብሎ ወደ ፊት መግፋቱን ቀጠለ ።

ወደፊት እየሄደ ደሞ፣ ትክ ብሎ ባሻገር ያስተውላል። ስማይና ምድሩ መኻል የተዘረጋ ነጭ ሸማ በሚመስለው የበረዶ ዶፍ ውስጥ ቤቶች፣ ምሰሶዎች፣ የመንገድ መብራቶች፣ ዛፎች ደንገት ብቅ እያሉ ሲገተፉ እንደ ጥላ ይታየዋል ። ግን ሁሉም በረዶ ለብሰው፣ የተባዘቱ የጥጥ ክምር መስለዋል ። ለማያውቃቸው ያሳስታሉ ።

ደንገት የበረዶው ዶፍ ሲወርድ ከሚፈጥረው የተለየ ድምፅ ስማ ። ድምፁ የመጣው ከፊት ለፊቱ እንደሆነ ርግጠኛ ነው ። ራቅ ቢልም እንኳን፣ የሕፃን ልቅሶ ይመስላል ። አደጋ እንደ ሸተተው አውሬ ሲማጋ አንገቱን አሰግኝ ቆመ፤ ድምፁ ግን ድጋሚ አልተሰማም ። ጸጥ እርጭ አለ ።

ሴማጋ በመደነቅ ዐይነት ጭንቅላቱን ነቀነቀ ። በረዶና ብርዱን ለመከላከል እንዲረዳው፣ ኮፍያውን ዐይኑ ደረሰ ጉተተና የግራና ቀኝ ትከሻውን ወደ ላይ ሸምቅቅ አድርጎ መንገዱን ቀጠለ ።

ብዙም አልተራመደም ! ያ ድምፅ እንደገና ደግሞ ጥርት ብሎ ተሰማው ። አሁን ግን ሩቅ አልነበረም ። ከአጠገቡ ነው ። ክው አለ ። ዕጢው ዱብ ። ቀጥ ብሎ በጸጥታ ቆመ ። ትንሽ ቆይቶ አጎነበሰና መራቱን ይዳብስ ገባ ። ዳበሰ ዳበሰና ደንገት እጁ አንድ ነገርን ነካ ። ሲያነሣው በጨርቅ የተጠቀለለ ነገር ነው ። የበረዶውን ክምር ከጥቅሱ ላይ ማራገፍ ጀመረ ። ጨርቁን ሲገላልጥ በደክመ ሁኔታ የሚንፈራገጥ፣ በቀለጠው በረዶ የቀዘቀዘ ጨቅላ ሕፃን ብቅ አለ ። ከሴማጋ በጣ የማትበልጠው የሕፃኑ ፊት ከመጨማሪያ በላይ ጃዋ መስላ ቀልታለች ። ዐይኖቿ ተከ

ድነዋል ። ከተጠቀለለበት ጨርቅ የሚንጠባጠበው ውሃ ከናፍሮቹ ላይ ዐርፎ ድዱን እያራሰ ወደ ውስጥ ሲገባ፣ ጡት እንደሚጠባ ዐይነት አፋ ይንቀሳቀሳል ።

በድንጋጤ ረዝዞ የቆመው ሴማጋ፣ ከቆሻሻው ጨርቅ የሚንጠባጠበው ውሃ ወደ ሕፃኑ መግባቱ ደግ ላይሆን ይችላል የሚል ሐሳብ ተሰማው ። በረዶና ውሃውን ለማራገፍ ሕፃኑን ዘቅዝቆ ይነቀንቀው ጀመረ ። ይህ ድርጊት ያልተሰማው ሕፃን ግን እረ ብሎ ጨኸቱን ለቀቀው ።

“እሽ... እሽ... ማሙሽ!..” ሴማጋ ማባበሉን አላወቀበትም ። “እሽ... ዝም በል ብያለሁ! ... አለዚያ የጋህን ታገኛለህ!..” እንደ መቆጣትም ቃጣው ።

“ምንህ መስልኩህ እዚህ አንተን የማንቆላብሰው? ላንተ ስሚት ያለኝ... የምፈልገህ መስለህ? ለኔ ብለህ እንዲሁ ቀጥል! አልቅስ! ሞኝ!..” ይለው ጀመር ። ነገሩ ልቅሶውን ለማቆም ነው ።

ግን አልሆነም ። የሴማጋ ቁጣም ሆነ ማባበል ውጤት አልሰጠም ። ሕፃኑ ድክም ባለ ድምፅ አምርሮ ማልቀሱን ቀጠለ ።

... የሕፃኑ ልቅሶ አላቋረጠም ። ሴማጋ፣ ትንሽ ቆየና አንድ ውሳኔ ላይ ደረሰ ። “እንግዲህ በምንም ሁኔታ ልረዳህ አልችልም” የማደርግልህ አንድ ነገር ብቻ ነው” አለና፣ ሕፃኑን በጨርቁ ጥቅልል አድርጎ እዚያው አገኘበት ቦታ ላይ መልሶ አስቀመጠው ።

“አዎ ፤ ምንም ላደርግልህ አልችልም ።” ሴማጋ ማጉተምተሙን ቀጠለ ። “አኔም ራሴ ያንተው ብጫ ነኝ ። ከእጅ አይሻል ዶማ...! ‘ምን ለምን ወደጋገዩ ተያይዞ ዘፍ’ አሉ... እና እንግዲህ... ደኅና... ሁን

ልኝ ! . . . በቃ ይኸው ነው ። ሌላማ ምን ማድረግ ይቻላል ።” እጁን በሰላምታ አወዛው ዝቅጠል ።

“ ግን እኮ . . . ይኸ አሰሳ ባይኖር እኮ አንዲት ቦታ ፈልጎ ሕይወቱን ላድናት እሞክር ነበር ” እያለ በመንገዱ ላይ ለብቻው ይነጋገር ጀመር ። “ አዎ አሰሳው ባይኖር ደግነበር ። ግን ምን ማድረግ እችላለሁ ? . . . ምንም ለራሴም ያሠጋኛል ። ብቻ ይቅርታ እንደማትነፍገኝ አዎ ናለሁ ። ማሙሽ ጓዴ ። አንተማ ምን ታደርግ ፣ ለራሴህ ጉዳይ ነፍስ ነህ ። ያቺ እናትህ ናት ርኩስ ። ” ሲማጋ በሐሳቡ ከሕፃኑ እናት ጋር የተገናኘ መስሎት ፣ ደንገት መደንፋት ጀመረ ።

“ እህ ! የኛ እናት ተብዬዋ ! ዋ ! ባገኝሽ አንቺን አያድርገኝ ። ዉት ማታ እየቀፈቀፍሽ ፣ በየሚዳው እየጣልሽ የምትኖሪ ይመስልሻል . . . . በዚህ ዐይነት የምትዘልቁው ? . . . . ደግሞ በደረቅ አየር ቢሆን በተሻለ ። እስቲ የግፍ ግፍ ይህን መሳይ የበረዶ ዶፍ እየጣለ ። ” እንዲህ ሲለረፈፍ ቆይቶ ደንገት ከሐሳቡ ተመስጦ መለስ ሲል ፣ በጨርቅ የተጠቀለለው ሕፃን ካለበት ቦታ የቆመ መሆኑን ተገነዘበ ። ወደፊት በመጓዝ ፋንታ ወደ ጎሳ መመለሱን ልብ አላለም ነበር ። በልፍለፋው ወቅት የትኛው ነጥብ ላይ ሲደርስ እንደ ተመለሰ ወይንም እንዴት እንደ ተመለሰ በፍጹም አያውቅም ።

ብቻ ፣ አሁን ምንም ሳያመነታ ሕፃኑን በፍጥነት አነጻጻ፣ ኩቱ ውስጥ ውሽቅ አደረገው ። በዐይነ ሕሊናው በሚያያቅ የሕፃኑ እናት ላይ ለመጨረሻ ጊዜ አንዴ አንባረቀና የተቋረጠ ጉዞውን ቀጠለ ። አሁን ግን ፣ እንደ በፈቱ ቀለል አላለውም ። ስለ ሕፃኑ የተሰማው ገዘን ልቡን ክፉኛ ተጭኖታል ። በዚያን ወቅት ለተመለከተው ደግሞ እርሱም ራሱ የሕፃኑን ያህል የሚያሳዘን ነበር ።

ሕፃኑ በዚያ የነተበ ኮት ተጀቡኖ በመታፈኑና የሴማጋ መዳፍ ስለተጫነው ፣ ባለበት ሆኖ ይወራጫል ። ትንሽ እንደ ተጓዙ ሴማጋ አንዳች ነገር ተሰማው ። እየተሻለው ከሔደው ሕፃን አካል የሚመጣው ሙቀት፣ ከሱፍ ኩቱ ሥር በለበሳት የተቀዳደደች ሸሚዝ ዘልቆ አካሉን ሲያተኩሰው ፣ ሴማጋ የግድ ፈገግ አለ ።

ጉዞውን ቀጠለ ። ገና መወራጨቱን ያላቆመው ሕፃን እያለቀሰ አካባቢውን እንዳያነቃበት ፣ ሴማጋ አሁንም አሁንም ያባብለዋል ። ለጊዜው ካልሆነ ዘላቂ ዕርዳታ ሊያደርግለት የማይቻል መሆኑንም እየደጋገመ ያወራለታል ። “ አንተ ሞገደኛ ” ይለዋል ። “ ዕድለ ቢስ ነህ ። ምን እንደማደርግህ . . . የት እንደምወስድህ ሊገባኝ አልቻለም ። . . . ብቻ ያቺን እናትክን ባገኛት እሷን አያርገኝ . . . እሽ . . . እኮ አትንፈራገጥ ፤ ትወድቃለህ ” ይለዋል ፣ ወደፊቱ እየተጓዘ ።

ትንሽ ሔድ እንዳለ ፣ መሞቅ የጀመረችው የሕፃኑ ፊት ከሸሚዙ ቀዳዳዎች በአንደኛው በኩል ሾልካ፣ ደረቀን ስታሸው ተሰማው ። ሴማጋ ደንግጥ አለ። እርምጃው ተቋረጠ ። ቀጥብሎ ቆመና ለዘብ ባለ ደምፅ፣ “ አቤት ያንተ ያለህ ! ጡት እኮ ነው የሚፈልገው ። የኖቱ ጡት መስሎት ” ሲል አገተመተመ ። ምክንያቱን ሳያውቀው ከእግር እስከ አናቱ ይንቀጠቀጥ ጀመር ። ምናልባት ከኃፍረት ወይም ከፍርሃት የተነሣ ይሆናል ። ምናልባትም አንድ የተለየ ኃይለኛ ፣ በሥቃይ የተመላኖ ልብ ሰብር አንጀት የሚበላ ስሜት በሠራ አካላቱ ተሠራጭቶ ይሆናል ።

“ ማሙሽዬ ፣ እናትህን መሰልኩህ እንዴ ? የኔ ምስኪን ! ምንም ላደርገልህ አልችልምና ጻታሠቃየኝ ምላል ! . . . አንዳች ነገር ላደርገልህ የምችል ዐይነት ሰው አይደለሁም . . . ለመሆኑ እኔ ምን እንደሆንኩ ታውቃለህ ?

... ቀድሞ ወታደር ነበርኩ ዳዴ! ዛሬ ደግሞ ሌባ ተብዬ የምረለግ ሰው ነኝ።” ሲማጋ የገዘን ቃና በተቀላቀለበት ድምፅ ሕፃኑን ማነጋገር ቀጠለ። የሚሸነቁጠው ነፋሱም በመኻል እያቋረጠ ያኛል።

“ ተኛ ማሙሸዬ... እንቅልፍ ይውሰድህ እሱቲ! አሁን ከኔ ምን ጠብ ይላል ብለህ ነው። ስላ የሌለኝ መናጢ! ይልቅስ ዐርረህ ብተተኛ ይሻላል። የሞግዚቶችን ያህል ባላውቅበትም እሸሩሩ እልሃለሁ። እሺ ማሙሸዬ... ” እያለ ቆይቶ ጭንቅላቱን ዝቅ በማድረግ፣ ሕፃኑን አንገቱ ሥር ወሸቀና በተለመደው የእሹሩሩ ዜማ እያዘመ የሚ ያውቀውን ያህል ግጥም በመደርደር ያባብለው ጀመር።

“ እሹሩሩ - ሩሩሩ... እሹሩሩ... ሩሩሩ
የማሙዬ እናት ቶሎ ነይለት ፤
ዳበውን ባህያ ፤
ወተቱን በጉያ ነይ ይዘሽለት ፤
የማሙዬ እናት ።
እሹ - ሩሩ - ሩሩ... እሹሩሩ ሩሩ ”

ሲማጋ እንዲህ እየዘመረ ፣ ሕፃኑ እያለቀሰ ፣ ነፋሱ እያ ችግሩን ተቆይቶ ቀጠለ። በሕፃኑ ሰበብ ብዙ ጊዜ ማባከኑ ግን አልታወቀውም ነበር።

ድንገት ሳያስበው እንደ ቀለጠ በረዶ ያለ ነገር በጉን ጮቹ ላይ ኮለል ብሎ ሲወርድ ተሰማው። ሀልፎ ሀልፎ መንቀጥቀጠውንም አላቆመም። ጉሮሮው ውስጥ አንዳች ነገር እንደ ተወተፈ ሆኖ ይሰማዋል። ልቡን የተጫነው ክብደትም ክፉኛ ተሰማው። ብቸኝነት ወረረው። በሕይ ወቱ ውስጥ በዚያኛ ምሽት እንደ ከበበው ያለ ብቸኝነት ተሰምቶት አያውቅም። የበረዶ ዶፍ በሚወርድበት ድቅ

ድቅ ጨለማ ፣ በዚያ ጭር ያለ ጉዳና የፖሊስ ጥላ እያንገላ በ በበት፣ አዲሱ ዳደኛው ከኮቲ በታች ብብቱ ሥር ተወትፎ እሪ እያለ፣ ከዚህ ቀደም ያልለመደው ዐይነት ብቸኝነት ነፍ ሱን ወረራት። ቢሆንም ግን፣ ወደፊት ከመጓዝ አልተቆ ጠበም።

ጥቂት እንደ ሔዱ ከወደ ሷላው የኮቲ ድምፅ ሰማ። ዘር ብሎ በፈረስ ላይ የተቀመጡ ሰዎች ቅርፅ በጨለማው ውስጥ ሲታየውና፣ ወዲያው ፈረሰኛ ፖሊሶች ሲደርሱ አንድ ሆነ።

“ ቁም ማነህ! ” የሁለት ሰዎች ድምፅ፣ በአንድ ጊዜ አስተጋባ።

“ ማነው ስምህ? ” ሦስተኛው ሰው ጠየቀ።
“ ምንድነው የተሸከምከው... አውጣና አሳይ! ”

ፖሊሱ ትእዛዙን ሲሰጥ፣ ፈረሱን ይበልጥ ወደ ሴማጋ አስ ጠጋው።

“ ይሄ? ይሄማ ሕፃን ነው። ” ሲማጋ እየተደናገጠ መልስ ሰጠ።

“ ስምህ ማን ነው? ... አትናገርም! ”
“ ሴማጋ! ... ሴ... ሴማጋ እባላለሁ። ”

“ አሃ! አንተው ነሃ! ... እንኳን ተገናኘን፤ እን ቱኑ ነበር የምንፈልገው። ወለም ዘለም ሳትል፣ ከፈረሱ ፊት ለፊት ሆነህ ወደ ጣቢያ ቀጥል! ” ፖሊሱ ጥብቅ ትእዛዝ ሰጠ።

“ ብርዱ ለራሱ አይቻል ፤ በቤቶቹ ጥግ ጥግ እንኳን እንድሔድ ብትፈቅዱልኝ እስቲ ምን ነበረበት። መቼም ከመንገድ መኻል ይልቅ የቤቶቹ ክለላ ትንሽ ይሻላል። ”

ሴማጋ፡ የተናገረውን ከሚከተሉት ፖሊሶች መካከል አንድም የሰማው አልነበረም ። በራሱ ፈቃድ በቤቶቹ ጥግ ጥግ መሔድ ሲጀምር ግን ተቃውሞ አልገጠመውም ። ሆኖም ዐይናቸው ይጠብቀዋል ። እንዲህ ባለ አጀብ ሴማጋ ወደ ፖሊስ ጣቢያ ደረሰ ።

“ ያዛችሁት ? ... በጣም ግሩም ! ” አለ የፖሊሱ አዛዥ ፡ ቢሮው ውስጥ ሲቀበላቸው ።

“ ሕፃኑስ ? ... ሕፃኑን ምን ላድርገው ? ” ሴማጋ በቀዘቀዘ አንደበት ጠየቀ ። “ ምን ? ... የምን ሕፃን ? ... ስለ ምንድነው የሚያወራው እሱ ! ”

“ ይህን ሕፃን ማለቱ ነው ። ጎዳናው መካከል ተጥሎ ነው ያገኘሁት ። ” ሴማጋ ንግግሩን ሳይጨርስ ፡ ከኩቱ ሥር የወሸቀውን ጸጥ ያለ ጥቅል ዝግብሎ አወጣው ። ሕፃኑ በሴማጋ እጆች ላይ ዝልፍልፍ ብሏል ።

“ እንዴ ! ሞቷል እኮ ! ” የፖሊሱ አዛዥ ጮኸ ።

“ ሞቷል ! ? ” የሴማጋ ግራጫ መሳይ ዐይኖች በትንሹ ጥቅል ላይ አተኮሩ ። በከባዱ ተንፍሶ ፡ “ ጉድ ነው ” አለና ለብቻው ያገተመትም ጀመር ።

“ ምንድነው የምታጎረመርመው ? ” የፖሊሱ አዛዥ በጎላ ድምፅ ጠየቀው ። ሴማጋ መልስ ሳይሰጥ ዙርያውን በተከፋ መልክ ያስተውላል ። በዐይኖቹ እንባ እንደ መንቆርዘዝ ብሏል ።

ሴማጋ በጎዳናው ሲጓዝ በነበረበት ወቅት ፡ ይሰማው የነበረው ስሜት ሁሉ ከሕፃኑ ጋር አብሮ ሞተ ። አሁን ቀዝቀዝ ያለ አስፈሪ ሥልጣን ዙርያውን ከቦታል ። በሐሳቡ ጭንትው ብሎ የሚታየው ነገር ቢኖር፡ የወደፊቱ መራር ፍርድና አስከፊ ወህኒ ቤት ብቻ ነው ። ዞር ብሎ ሕይወት አልባ የተጋደመውን የሕፃኑን በድን አካል ተመለከተ ።

ክአስተያየቱ በጣም ያዘነ ይመስላል ። አሁንም በከባዱ ተነፈሰ ።

“ አንተስ ጥሩ ሕፃን ነበርክ ፤ ብቻ መጨረሻው እንዲህ ሆነ ። ላመልጥ ስችል ላንተ ብዬ ደኅና ዕድሌን በሞትህ ለወጥኩና ከንቱ ጣልኳት ። እኔ ሳሱብ የነበረው ሌላ ፡ አንተ ግን ትንፋሽህን እላየ ላይ አፈንካት ። ” ... ሴማጋ እንደገና ጫን ተነፈሰና ማጅራቱን በኃይል አከከው ።

“ ውሰዱት ! ” አለ የፖሊሱ አዛዥ ፡ ወደ ሴማጋ ዞር ጭንቅላቱን በመነቅነቅ ። ፖሊሶቹም ይዘውት ሔዱ ፤ ወሰዱት ።

1973 ዓ.ም.

ሌቭ ኒኮላየቪች ቶልስቶይ

(1828-1910)

ከቆሃራዊው የሩሲያ ቤተ መንግሥት ጋር ግንኙነት ከነበረው ቤተሰብ በ1828 በማዕከላዊ ሩሲያ በምትገኝ፣ ቲላ የተባለች ሥፍራ የቤተ ሰቡ ጉልት በነበረው ያስናያ ፖሊያና እየተባለ በሚጠራ አካባቢ ተወለደ። አባቱ ካውንት ኒኮላይ ቶልስቶይና እናቱ ልዕልት ማርያ ሾልክንስካያ

አራት ልጆቻቸውን ትተው፣ በሰባት ዓመት ልዩነት በመሞታቸው፣ ቶልስቶይ በግል መምህር እየተኮተኮተ አክሱቱ ዘንድ አደገ። ዕድሜው ከፍ ሲል፣ በ1844 ዓ.ም. ወደ ካዛን ዩኒቨርሲቲ ገብቶ በመጀመሪያ የምሥራቅ ቋንቋዎችን፣ በኋላ ደግሞ ሕግ ማጥናት ጀመረ።

ከዩኒቨርሲቲው የተመደበለትን ትምህርት ሳይጨርስ በግል ፈቃዱ ከወጣ በኋላ፣ እስከ 1851 ዓ.ም. ድረስ የጭፈራና የፈንጠዝያ ሕይወት ኖረ። ከዚያም በሩሲያ ጦር ሠራዊት ውስጥ በመኮንንነት ተመልሞሎ ኮውካሰስ ወደ ሚባለው ቀበሌ ተላከ። በክራይሚያ ጦርነትም በመድ

ፈኛነት ለመዋጋት በቃ። በዚያም እያለ በሥነ ጽሑፍ ተሰጥአው በመጠቀም እያዘጋጀ ለጋዜጦች በሚልካቸው፣ “ የሴቫስቶፖል ታሪኮች ” የተሠኙ ተከታታይ አጫጭር ድርሰቶች፣ በሕዝብ ዘንድ ስሙን ለማስተዋወቅ ቻለ።

ቶልስቶይ፣ ከውትድርና ተሰናብቶ ወደ ሩሲያ ከተመለሰ በኋላ፣ ሶፊያ አንድሬያቭና በሀር ከተባለች ሴት ጋር ተጋብቶ በጠቅላላው ዐሥራሦስት ልጆችን ያፈሩ ሲሆን፣ በሥነ ጽሑፍ ረገድም በርካታ ረጃጅም ልቦለዶችን፣ አጫጭር ታሪኮችን፣ የፍልስፍና ድርሳኖችንና በሃይማኖታዊ እምነቶቹ ላይ የተመሠረቱ የጥናት ጽሑፎችን አበርክቷል። በዚህም መሠረት የእያንዳንዳቸው ዝግጅት አምስት አምስት ዓመታት ፈጁበት፣ “ አናካሬኒና ” እና “ ጦርነትና ሰላም ” የተሠኙ ዐበይት ልቦለዶች ሌላ፣ “ የኢቫን ኢሊች ሞት ” እና “ ጌታና ሎሌ ” የሚባሉት አጫጭር ልቦለዶች እንዲሁም በሕይወቱና በሙያው ፍጻሜ አካባቢ ያሳተመው፣ “ ትንሣኤ ” የሚባለው ልቦለድ በሰው ልጅ የፈጠራ ጽሑፍ ቅርስ ውስጥ፣ ግንባር ቀደም ከሚባሉት መካከል የሚመደቡ ናቸው።

በሥነ ጽሑፍ ረገድ፣ ቶልስቶይ ወደ ከፍተኛ ደረጃ ከመድረሱ ሌላ፣ በቅድመ አብዮት ሩሲያ በገበሬዎችና ምዝብር መደቦች ላይ የሚፈጸመውን በደል ይቃወም ነበር። በተለይም መኖሪያውን በያስናያ ፖሊያና ካደረገ በኋላ፣ ከገጠሩ ሕይወት ጋር በቅርብ ለመተሳሰር በመብቃቱና የሕዝቡ ጥቃት እየተሰማው በመሔዱ፣ የ “ ካውንትነት ” ማዕረጉን በፈቃዱ ሠርዘ፣ በውርስ ያገኘውን ሰፊ ርስት በላዩ ላይ ሠፍረው ለሚገኙት ገባሮች በማከፋፈል ከጭሰኝነት አውጥቶ ባለመሬት አደረጋቸው። ቶልስቶይ ከገበሬዎች ኑሮ ጋር እየተዋሐደና ተራ ኑሮን እየተከተለ መንዝ ጀመረ። ይህ ድርጊቱ ግን፣ ቅንጦት ከሚወደው ቤተሰቡ፣

በተለይም ከሚሰጡ ፍላጎት ጋር የሚቃረን በመሆኑ፣ የቤቱ ሰላም እየደፈረሰ ፍቅሩም እየጠወለገ መሔድ ጀመረ ።

የቶልስቶይ እምነትና ፍልስፍናም ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተለወጠና የራሱን መንገድ እየተከተለ በመምጣቱ ፍጹም ሞራሊስትና ምክኑያዊ ሆነ ። የቤተ ክርስቲያንን አሠራር ተቃወመ ። የግል ሀብት ይዞታ መኖር እንደ ሌላ በት፣ አቋሙን ገለጠ ። በሃይማኖታዊ አስተሳሰቡ ልዩነት የተነሣ፣ ከሩሲያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን በውግዘት ተባረረ ። ይሁን እንጂ፣ ቶልስቶይ መሠረታዊውን የክርስትና ሃይማኖት ዶክትሪን ፈርሳላቅ የነደፈውን እምነት የሚከተሉ፣ “ ቶልስቶያውያን ” የሚባሉ ሰዎች የመሠረቱት የአማንያን ቡድን እስከ ዛሬ ይገኛል ።

ቶልስቶይ፣ በመላው ዓለም የሚገኙ መጽሐፍ አንባቢዎችን ፍቅርና የአያሌ ጠቢባንን አድናቆት ለማትረፍ የበቃ ፣ በልዩ ተሰጥኦ የበለጸገ ፣ በጠለቀ አስተሳሰብ የጻፀ በረ፣ ብሩህ አእምሮ የነበረው ፈላስፋ፣ ደራሲ፣ የጭቁኖች ወጻጅ ሲሆን፣ ሸ፣ ኤ. ሌኒንም የሌቭ ቶልስቶይን መርሕ፣ ርዕዮትና ኪነታዊ ሥራዎች በሚመለከት በርካታ የሒስ መጣጥፎችን አዘጋጅቷል ። በተለይም “ ቶልስቶይ እንደ ሩሲያ አብዮት መስተዋትነቱ ”፣ “ ቶልስቶይና ዘመናዊው የሠራተኛው መደብ ንቅናቄ ” በተባሉት ጽሑፎች፣ ቶልስቶይ የሩሲያን ገበሬዎችና የተገፋውን ኅብረተሰብ ወክሎ ይናገር እንደ ነበር፣ ለአስመሳይነትና ለሽፋኖችን የማይበለጥ ፣ ጥፋትን ለማጋለጥ ወደ ኋላ የማይል ደፋርና ኃይለኛ የእውነታ ጸሐፊ እንደ ነበር ከመመስከሩ ሌላ፣ ደካማ ጉኖቹንና ቅራኔዎቹንም እያነጻጸረ በመተንተን አሳይቷል ።

የቶልስቶይ የሕይወቱ ምሽት በጣም ለየት ያለ ነው ። ጥቅምት 28 ቀን 1910 ዓ.ም. ለምን እንደሆነ ተለይቶ ባል

ታወቀ ምክንያት ፣ ዝናብ በሚዘንብበት በአንድ ምሽት ትልቁ ደራሲ ከቤቱ ወጥቶ ወዳልታወቀ አቅጣጫ ከግል ሐኪሙ ጋር ጉዞ ጀመረ ። ከአራት ቀናት ጉዞ በኋላ፣ አስታፖቾ ወደ ተባለች የባቡር ጣቢያ ሲደርስ በከፍተኛ ሕመም ተይዞ ወደቀ ። በባቡር ጣቢያው ሹም ቤት ተኝቶ ሰፊ ሕክምና ተደረገለት ። በጣም ብዙ መድኃኒቶች በአጣጣፊ ከሞሰኩ ወደ አስታፖቾ ተላኩ ። ወሬውን ሰምተው የመጡት ሚስቱ፣ ልጆቹና ወጻጆቹ፣ በርካታ ጋዜጠኞች፣ አያሌ ድኃ ገበሬዎች፣ የፖለቲካ ፖሊሶች፣ የመንግሥት ሠራተኞችና ካህናት እንኳን ሳይቀሩ፣ በጣቢያው ተሰብስበው ታላቁ ሰው የተኛበትን ቤት በመክብብ ውጤቱን መጠባበቅ ጀመሩ ። ይሁን እንጂ፣ በዕድሜ የገፋውን አዛውንት ሕይወት የጥበብ ሰው ለማትረፍ ባለመቻሉ ጎዳር 7 ቀን 1910 ዓ.ም ከንጋቱ 12 ሰዓት ከ5 ደቂቃ ሲሆን፣ ሌቭ ኒኮላየቪች ቶልስቶይ በ82 ዓመት ዕድሜው ዐረፈ ።

ኩርኔይ ቫሲሊያቭ

ኩርኔይ ቫሲሊያቭ ለመጨረሻ ጊዜ ወደ ገጠር በመጣበት ወቅት፡ ፅድሚው ሃምሳ አራት ዓመት ሞልቶ ነበር። እየተጠቀለለና እርከን እየሠራ በሚወርደው ወፍራም ጠጉሩ መኻል ሽበት የሚባል ላመል ያህል እንኳን አይታይም ። በጥቁር ሪዙ ውስጥ ብቻ—ለዚያውም ወደ ዐይኖቹ ጠጋ ብሎ በበቅለው አካባቢ—በመጠኑ ፈንጠቅጠቅ ማድረግ ጀምሯል ። ለሰላሳና ፍም የመሰለ ፊቱን ፣ ደልዳላና የፈረጠመ ደንደሱን ፣ ወዘተ ግጥም ያለበትን ሞንዳላ ሰውነቱን ሲያዩት ፣ በምቹ የከተማ ኑሮ የሚንደላቀቅ ሰው መሆኑን ለመረዳት አያዳግትም ።

ከሐያ ዓመት በፊት ከውትድርና አገልግሎት ተሰናብቶ ወደ ቤቱ ሲመለስ ፣ ለመቋቋሚያ ያህል የሚያበቃው ገንዘብ አጠራቅሞ ስለ ነበር ፣ በመጀመሪያ ሱቅ ከፈተ ። ብዙም ሳይቆይ ሱቁን ዘግቶ ወደ ከብት ንግድ ተዛወረና ፣ ከቸርቻሪዎች በርካሽ የሚገዛቸውን ቁም ከብቶች ወደ ሞስኮ እየነዳ በብዙ ትርፍ መሸጥ ጀመረ ።

ጋይ በምትባል መንደር ውስጥ፡ ከግንብ የተሠራ የቆርቆር ቤት አለው ። አሮጊት እናቱ ፣ ሚስቱ ፣ ሁለት ሕፃናት ልጆቹ ፣ (አንድ ወንድና አንዲት ሴት) ዐሥራ አምስት ዓመት የሞላው እናትና አባቱ የሞቱበት፣ ድዳ የወንድሙ ልጅ እና አንድ ሠራተኛቸው በዚህ ቤት ይኖራሉ ።

አሁን ቤት ውስጥ ያለቸው ሁለተኛ ሚስቱናት ። ምን ጊዜም በሽታ ተለይቷት የማታውቀው የመጀመሪያ ሚስቱ

አንድም ልጅ ሳትወልድለት ከሞተች በኋላ ፣ ለብዙ ዓመታት በብቸኝነት ሲኖር ቆይቶ ፣ በመጨረሻ አንዲት ልጅ አገባ ። ሁለተኛዋ ሚስቱ አባቷን ያጣች ፣ መልክ መልካምና ጠንካራ ልጃገረድ ነበረች ።

አንድ ጊዜ ፣ ኩርኔይ የመጨረሻ ከብቶቹን በጥሩ ሞጋ ቸሽሙ፡ምስት ሺህ ሩብል ያህል በእጁ እንደ ያዘ ጠቃሚ መሳይ ወሬ ይሰማል ፤ ምንም ነገር አልሳካልህ ያለው አንድ ባለርስት ለጣውላ የሚሆን ፅንጨት ያለበት መሬቱን በርካሽ ሞጋ ለመሸጥ በማስማማት ላይ እንደሚገኝ የመንደሩ ነዋሪ የሆነ ሰው ይነግረዋል ። ኩርኔይ ወደ ውትድርና ከመግባቱ በፊት ለአንድ የጣውላ ነጋዴ ጸሐፊ ረዳት ሆኖ ያገለግል ስለ ነበር ፣ ሥራው የቱን ያህል እንደሚያዋጣ ጠንቅቆ ያውቃል ። ስለዚህ የተባለውን መሬት ገዝቶ የጣውላ ንግድ ለመጀመር ወሰነ ።

በጋይ መንደር አቋርጦ የሚያልፍ የባቡር መሥመር ባለመኖሩ ፣ የባቡሩ ጣቢያ የሚገኘው ከመንደሩ ራቅ ባለሥፍራ ላይ ነበር ። አንድ ቀን ኩርኔይ ከባቡር እንደ ወረደ የመንደሩ ነዋሪ የሆነውን ኩዝማ የሚባል ሰው ጣቢያዉ ላይ ያገኘዋል ። ባቡር በሚያልፍባቸው ቀኖች ሁሉ ፣ ኩዝማ ከጣቢያው ይለያል ማለት ሐሰት ነው ። ከባቡር ከወረዱ በኋላ ፣ ወደየመንደራቸው ለመድረስ ሁለት ጌኛ ፈረሶች የሚገቡትን አሮጊ ዐሪዎቹን የሚከራዩ መንገደኞች ቢያጋጥመው ፣ ከነርሱ ትንሽ ገንዘብ ለመለቃቀም እያለ ነበር ኩዝማ ጣቢያውን የሚያዘወትረው ። ኩዝማ ያጣ የነጣድጋ ነው ። በዚህ ሳቢያ ሁብታሞቹን አይገደም ። በተለይ ደግሞ ኩርኔይን አይወደውም ። ሲጠራውም ፣ ኩርኔይን እያለ ነው ።

ከውስጥ በለበሰው ልጭር ኮት ላይ፡ ከበግ ቆዳ የተወራ ሌላ ረጅም ኮት ደርቦ ፣ በእጁ የመንገድ ቦርሳ ያገጠ

ለጠለው ኩርኔይ ቫሲሊየቭ ከባቡሩ ወርዶ ደረጃዎቹ ላይ ቆም አለ ። እንደ ነፍሰ ጡር ሆድ የተንጠረዘዘው ቦርጩ ከሌላው አካሉ ቀድሞ ወደፊት አምጥሙጧል ። ካለበት ሳይንቀሳቀስ ጉንጮቹን ዳበስ ዳበስ አደረገና ዙሪያውን ተመለከተ ። ገና ማለዳ ነው ። አየሩን እፍን አድርጎ ከተን ጠረበበው ደመና ሌላ ፣ በመጠኑም ቢሆን አመዳይ እንደ መጣል ብሏል ።

“ ምነው ዛሬስ . . . አንድም መንገደኛ አላገኘህም እንዴ አብዬ ኩዝማ ? ” አለ ኩርኔይ ። “ ታዲያ ምናለ እኔን ወደ ቤቴ ብታደርሱኝ-አ ? ”

“ የምትፈልግ ከሆነ ምናለ . . . ያው ዋጋውን አንድ ሩብል ትከፍላለህ ። ”

“ ሰባ ኩፔክ ይበቃሃል ። አይበቃም -አ ? ”

“ ያንድ ምስኪን ሰው ሠላሳ ኩፔክ ለማስቀረት የሚሻ ሆዱ የሞላ ሰው ። ” አለ ኩዝማ ።

“ እንዳልከው ይሁና እንግዲህ ” አለ ኩርኔይ ቦር ሳውንና የተጠቀለለ ጓዙን በጋሪው ላይ እየጫነ ። ቀጠ ለና ራሱም ጋሪው ላይ ወጥቶ ከኋላ በኩል በሚገኘው ወን በር ላይ ዘርፈጥ ብሎ ተደላድሎ ተቀመጠ ።

ኩዝማም የተለመደ ቦታውን ያዘ ።

“ መቀጠል ትችላለህ ” አለ ኩርኔይ ።

በጣቢያው አካባቢ ያለውን ስርጉጥጉጥና የተቦረቦረ መንገድ ዐልፈው፣ በምቹው ጉዳና ላይ ሽምጡን ተያያዙት ።

“ ታዲያስ እንዴት ናችሁ ጃል ? ኑሮ እንዴት ነው ! እኛን ሳይሆን—እናንተ እዚህ ገጠር ያላችሁትን ኑሮ እን ዴት ይዟችሁዋል ? ” ኩርኔይ ነበር ጠያቂው ።

“ እውነቱን ለመናገር ከሆነ ይህን ያህልም አይደል። ”

“ እንዴትንምን ማለትህ ነው ? . . . የኔዋስ አርጊት እንደምን ናት ? ለመሆኑ በሕይወት አለች ? ”

“ እንዴታ ፤ አሉ እንጂ ! ትናንት እንኳን ቤተ ክር ስቲያን አይቻቸዋለሁ ። አርጊቷስ ምንም አይሉ . . . ወጣቷ ሚስትህም ደኅና ናት ። ምናለ አሁንም ተመች ቷታል ። ተስማምቷታል ። አዲስ ሠራተኛም ቀጥራለች ” አለና ኩዝማ እንደ መሣቅ ሞካከረው ። አሳሳቂ ግን ልዩና የለበጣ ዐይነት መሰለው—ለኩርኔይ ።

“ ሠራተኛ ? ጴጥሮስ ምን ሆነና ? ”

“ አይ ጴጥሮስማ ታሞ ከተኛ ስንት ጊዜው ። ሚስ ትህ የቀጠረችው አዲሱ ሠራተኛ ኢቭስቲግኒ ቤሊ ይባ ላል ። የካሜንካ ሰው ነው ። የትውልድ መንደሯ ልጅ ” አለ ኩዝማ ።

“ እውነት ! ” አለ ኩርኔይ ።

ኩርኔይ የአሁኗን ሚስቱን ማርፋን ባገባ ጊዜ ፣ ስለ ርዕና ስለ ኢቭስቲግኒ ቤሊ ግንኙነት በአካባቢው ሴቶች ዘንድ አንዳንድ ሹክሹክታ ነበር ።

“ እና ይሄውልህ እንዲህ ነው ነገሩ፣ ኩርኔይ ቫሲሊ የቪች ። በዛሬ ጊዜ የሴቶች ነጻነት በዝታል ። አለቀጥ መረን ተለዳል ” አለ ኩዝማ ።

“ ይባላል ! ” አለና ኩርኔይ አያይዞ ። “ በነገርህ ላይ ሽበቱ እኮ ባህብህ ጃል ! አረጅህ ማለት ነው ? ” ሲል አከለበት—የጀመሩትን አርዕስት ለመለወጥ ፈልጎ ።

“ እንግዲህ ወጣት መሆን የታለ ! አክትሞ ። ፈረ ሱም ሳይቀር እንደኔው እያረጀ ነው ። ” ኩዝማ መልሱን እየሰጠ ፣ እግረ ወርቃውን መጋጃ በአለንጋው አንዴ ሾጥ አደረገው ።

ግማሽ መንገድ ያህል እንዳገባደዱ ወደ አንዲት ማረ ፈያ ሆቴል ደረሱ = አንዳፍታ እንዲያቆምለት ትእዛዝ ሰጠና ኩርኔይ ወደ ሆቴሏ ገባ = ኩዝማም ባዶውን ወደ ተጋደመው የውሃ ገንዳ ፈረሶቹን እየሳበ በመሔድ ልን ጭን ያስተካክል ጀመር = ኩርኔይ ዞር ብሎ ባያየውም እን ኳን፣ ከአሁን አሁን ለመጠጥ ግብዣ ይጠራኝ ይሆናል በግራ ተስፋ ጀርውን ቀስሮ ጥሪውን ይጠባበቃል =

“ ወዲህ መጥተህ አንድ ነገር አትቀምስም ኦብዬ ኩዝማ ! ” አለ ኩርኔይ ተመልሶ ወደ ደጃፉ እየወጣ =

“ አመሰግናለሁ ” አለ ኩዝማ፣ ለመጠጡ የተቻሉ ላለመምሰል እየታገለ =

ኩርኔይ አንድ ጠርሙስ ሾድካ አዘዘና ኩዝማ ወዳ ለበት ይዞ ሔደ = ከነጋ እህል የሚሉ ያልቀመሰው ባለጋሪ ገና የመጀመሪያዋን ብርጭቆ ሲጨልጥ ለብ አለው = ወደ ኩርኔይ ተጠግቶ፣ በመንደራቸው ውስጥ ስለሚኖሩ ሰው ወሬ በሹክሹክታ ይነግረው ጀመር = ሚስቱ ማርፋ የዳሮ ወዳጅዋን በሠራተኛ ስም ቀጥራ አብረው የሚኖሩ ስለ መሆናቸው፣ መንደሩ የሚያመነክረውን ሐሜት ይዘ ከዝክለት ጀመር =

“ እኔስ ላንተ በጣም ነው የማዝነው ” አለ መጠጡ እየተጫጫነው የሔደው ኩዝማ = “ ደግ አይደለም፤ ደግ አይመስለኝም ” ድፍን መንደረተኛው እየተሳለቀብህ ነው = እኔማ ሁልጊዜ ቆዩ እስቲ እላችሁለሁ = ግዴላች ሁም፤ እሱ ባለቤቱ እስኪመጣ ታገሡ እስቲ እላችሁለሁ፤ . . . . እና እንዲህ ነው ነገሩ ሁሉ፤ ኩርኔይ ቫሲሊየቪች ” አለ =

ኩርኔይ፣ የኩዝማን ንግግር ጸጸጥታ ሲያዳምጥ ቆየ፣ ችምችም ብለው የበቀሉ ቅንጾቦቹን፣ ብርሃን በሚፈነጥቁ ዐይኖቹ ላይ ስብስብ አድርጎ =

“ ፈረሶቹን ውሃ ማጠጣት ትፈልጋለህ ? ” አለ ኩር ኔይ = ኩዝማ ማነብነብ ከጀመረ ጊዜ አንሥቶ የተነፈሰው ቃል ቢኖር ይህን ብቻ ነበር = “ ውሃ የማታጠጣቸው ከሆነ መንገዳችንን እንቀጥል ” አለ =

ወዲያው ለባለ ሆቴሉ የመጠጡን ዋጋ ከፈለገ ተመ ልሶ ወደ ጉዳናው ወጣ =

ቤቱ ሲደርስ ደንገዝገዝ ብሏል = ጋሪው ወደ ግቢው ገብቶ ቆም ሲል፣ መጀመሪያ ያገኘው ሰው ያው መንገዱን በሙሉ ሲያስበው የመጣው ኢቭስቲግን ቤሊ ነበር = ኩርኔይ ወደርሱ እየተጣደፈ መምጣት ለጀመረው፣ ኢቭስቲግን ሰላ ምታ ካቀረበለት በኋላ፣ ከሰታ ፊቱንና ነጭ ሽፋሎቹን አይቶ ግራ በመጋባት ዐይነት ጭንቅላቱን ነቀነቀ = “ ይህ አሮጌ ውሻ ላይዋሽ አልቀረም ” አለ በሐሳቡ፣ የኩዝማን ቃላት አንድ በአንድ ለማስታወስ እየሞከረ = “ ግን ደግሞ ምን ይታወቃል . . . ለማንኛውም ሁሉንም ነገር ማጣራት አለብኝ ” አለ አሁንም ለብቻው =

ኩዝማ፣ ፈረሶቹ አጠገብ እንደ ቆመ፣ ኢቭስቲግንን በዐይኑ ጠቀሰው = “ እኛ ዘንድ መኖር ጀምረሃል መሰ ለኝ ? ” አለና ጠየቀ ኩርኔይ =

“ መቼም ሰው በዝም አይቀመጥ = አንዱ ዘንድ ሥራ መያዝ አለበት = ” የኢቭስቲግን መልስ ነበር =

“ ለመሆኑ ክፍሉን አሙቃችሁታል ? ”

“ በሚገባ ማትቢሻም እውስጥ ነች ” አለ ኢቭ ስቲግኦ =

ከኦርኔይ በደረጃዎቹ ወጣ ። ድምፁን የሰማችው ሚስቷ ወደ መተሳሰራያው በመምጣት ፡ ከዚያ በፊት አይቶት በማያውቀው ያልተለመደ ዐይነት የፍቅር ስሜት ባሏን ተቀበለችው ። ገና ስታየው ፊቷ ፍም መሰለ ።

“ እናትህና እኔ ተስፋ ቆርጠን ፣ የማትመጣ መስሎን መጠበቁን እርግፍ አድርገን ትተነው ነበር ” አለችው ከኦርኔይ ፣ ተከትላው ወደ ውስጥ እየገባች ።

“ ታዲያስ ፣ ለመሆኑ እኔ በሌለሁበት ጊዜ የብቸኛ ኑሮዎችሁ እንዴት ነበር? ”

“ ያው ድሮ እንደምንኖረው ነዋ ! ” አለች ማርፋ ፣ የሁለት ዓመት ሴት ልጅዋን ብድግ አድርጋ እየታቀፈች ። ሕፃኗ ጡት ፍለጋ የእናቷን ቀሚስ መገባት ስትጀምር ማርፋ በረጅሙ እየተራመደች ወደ መተሳሰራያው ወጣች ።

ጥቋቁር ዐይኖች ያሏቸው የከኦርኔይ እናት ፣ ወደ ክፍሉ ገቡ ። አጭር ቦት ጫማ አድርገዋል ።

“ አስበህ ልትጠይቅኝ ስለ መጣህ እግዚር ይስጥህ ልጄ ! ” አሉ ፣ ዕድሜ ባስከተለው ድካም የተነሣ የሚገንቀጠቀጥ ራሳቸውን እያነቃነቁ ።

ከኦርኔይ ፣ ወደ ቤቱ ስለ መጣበት የሥራ ጉዳይ ለእናቱ ከነገራቸው በኋላ ፣ ከ-ዝማ ውጭ ሆኖ እየጠበቀ መሆኑ ትዝ ስላለው ፣ ሒሳቡን ሊከፍለው ከቤት ወጣ ። ወደ መተሳሰራያው የሚወስደውን በር ከፊት ሲያደርግ ማርፋና ኢቭ ስቲግኒ ወደ ጓሮ በሚያስወጣው በር ላይ ቆመው አያቸው ። በጣም ተቀራርበው ያወራሉ ። ከኦርኔይ ብቅ ማለቱን ሲመለከቱ ፣ ኢቭ ስቲግኒ አፈር ብሎ ወደ ጓሮ ወጣ ። ማርፋ ደግሞ ወደሚንሰረሰረው ሻይ ማፍያ ‘ሳሞቫር’ ቀረብ ብላ የጫስ መውጫውን ታስተካክላ ጀመር ።

ከኦርኔይ ምንም ሳይናገር ዐልፏት ወጣ ። የተጠቀለለ ጓዙን ከጋሪው ላይ አነሣ፣ ከ-ዝማ ወደ ትልቁ ክፍል ገብቶ ሻይ እንዲጠጣ ጋበዘው ። ሻይ እስኪቀርብ ድረስ ከኦርኔይ ከሞሰኮ ገዝቶ ያመጣቸውን ስጦታዎች ለቤተሰቡ ያከፋፍል ጀመር ። ከጥጥ የተሠራ ያንገት ልብስ ለእናቱ ፣ የሥዕል መጽሐፍ ለፌዴካ ፣ ለድዳ የወንድሙ ልጅ ሰደሪያ ፣ ለሚስቱ ደግሞ ቀሚስ ።

ሻይ ቀርቦ በሚጠጡ ጊዜ ፣ ከኦርኔይ ቃል ትንፋሽ አላለም ። ራቱን ከስትር አድርጎ በጸጥታ ተቀምጦ ቆየ ። ብቻ አዲስ በተገሃለት ሰደርያ ፍንጥገጥገ ብሎ ፣ የቤቱን ሰው ሁሉ የሚያጫውተውን ዱዳ ልጅ እያየ ፣ አሁንም አሁንም ሳያውቀው ፈገግ ይላል ። ልጁ የሚሠራውን አሳጥቶታል ። አንዴ ልብሱን ዝርግት ያደርግና ወዲያው ደግሞ መልሶ ያጥፋል ። አንዴ ይለብሰና ተሰማምቶት እንደሆነ ያየዋል ። ወዲያው ደግሞ ይንደረደርና የከኦርኔይን እጅ እየሳመ ፣ በሚሥቁ ዐይኖቹ ትክ ብሎ ያስተውለዋል ። ልጁ እንዲህ በሆነ ቁጥር ደግሞ ከኦርኔይ ሳይታወቀው ፈገግ ይላል ።

ሻያቸውን ጠጥተው አበቁ ። በግክታተል ቀርቦ የነበረውም ማዕድ ከፍ አለ ። ከኦርኔይ ከተቀመጠበት ተነሥቶ ከሚስቱና ከትንሿ ልጁ ጋር ወደሚተኛበት ክፍልገባ፤ ማርፋ ምግብ የተበላባቸውን ሳህኖች ስታነሣሣ ትልቁ ክፍል ውስጥ ቆየች ። ከኦርኔይ ጠረጴዛው ላይ ክንዶቹን አስደግፎ ለብቻው ቁጭ ብሎ ይጠባበቅ ጀመር ። በሚስቱ ላይ ያደረበት ቁጣ እየከረረ ፣ እየመረረ ሲሔድ ይታወቀዋል ። ሐሳቡን ለመክፈል ያህል ግድግዳው ላይ በተሰካ ምስማር ላይ የተንጠለጠሉ ፋክቲሮችን አውርዶ ፣ ከኪሱ የማስታወሻ ደብተር በማውጣት ሒሳብ ማስላት ጀመረ ። ዐሥር ጊዜ ቀና እያለ ወደ በሩ ያስተውላል ። ደግሞ ጆሮ

ዎቹን ያቆምና በትልቁ ክፍል ውስጥ የሚያስገመገሙ የሰዎች ድምፅ ምን እንደሚል ለማዳመጥ ይሞክራል ።

ብዙ ጊዜ የትልቁ ክፍል በር እየተከፈተ፣ የሆነ ሰው ወደ መተላለፊያው ሲወጣ ቢሰማም፣ ሚስቱ ግን ብቅ ሳትል ብዙ ቆየች። በመጨረሻ የሚያውቀው አረማመዷን ሰማ። በሩ ተከፈተ ። ባለቤቱ ጸጉሯን በቀይ ሻሽ ሸብ አድርጋ ትንሿን ልጅዋን አቅፋ ወደ መኝታ ክፍሉ ገባች። የፊቷ ቀለም ወደ ሮዝ የሚያደላው ሚስቱ በዚያ ምሽት ከመቼውም ጊዜ ይበልጥ ቆንጆ ሆና ታየችው ።

“ መቼም ጉዞው ሳያደክምህ አልቀረም ” አለች ከፈገገታ ጋር ፣ ስሜቱን የኩርሬያ ጥላ ያደበበው መሆኑን ያላወቀች በመምሰል ።

ከጋር ቀና ብሎ አይቷት አንዳችም መልስ ሳይሰጥ ወደ ሒሳቡ አቀረቀረ ። ስሌቱን ከጨረሰ ግን ቆይቶ ነበር።

“ በጣም እየመሸ እኮ ነው ” አለችና ሕፃኗን አስቀምጣ ከመጋረጃው ጀርባ ተሰወረች ።

አልጋ ስታስተካክልና ልጅቱን ስታስተኛ ይሰማ ዋል ።

‘ ሰዎች እየተሳለቁ ነው ! ’ የኩዝማ ንግግር ትዝ አለው ።

‘ ቆይ እስቲ ብቻ ! ’ አለ በሒሳቡ ፣ የግዱን በከባዱ እየተነፈሰ ። ወዲያው ከመቆመጫው በዝግታ በመነሣት ያለቀች እርሳሱን ሰደራያው ኪስ ውስጥ ከተተና ፣ ፋክቱ ሮቹን ደግሞ መልሶ ምስማሩ ላይ አንጠለጠላቸው ። ወደ መጋረጃው ጠጋ አለ ። ሚስቱ ወደ ቅዱሳኑ ምስል ፊቷን አዙራ ትጸልያለች ። ባለበት ቆሞ እስክትጨርስ ይጠባ በቅ ጀመር ። አቀርቅራ ስታማኝብና በታረኒ ድምፅ ጸሎ

ቷን ስታደርስ ብዙ ጊዜ ወሰደች ። ጸሎቷን ከጨረሰች በኋላ ፣ ጊዜ ለማራዘምና ለማዘናጋት ያህል ሆን ብላ የምታደርገው መስሎ ተሰማው ። በመጨረሻ ፣ ለጥቂት ጊዜ ወለሉ ላይ ተንበርክካ ቆየችና እንደገና ተነሣች ። ወዲያው በማከታተል ጥቂት የጸሎት ቃላትን በፍጥነት አጉተመ ተመችና ወደ ባሏ ዞረች ።

“ አጋሻን እንቅልፍ እየወሰዳት ነው ” አለችው ፣ ወደ ትንሿ ልጅ እያመለከተች ። በሚንቋቋው አልጋ ላይ ቁጭ ስትል በፊቷ ላይ ፈገግታ የሚሉ ነገር አይታይም ።

“ ኢቭስቲግኒ እዚህ ከመጣ ቆይቷል ? ” ከጋር ወደ ውስጥ እየገባ ጠየቃት ። ረጋ ባለ ሁኔታ አንደኛውን ወፍራም የጠጉሯን ጉንጉን መፍታት ጀመረች ። እየፈታች ደግሞ ትክ ብላ ፊት ፊቱን ትመለከተዋለች። ዐይኖቿ የሚሥቁ ይመስላሉ ።

“ ኢቭስቲግኒ ? . . . እንጂ ልጄ በደንብ አላስታውሰውም ! . . . ብቻ ሁለት ወይም ሦስት ሳምንታት ያህል ይመስለኛል ። ”

“ ከሱ ጋር ነው የምታደራው ? ” አለ ከጋር ወደ ጉንጉን ከእጅዋ ለቀቀችው ። ወዲያው ደግሞ መልሳ ያዘችውና ያን ወፍራም ሻኪራ ጠጉሯን መፍታት ቀጠለች ።

“ ሀ . . . ከኢቭስቲግኒ ጋር ነው የምታደራው አልክ ! ምን ዐይነት አነጋገር ነው በሉ ” አለች ፣ ‘ ኢቭስ ቲግኒ ’ የሚለውን ስም ልዩ በሆነ የሚያቃጭል ደምፅ እየጠራች ። “ የዛሬ ሰዎች እንዴት እንዴት ያለውን ውሸት ነው የሚያወራት እናንተ ! ለመሆኑ ማንው እንዲህ ያለህ ? ”

“ እውነት ነው ? አይደለም ነው የምልሽ ? ” ከጋር ጥያቄውን ሲያቀርብላት ፣ ጠንካራ መዳፎቹን ቡጢ ጨብጦ ኪሱ ውስጥ አመቃቸው ።

“ የማይረባ ነገር መናገሩን ትውና፣ ይልቅስ ጫማ ህን ላውልቅላህ ?”

“ ነው አይደለም ? ነው የምልሽ ” ኩርኔይ ጥያቄውን ደገመው ።

“ እንዲያው ግን ለመሆኑ ማነው እንዲህ ያለውን ውሸት ያነፋልህ ? ”

“ ቅድም መተላለፊያው ላይ ቆማችሁ ምን ነበር የምትነግሪው ? ”

“ ምን አልኩት ? በርሚሉ ላይ አዲስ ጉማ እንዲያ ሰገባለት እንጂ የነገርኩት፣ ሌላ ምን አልኩት ? ለምን [እንዲህ ታስጨንቀኛለህ ! ”

“ እውነቱን ብትነግሪኝ ይሻላል ! አለበለዚያ እገድልሻለሁ ! መጥፎ አመንዝራ ! ”

ድንገት የተገነገገውን ጠጉሯን ጨምሮ ያዘው ። ፊቷን በሥቃይ ስሜት ኩምትርትር አድርጋ ከእጅዋ መነጨቀችው ።

“ አንተ እምትፈልገው አምባገር ብቻ ነው ። ሽሪ ለመሆኑ ምን ቀን ካንተ ደግ ነገር አግኝቼ ዐውቃለሁ ። . . . መጥኔ እቴ ከእንዲህ ያለው ኑሮስ ቢቀር ይሻላል ። ”

“ ምን ለመሆን ትፈልገያለሽ ? ” ቃላቱን እየደጋገመ ተጠጋች ።

“ ለምን ጠጉራን ትነጨኛለህ ? ለምን ትሰድባለህ ? ለምን ታስጨንቀኛለህ ? እውነት ከሆነ . . . . . ”

የጀመረችውን ለመጨረስ ጊዜ አልነበራትም ። እጅዋን ለቀም አድርጎ፣ ከአልጋው ላይ በመገጠት የዱላ መዓት

ያወርድባት ጀመር ። ራሷን ፣ ወገቧን ፣ ደረቷን . . . . . ምናም ምና አልተረፈው ። በነረታት ቁጥር ደግሞ ቁጣውን ጌዴቱ እየባሰበት መሔዱን ቀጠለው ማርፋ እየሙከች ራሷን ለመከላከል ። ከዱላው ለማምለጥ ሞከረች ፣ ግን አልቻለችም ። ትንሿ ልጅ ከእንቅልፏ በመንቃቷ ወደ እናቷ ርጣ ተጠመጠመችባት ።

“ እማምዬ ! ” አለች ሕፃኗ በጨከት ።

ኩርኔይ የሕፃኗን እጅ ይዞ ከእናትየዋ አላቀቀና እንደ ድመት ግልገል አሸቀንጥሮ ወደ ሥርቻ ወረወራት ። ትንሿ ልጅ ለአንድ ወይም ለሁለት አፍታ ያህል ሙከችና ጸጥ አለች ። ዳግመኛ ሌላ ድምፅ አላሰማችም ።

“ ነፍስ ገዳይ ! ልጅቱን ገደልካት እኮ ! ” ማርፋ እሪታዋን እያደባለቀችው ወደ ልጅዋ ለመሔድ ተነሣች ። ኩርኔይ ግን እንደገና ያዛትና ደረቷን በኃይል ደቆሰው ። የኃሊት ተግተርትራ በጀርባዋ ተዘረረች ። ጨከትና ልቅ ሰዋም ቀጥ አለ ።

ሕፃኗ ልቅሰውን ቀጠለች ። ትንሿን መሰብሰብ እስኪሳናት ድረስ ስቅስቅ፣ እርር ብላ ማልቀሱን ተያያዘችው ።

አሮጊቷ የኩርኔይ እናት፣ ያንገት ልብሳቸውን ሳያደርጉ ፣ ሽቦቶ ጠጉራቸው ተመስቃቅሎ ፣ ራሳቸው እየተንቀጠቀጠና ሲራመዱ ወዲህ ወዲያ እየተወዛወዙ ወደ መኝታ ክፍሉ ገቡ ። በቀጥታ ወደ ሕፃኗ ሔዱና ትኩስ እንባዋ ጉንጮቿን እየገመሰ የሚወርደውን የልጅ ልጃቸውን አንሥተው ታቀኙት ።

ኩርኔይ ከእንቅልፋ ባንኖ እንደ ተነሣ ሰው ፣ ዙሪያውን እየቃኘና ቁና ቁና እየተነፈሰ ባለበት ደርቆ ቆመ ።

ምን እንዳጋጠመውና የት ቦታ እንዳለ የሚያውቅ አይመ ስልም ።

ማርፋ እያቃሰተችና እየቃተተች ራሷን ቀና በማድ ረግ ፈቷን ያለበሰውን ደም በልብሷ እጅጌ ትጠርግ ጀመር።

“ አንተ አስቀያሚ ወንበዴ ! . . . እንግዲያስ ከፈለ ግኸው ይውጣልህ ። አሁንም ፣ ድሮም ፣ መቼም መቼም ከኢብሰትግኒ ጋር ነው የምኖረው ! እንካ ይኸውልህ ከፈለ ግህ ግደለኝ ! አጋሽካም የሱ እንጂ ፣ ያንተ ልጅ አይደለችም ” አለች ፣ ቃላቶቹን በፍጥነት እያንበለበለች ፣ ምናልባት ዱላው የቀጠለ እንደሆነ በማለት ለመከላከል ፊቷን በእጅግ ሸፈነችው ።

ኩርኔይ ግን ፣ አሁንም ምንም ነገር የገባው አይመ ስልም ። ዝም ብሎ ግራ ቀኙን ባዶ በሆነ አስተያየት ይመለከታል ።

“ ልጅቱን ምን እንዳደረግሃት ታያለህ ! እጅግን ሰብረሽዋል ኮ ! ” አሉ አሮጊቷ በጨኸት ፣ በመሰበሩ የተነሣ ዝልፍልፍ ብሎ በጎጂ በኩል ቁልቁል ወደ ተንጠለጠለው የሕፃና ቀኝ እጅ እያመለከቱ ። ኩርኔይ ወደ ኋላው ዞሮ በጸጥታ ወደ መተላለፊያው ተራመደና ፣ ገልጠጥ እንኳን ሳይል በበሩ በኩል ወደ ደጅ ወጣ ።

ደመናውና ውርጨ እንዳለ ነው ። በብዛት የሚወርዱት ለስላሳ የበረዶ ብናኞች በሞቀው ጉንጨና ግንባሩ ላይ በዝግታ ያርፋሉ ። ደረጃዎቹ ላይ ቁጭ ብሎ ከደረጃው ድጋፍ ላይ በእጁ ሙሉ ያፈሰውን በረዶ መብላት ጀመረ ። የማፎፋ የማቃሰት ድምፅና የሕፃና የሚያሳዝን የሥቃይ ልቅሶ ከበሩ በስተጀርባ ይሰማል ። በሩ ተከፍቶ እናቱ ትንሿን ልጅ ይዘው ወደ ትልቁ ክፍል ሲያልፉ ተሰማው ። ተነሥቶ ወደ ክፍሉ ገባ ። መብፊቱ ዝቅ በመደረጉ የተዳ

ከመ ብርሃኑ በጠረጴዛው ላይ ይሰለጠማል ። ወደ ውስጥ መግባቱን ስትረዳ የማርፋ የሥቃይ ድምፅ ጎሳ አለ ። ኩርኔይ በጸጥታ ልብሱን ለባበሰና ከአግዳሚው ወንበር ሥር የመንገድ በርሳ አውጥቶ ልብሶቹን ይከታትት ጀመር ። ከታቶ ሲጨርስ በርሳውን በቁራጭ ሲባን አሰረው ።

“ ለጥቂት ነው የተረፍኩት ! ገድለኸኝ ነበር ። ለመሆኑ እስከዚህ ምን አደረግሁህ ? ” አለች ማርፋ ፣ በሚያሳዝን ድምፅ ።

መልስ ሳይሰጣት ኩርኔይ በርሳውን ብድግ አድርጎ ወደ በሩ አመራ ።

“ አውዚን ትወርዳታለህ ! ነፍስ ገዳይ ! ቆይ ግድ የለም ! ለእንዳንተ ዐይነቶቹ የሚሰማማ ሕግ መኖሩን አሳይሃለሁ ! ” የልቅሶዋን ድምፅ ለውጣ ፣ ቂም ያረዘዘ እንባዋን ታወርደው ጀመር ።

ኩርኔይ ፣ ጸጥ እንዳለ በሩን ከፍቶ ከወጣ በኋላ ፣ መልሶ በኃይል ወርውሮ ሲዘጋው የቤቱ ግድግዳዎች ተንቀጠቀጡ ።

ወደ ትልቁ ክፍል ገብቶ ዱዳውን ልጅ ከተኛበት አስነሣና ረረሶቹን እንዲጭንለት አዘዘው ። እንቅልፉ በሚገባ ያልለቀቀው ልጅ ራሱን በሁለት እጆቹ እያከከ፣ አጎቱን በመደነቅና በመገረም ያስተውለው ጀመር ። በመጨረሻ ከርሱ የሚጠበቀው ምን እንደሆነ ሲገባው ፣ በትጫማዎቹን አጥልቆ ከበግ ቆዳ የተሠራ አሮጌ ኮቱን ደረበና ፋኖስ አንጠልጥሎ ወደ ንሮ ወጣ ።

ኩርኔይና ዱዳው ልጅ ፣ በበረዶ ላይ በምትንሸራተተው ትንሽ ጋሪ ሆነው የግፀውን በር ሲያልፉ ፣ ምድርና ሰማይ ወገግ ማለት ጀምሮ ነበር ። በትናንትናው ቀን ከከዝማ ጋር በመጡበት መንገድ ጉዟቸውን ቀጠሉ ።

ባቡሩ ከሚነግበት ሰዓት አምስት ደቂቃ ቀደም ብለው ወደ ጣቢያው ደረሱ ። ከጦርነይ ቲኬት ቆርጦ ፣ በርሳውን እንዳንጠለጠለ ወደ ፋርጎው እስኪገባ ዲዳው ልጅ ቆጥ ሲመለከት ቆየ ። ባቡሩ ተንቀሳቅሶ ከእይታው ለመጥፋት ጉዞ ሲጀምርም እኛን በማወጣወጣ ተሰናብተው .....

ፊቷ ላይ ከደረሰባት ጉዳት ሌላ ፣ ማርፋ ሁለት የጎደን አጥንቶቿ ተሰብረው ጭንቅላቷንም ተፈንክታ ነበር ። ግን ጠንካራና ጤናማ ሴት በመሆኗ ፣ ለመዳን ብዙ ጊዜ አልወሰደባትም ። በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥም ጨርሳ ዳነች። ትንሿ ልጅ ግን ፣ ቀሪውን ሕይወቷን እጅ-ሽባ ሆኖ አሳለፈችው ። የእጅዋ ሁለት አጥንቶች ተሰብረው ስለ ነበር ፣ እስከ መጨረሻው እጅዋ ቆልጣማ ሆኖ ቀረ ።

ስለ ኩርኔይ ግን ፣ ከዚያ ምሽት በኋላ የተሰማ ነገር አልነበረም። እምጥ ይግባ ስምጥ ፣ እልም ብሎ ጠፋ ። የውሃ ሽታ ሆነ ። ይሙት ይኑር የሚያውቅ አንድም ሰው አልተገኘም ።

—2—

ቦሥራ ሰባት ዓመታት ዐለፉ ። ወቅቱ የበልግ መገባደጃ አካባቢ ነው ። ፀሐይዋ በማዘቅዘቅ ላይ በመሆን ገና በቦሥር ሰዓት መጨረሻም ጀምሯል ። የአንድራይቭ መንደር ከብቶች ወደ ቤታቸው እየተመለሱ ናቸው ። የአገልግሎቱን ጊዜ የፈጸመ አንድ የመንደሩ እረኛ ፣ ለዓመት በዓል ወደ አገር ቤት በመግባቱ ፣ ከብቶቹን የሚያግዱት ሴቶችና ሕፃናት በየተራ እየተፈራረቁ ነበር ።

ከብቶቹ ፣ እህሉ ከታጨደበት የእርሻ ቦታ ወጥተው ወደ ቆሻሻው ድንጋያማ መንገድ ገብተዋል ። የጨቀየው

መሬት በከብቶች ሰኮና ተጠቅጥቋል ። ያለማቋረጥ እየተጫጫሁና እያገሠው ወደ መንደሩ አቅጣጫ ይርመሰመላሉ ። ትልቅ ኮፍያ ጭንቅላቱ ላይ አድርጎ በጋይለኛ ነፋስና ፣ ጠባይ መለዋወጥ የተነሣ የጠቀረና በማርጀቱ የተጣጣረ ኮት የለበሰ አንድ ሽማግሌ ፣ ከመንጋው ፊት ለፊት መንገዱን ይዞ ወንተፍ ወንተፍ ይላል ። ሪዙና ጠቅለል ጠቅለል ያለው ጸገሩ ሽበት ብቻ ቢሆንም ፣ ችምችም ያሉ ቅንድቦቹ ግን ጥቁር ናቸው ። አርጅተው የተበጣጠሱና በውሃ የሸቆ ከባድ ቦት ጫማዎች እግሩ ላይ ደንቅር በጭቃማው መንገድ ላይ ሲራመድ በመከራ ነው ። በያንዳንዱ ርምጃው ደግሞ የፅንጨት ዲላውን ይመረከዘዋል ። ከብቶቹ ከኋላው መጥተው አጠገቡ ሲደርሱ ምርኩዙን ተደግፎ ቆመ ። ከመንጋው በስተመጨረሻ ላይ ቀሚሷን ከፊት ለፊት ስብስባ መቀነቷ ውስጥ የሸነጠች ወጣት ሴት መጣች ። ራሷ ላይ አልባሌ የአንገት ልብስ ጠምጥማለች ። የወንድ ቦት ጫማዎች አድርጋ ፣ ከአንዱ የመንገድ ጠርዝ ወደ ሌላው ዳርቻ በፍጥነት እየተራመደች ወደ ኋላ የሚገቡትን ወደ ጉን የሚያፈነግጡትን በጉሳና ዓሣማዎች ወደ ስልፋ ትመልሳለች ። ሽማግሌው መንገደኛ አጠገብ ስትደርስ ቆም አለችና ከእግር እስከ ራሳቸው ቃኘቻቸው ።

“ አንዴት አመሹ አያት ! ” አለች በሚያክላላ ለስላሳ የወጣት ድምፅ ።

“ አንዴት አመሸሽ የኔ ቆንጆ ! ” ሽማግሌው አጸፋውን መለሱ ።

“ ሌሊቱን የሚያሳልፋበት ሥፍራ ነው የሚፈልጉትን ? ”

“ መቼስ ፣ ሳይሆን ይቀራል ብለሽ ልጄ ! በጣም ነው የደከመኝ ” አሉ ሽማግሌው ።

“ እንግዲያውስ ወደ መንደሩ አንጋፋ አዛውንት ዘንድ ቢሔዱ ይሻላል፡ አባቴ ” አለች ወጣቷ ሴት፡ የርሳ ራሷ ቃና ባዘለ አነጋገር። “ በቀጥታ ወደኛ ቤት ይሔዱ፡ ከመጨረሻ ሦስተኛው ጎጆ ነው። የባለቤቱ እናት እንደርሶ ያሉ ካገር አገር ዘዋሪዎችን ማስጠጋት ይወዳሉ። ”

“ ሦስተኛው ቤት አልሺኝ? . . . አ. . . ያማ. . . . የዚህ ብቻ ቤተሰብ መኖሪያ መሆኑ አይደለም? ” አሉ ሽማግሌው፡ ቅንድባቸውን ሽብሽብ እያደረጉ።

“ ልክ ነው. . . . ግን በምን ዐወቁት? ”

“ አይ፡ በሬት ጊዜ እዚያ ስለ ነበርኩ ነው። ”

“ ፊዱሽካ ለምን እንዲህ ግዴላሽ ትሆናለህ ! ያች አንካሳዋ እኮ ወደ ኋላ ቀርታለች ! ” አለች፡ ወጣቷ ሴት በጨሽት። ከመንጋው ተነጥላ ወደ ኋላ ወደ ቀረች አንድ እግሯ የተሰነከለ በግ እየጠቆመች። ወዲያው በግራ እጅዋ የያዘችውን በትርልዩ በሆነ መንገድ እያወዛወዘችና፡ በጠማ ግው ቀኝ እጅዋ ደግሞ፡ ራሷ ላይ የጠመጠመችውን ጨርቅ አስተካክላ፡ አንካሳዋን በግ ለመመለስ ወደ ኋላ በሩጫ ተመለሰች።

ሽማግሌው ሰው ከራሷ ሻሰለያሽ ነው። ወጣቷ ሴት ደግሞ፡ ከዐሥራ ሰባት ዓመታት በሬት ገና ጨቅላ ሕፃን ሳለች እጅዋን የሰበራት ኤጋሽካ ነበረች። ኤጋሽካ ከጋይ ጥቂት ኪሎ ሜትር ርቆ በሚገኘው የአንድ ራሽካ መንደር ውስጥ ከሚኖር ህብታም ቤተሰብ ልጅ ጋር ተጋብታለች።

አንድ ጊዜ ጠንካራ፡ ህብታም፡ ኩሩ፡ የነበረው ከራ ኔይ ሻሰለያሽ ዛሬ ሁኔታው ሁሉ ተለዋውጦ ንብረት አልባ፤ አሮጌ ለማኝ ሆኗል። ከፀሐይ በታች የቀረው ቅርስ ቢኖር አካሉ ላይ የደረበው ዝተት፡ በጥቅሉ የያዘቸው የውትድ

ርና መታወቂያ ቲኬቱና ሁለት ሸሚዞች ብቻ ነበሩ። በቃ ሌላ ነገር የለም።

ይህ ሁሉ ለውጥ በከራኔይ ላይ የደረሰው በጣም በዝ ግታ፡ ቀስ በቀስ ስለ ነበር፡ ለውጡ መቼና እንዴት እንደ ጀመረው እሱ ራሱም አያውቀውም። በርግጠኝነት በሙሉ ልብ የሚያውቀው አንድ ነገር ቢኖር፡ ይህ መጥፎ ዕድል የገጠመው በዚያች የተረገመች ሚስቱ የተነሣ መሆኑን ብቻ ነው። ቀድሞ ምን ዐይነት ሰው እንደ ነበር፡ ወደ ኋላ መለስ ብሎ ማስታወስ ለከራኔይ እንግዳ ነገር ብቻ ሳይሆን፡ ሥቃይም ጭምር ነበር። ስላለፈ ሕልውናው፡ ስለ አንድ ዘመን ማንነቱ ባለበቁጥር፡ ለነዚያ ዐሥራ ሰባት የመርገም ዓመታት ምክንያትና ጦስ ነው ብሎ የሚገ ምተውንም ሰው አብሮ ያስታውሳል።

ሚስቱን በደበደበበት በዚያ ምሽት ከቤቱ ከወጣ በኋላ፡ የጫካ መሬት ይሸጣል ወደ ተባለው ባለርስት ዘንድ ይሔዳል። ግን ቀደም ብሎ መሬቱ ተሽጦ ስለነበር፡ ያሰበው ሳይሳካለት ይቆራል። ከዚያ በኋላ ወደ ሞስኮ ተመልሶ በኃይል እየጠጣ መስከር ይጀምራል። ቀድሞ መጠጥ ቢወሳሰድም ሳይበዛ በመጠኑ ነበር። መሬቱን እንደማያገኝ ከተረዳ በኋላ ግን፡ ሁለት ሳምንት ሙሉ ያለ ማቋረጥ እየ ጠጣ መስከር ብቻ ይሆናል። በመጨረሻ ከስካሩ ጋብ ብሎ እራሱን ሲያውቅና ቀልቡ መለስ ሲልለት፡ የቀድሞ ሥራ ውን ለመቀጠል፡ ከብት ለመግዛት ይሞክራል። ግን ንግ ዱም ስለ ጠመመበት ብዙ ገንዘብ ይከስራል። እጁን ላለ መስጠት ሲል እንደገና ከብት ይገጠና ይሞክራል። አሁ ንም በድጋሚ ሳይቀናው ይቆራል። እናም፡ በአንድ ዓመት ጊዜ ከሦስት ሺህ ሩብል ውስጥ ሐያ አምስት ሩብል ብቻ እስኪቀረው ይንኮታኮታል። ስለዚህ ሥራ ብጤ መፈለግ፡

ግድ ሆነበት ። የመጠጡም ነገር ይብስበትና በኃይል መጠጣቱን ይቀጥላል ።

በመጀመሪያው ዓመት ብዙም አልተጉላላ ፤ አንድ የከብት ነጋዴ ዘንድ በጸሐፊነት ለማገልገል ይቀጠራል። ነገር ግን፣ አንድ ጊዜ በጉዞ ላይ ሳሉ በጣም በመስከሩ የተነሣ ነጋዴው ያባርረዋል ። ለጥቂት ጊዜ ሥራ ፈቶ ከቆየ በኋላ፣ ቀድሞ በሚያውቀው ወዳጁ ርዳታ አንድ የወይን ጠጅ ነጋዴ ዘንድ ሥራ ይገኝለታል ። እዚያም ብዙ ሊቆይ አልቻለም ። ሐላቡን በማመስቃቀሉ ብዙም ሳይቆይ ተባረረ ። ችግሩ እየጠናበት ይሔዳል ። ወደ ቤቱ እንዳይመለስ ደግሞ፣ ብስጭትና ኃፍረት ሕሊናውን እየሞገጥኑ እንቅፋት ሆኑበት ።

“እኔ ባጠገባቸው ባልገኝም፣ እነርሱ ጥሩ ኑሮ ይኖራሉ ። ሴቷ ብቻ ሳትሆን ምናልባትም ወንዱም ልጅ የኔ ላይሆን ይቸላል ” ሲል አሰበ ።

ሁኔታዎች እየከፉ ፣ እየተባባሱ ሔዱ ። የጸሐፊነት ሥራ የማግኘቱም ነገር የሕልም እንጀራ ሆነ ። የቀረው አማራጭ በከብት እረኝነት መቀጠር ብቻ ቢሆንም፣ የኋላ ኋላ ደግሞ ለዚህ ዐይነቱ ሥራ ሊቀጥረው የሚፈልግም ጠፋ ።

ኑሮው እያዘቀጠ ፣ የማንሠራራት ተስፋው እየተሟጠጠ በሐይቁ ቁጥር ፣ በሚስቱ ላይ ያለው ጥላቻም እየመረረ ነዴትና ቂሙ ሥር ሰደደ ። እዚህ ደረጃ ላይ እንደ ደረሰ የመጨረሻውን የከብት እረኝነት ሥራ አንድ ልዩ የሆነ ሰው ዘንድ አግኝቶ ተቀጠረ ። ግን የዕድል ነገር ሆነና ከብቶቹ በኃይለኛ በሽታ ተመቱ ። ጥፋቱ የከርኔይ አለመሆኑን ቢያውቅም ፣ በደረሰበት ጉዳት የተበላጨው ቀጣሪ እሱንና ጸሐፊውን ሳይቀር ከሥራ አሰና

በታቸው ። ከርኔይ ከዚህ በኋላ ሥራ እንደማያገኝ ርግ ጠኛ በመሆኑ ፣ ከአገር አገር እየዞረ በልመና ለመኖር ወሰነ ። ለአገሮቹ መሸፈኛ ሁለት ቦት ጫማዎች ፣ ለኮተቱ መያዣ ደግሞ ጥሩ ቦርሳ አሰናፃፃ ። እናም ጥቂት ስኳርና ሻይ ቅጠል በቦርሳው ፣ ስምንት ሩብል በኪሱ ይህ ወደ ኪያቭ ጉዞ ጀመረ ። ነገር ግን ፣ ኪያቭን ስላልወደደው ብዙ አልቆየበትም ። ጉዞውን ቀጠለና ወደ ኮካሰስ ፣ ኖቪ አርን አመራ ። በዚህ ዙረት ወቅት ኃይለኛ የትኩሳት በሽታ ስለ ያዘው ፣ አካሉ ጭምር በአጭር ጊዜ ውስጥ ተዳከመ ። የተረፈው ገንዘብ አንድ ሩብል ከሰባ ከፐፐክ ብቻ ነበር ። ንደኛም ፣ ገንዘብም ፣ ጤንነትም በማጣቱ ውሳኔውን ወደ መጨረሻ አማራጭ አዞረ ። ወደ ቤቱ ለመመለስ ወሰነ ። “ያኼ የተረገመች ፍጥረት ምናልባት እስካሁን ሞታ ይሆናል ” ሲል አሰበ ። “ በሕይወት ካገኘኋትም እነ ግራታለሁ ። ስለ ፈጸመችብኝ በደል ፣ ከመሞቷ በፊት እነ ግራታለሁ ። ገሃነም ትግባና ! ” ይህን በሐሳብ አውጥቶ ካወረደ በኋላ ፣ ወደ ትውልድ አገሩ ፊቱን አዞረ ።

በሁለት ቀናት ውስጥ በሽታው አገርሽቶበት በትኩሳት ይወቃይ ጀመር ። እየደከመ ፣ እየዛለ ፣ እየለተተ በመሔዱ በቀን ከዐሥርና ዐሥራ አምስት ኪሎ ሜትር በላይ መንገዝ ተሳነው ። ከቤቱ ሁለት መቶ ኪሎ ሜትር በሚበልጥ ርቀት ላይ ሳለ ፣ ገንዘቡ ሁሉ ተሟጦ አልቆ በሚንከራተትበት በዚያ ጊዜ የነበረው ምርጫ ፣ ምግቡን ለማግኘት የክርስቶስን ስም እየጠራ መለመን ፣ ለሌሊት መጠለያው ደግሞ ፣ ወደየመንደሩ አንጋፋ አዛውንት መጠጋት ብቻ ነበር ። “ ደስ ይበልሽ ! እንዴት እንደሆንኩ ተመልከት ! ” ይላል ለሚስቱ ፣ ዘወትር በሐሳቡ በሚፋጠጡበት ጊዜ ። እናም ደግሞ የድሮ ዐመሉ አልለቅህ ብሎት ዕድሜ ያደቀቃቸው ደካማ እጆቹን ቡጢ

ይጨብጣል ። ግን የሚመታው ማንም ምንም ዒላማ የለም። የሚመታበት ኃይሉም ከመዳፎቹ ተንጠፍጥፎ አልቋል ።

ያን ረጅም ርቀት በእግሩ ተገዝ ለማገባደድ ሁለት ሳምንት ጭሰዎት ። ከቤቱ አራት ማይል ወደሚርቀውና አጋሽካን ወዳገኘበት ሥፍራ ሲደርስ ታም ፣ ደክም ፣ ደቅቆ ጠውልኅ ነበር ። ከዐሥራ ሰባት ዓመታት በፊት እጅዋን የሰበራትን አጋሽካን ሲያገኝ አላወቃትም ፤ እኔም አላወቃችውም ።

—3—

አጋፊያ ልክ እንደ ነገረችው አደረገ ። ወደ ዚኖቭ ያሻ ቤተሰብ ግቢ በማምራት ሌሊቱን በቤታቸው ውስጥ እንዲያሳልፍ ጠየቀ ። ተፈቀደለት ።

ወደ ጎጆው ከገባ በኋላ ፣ ዘወትር በዚያን ዐይነት አጋ ጣሚ እንደሚያደርገው ወደ ቅዱሳኑ ምስል ተጠግቶ አማ ተባ ። ለቤቱ ባለቤቶች ሰላምታ ያቀረበው ከዚያ በኋላ ነበር ።

“ በርዶዎታል መሰለኝ አባቴ ? ወዲህ ወደ ምድጃው ቀረብ ብለው ይሙቁ ” አሉ የቤቱ እመቤት ፣ ጠረጴዛውን እያጸዳዱ ። የሰውነታቸው ቆዳ በሙሉ ተጨማዷል ።

አንድ መዘዞ ወጣት ገበሬ ፣ ጠረጴዛው አጠገብ አግ ዳሚ ወንበር ላይ ተቀምጦ መብራቱን ያስተካክላል ። የአ ጋፊያ ባል ነው ።

“ ዝናቡ ክፋኛ አርሶዎት የለም እንዴ ! ” አለ ወጣቱ ገበሬ ። “ ጆረ ወዲህ ወደ እሳቱ ጠጋ ብለው ይሙቁ ። ”

ከጦርነቱ ልብሱንና ቦት ጫማዎቹን አወላልቆ ፣ እገ ጋቹ ላይ የጠመጠመውን ድረቶ ምድጃው ላይ ከአሰጣ በኋላ ፣ ራሱም ምድጃው ላይ ወጥቶ ቁጭ አለ ።

አጋፊያ በእጅዋ ማድጋ እንጠልጥላ ወደ ቤት ገባች ። ከብቶቹን በየበረታቸው አስገብታ መመለሷ ነው ።

“ አንድ ሽማግሌ ወደዚህ አልመጡም ? ” አለች ። “ እዚህ ማደሪያ ጠይቁ ብያቸው ነበር ። ”

“ መጥተዋል ። እኚያው እዚያ ጋ ” አሉ የቤቱ እመቤት ፣ ከጦርነቱ ቁጭ ብሎ አጥንታቸው ብቻ የቀረ እጆ ቹን ወደሚያሻሽበት ምድጃ እያመለከቱ ።

የሻይ ጊዜ ሲደርስ አብሮአቸው እንዲቀመጥ የቤቱ ሰዎች ጋበዙት ። ከምድጃው ላይ ወረደና አግዳሚው ጠርዝ ላይ ቁጭ አለ ። ቁራጭ ስኳር ከኩባያ ሻይ ጋር ተሰጠው ።

ወሬ ቀጠለና ስለ ዝናቡ ፣ ስለ መኸሩም ያወጉ ጆመር። በዝናቡ የተነሣ የባለርስቱን እህል ለመሰብሰብ አለመቻ ሉን ተወያዩበት ። ገበሬዎቹ የራሳቸውን ድርሻ ወደየገጡ ተራቸው አስገብተዋል ። የከበርቱዎች ሰብል ግን ፣ እዚ ያው እማሳው ላይ እየሰበሰበ ነው ። በዚያ ላይ ደግሞ የዐ ይጡ ነገር አይጣል ነው ። ሲባባሉ ቆዩ ። ከጦርነቱም በመን ገድ ላይ ሳለ ፣ በየማሳው በርካታ የሰንዴ ነዶ በየእርሻው ተከምሮ ማየቱን በመግለጽ በውይይቱ ለመሳተፍ ሞክረ ።

ወጣቷ ሴት ፣ ተጨማሪ የቀዘቀዘ ሻይ ቀድታ አቀረ በችለት ። አምስተኛ ኩባያው መሆኑ ነው ።

“ አይዘዎት አባት፣ ይጠጡት ። ለርስዎ ጥሩክ ነው ። ” አለችው ፣ በመጀመሪያ በቃኝ በማለቱ ።

“ለመሆኑ ምን አግኝቶሽ ነው እጅሽ እንዲህ የሆነው?” አለ ኩባያውን በጥንቃቄ እየተቀበላት ቅንድቡን ሽብሽብ አድርጎ ።

“ገና አንድ ፍሬ ልጅ ሳለች ነው የተሰበረው ። አባቷ ነው እንዲህ ያረጋት” አሉ መለፍለፍ የሚወዱት የወጣቷ ሴት አማት ።

“ግን ለምን?” አለ ኩርኔይ ፣ ወጣቷን ሴት ትክብሉ እያሰተዋለ ። ድንገት ኢቭስቲግኒ ቤሊ ከነሰማያዊ ዐይኖቹ ትውስ አለው ። ወዲያው ኩባያውን የያዘበት እጁ በኃይል መንቀጥቀጥ በመጀመሩ ፣ መልሶ ጠረጴዛው ላይ ለማስቀመጥ ሲሞክር ግማቹ ሻይ ተፋሰሰ ።

“ከዚህ ከኛ ራት ብሎ በሚገኘው ኃይ የሚባል መንደር አንድ ሰው ነበር ። አባቷ ነው ። ኩርኔይ ሻስሊያቭ ይሉ ታል ስሙን ። ልክ የሌለው ሀብታም ፣ በሚስቱም የሚኮራ ዘበናይ ነበር ። ታዲያ አንድ ቀን ይችኑ ሚስቱን ሲደበድብ ሕፃናንም አብሮ መትቷት ኖሮ ፣ ይኸው እንዲህ ሽባ አድርጎ አስቀራት” አሉ ፣ አሮጊቷ የቤቱ እመቤት ።

ኩርኔይ በጸጥታ ቁጭብሎ ግንባሩን ከስትር በማድረግ፣ አንዴ የቤቱን ባለቤቶች፣ አንዴ ደግሞ አጋሽካን ከሚንቀጠቀጡ ቅንድቦቹ ሥር በሚዋልሉ ዐይኖቹ ይመለከታል ።

“ግን እኮ እንዲህ ያለ ነገር መረጸሙ ለምንድነው ቤሉ?” አለ የተሰጠውን ስኳር በጥርሱ ሸረፍ እያደረገ።

“ማን ያውቃል ብለው እርሶ ደግሞ! መቼም የኛ የሴቶች ነገር... ከሚያሳማ ነገር አንርቅ” አሉ አሮጊቷ። “ብቻ እንደ ወሬው ከሆነ ፣ የኛ መንደር ቶወላጅ በሆነ

ሠራተኛቸው ሰብብ ነው ይባላል ። እሱም ኖሮ ኖሮ እዚያው እቤታቸው ውስጥ ሞት ።”

“ሞት?” አለ ኩርኔይ እየሳለ ።

“ውይ ስንት ጊዜው! ቆይቶ ይይቺ የኛ ሸጋ እንግዲህ ከዚያ አሁን ካልኩዎት ቤተሰብ የተገኘች ናት ። አዩ ዓለም ፣ እንዴት ያለ ኑሮ ይኖሩ ነበር ። አዩ ጊዜ! እንደምን ያሉ ጥሩ ሰዎች ነበሩ ። አባወራው በሕይወት ሳለ ፣ በሞላው አገር ላይ ማንም የሚስተካከላቸው አልነበረም ።”

“እንዴ አባወራውም ሞቷል ማለት ነው?” ኩርኔይ ጠየቀ ።

“ይመስለኛል ። የዛሬ ዐሥራ አምስት ዓመት ገደማ ነው ድንገት ብድግ ብሎ የጠፋው ።”

“አዎ ከዚያ አይበልጥም ። እማምዬ እንደ ነገረችኝ ከሆነ እኔ ገና ጡት መጣሌ ነበር ።”

“ታዲያ አንቺስ እጅሽን ስለ ሰበረብሽ አዝነሽ በታል?” . . . . ኩርኔይ ጉሮሮው ውስጥ ድምፁ ተሰንቅሮበት የጀመረውን ንግግር መጨረስ ተሳነው ።

“የውጭ ሰው አይደለ ። መቼስ ምንም ቢሆን አባቴ እኮ ነው ። ሻዩን ይጠጡት እንጂ አባት፣ ትንሽ ሞቅ ቢያደርግዎት እንኳን ። ዐፈር ስሆን ትንሽ ልጩምርልዎት!”

ኩርኔይ ግን ፣ መልስ በመስጠት ፋንታ ስቅስቅ ብሎ ማልቀስ ጀመረ ።

“ምንድነው ነገሩ . . . ምን ሆኑ?”

“ምንም አይደለ . . . እንዲያው ብቻ . . .”

እናም ኩርኔይ በሚንቀጠቀጡ እጆቹ ግድግዳና ምሰ ሰውን እየተደገፈ በረጃጅም ከሲታ እግሮቹ እየተውተረ ተረ ወደ ምድጃው ጮጣ ።

“ይሄዋ!” አሉ አሮጊቷ፣ ለገበሬው ልጃቸው ወደ ሽማግሌው አቅጣጫ ዐይናቸውን ጠቀስ በማድረግ ።

—4—

በማግሥቱ ኩርኔይ ከሁሉም በፊት ማልዶ ተነግሮ ። ከምድጃው ወርዶ የእግር መጠቅለያውን ጨርቅ አስተክለና፣ በሙቀት የተነሳ የተጨረጠውን ጠቅ ማግኘቱን አጥልቆ በርሳውን ትክክላት ላይ አንጠለጠለው ።

“ለምን ቁርስ በልተው አይሔዱም አባት?” አሉ አሮጊቷ የቤት እመቤት ።

“የለም አልቆይም ፤ መሔድ አሉብኝ ። እግዜር ከናንተ ጋር ይሁን” አለ ኩርኔይ ።

“እንግዲያውስ ከትናንቱ ቁጣ ጥቂት ይያዙ ። ይቆዩኝ እንዴ ፤ በቦርሳዎ ውስጥ ላድርግልዎት ፤ ስንቅ ይሆንዎታል ። “ኩርኔይ አሮጊቷን ተሰናበተ ።

“እንግዲህ ሲመለሱ ጎራ ይበሉ አደራ! እስከዚያው መቼም በሕይወት እንደምንቆይ አምናለሁ” አሉ አሮጊቷ ።

ጥቅጥቅ ያለው የበልግ ጭጋግ አገር መሬቱን ሸፍኖታል ። ኩርኔይ ግን፣ መንገዱን በሙሉ ደግኖ አድርጎ ስለሚያውቀው ጉዞውን ያለ ችግር ቀጠለ ። አባጣ ጎርጳ ጣጣው፣ ቁጥቋጥና ጫካው ሁሉም ለእርሱ እንግዳ አይደለም ። እርግጥ ባለፉት ዐሥራ ሰባት ዓመታት ብዙ

ዛፎች ተቆርጠዋል ። ግን በምትካቸው የተተከሉትም ጸድቀው ፣ አድገው አርጅተዋል ።

የጋይ መንደር ምንም አልተለወጠም ። ዳር ዳሩን ብቻ ጥቂት አዳዲስ ቤቶች ተሠርተዋል ። ከአርጌዎቹ የዕንጨት ቤቶች መካከል አንዳንዶቹ ከጡብ በተሠሩ ቤቶች ተተክተዋል ። ከድንጋይ የተሠራው የኩርኔይ ቤትም በጊዜ ብዛት ከማርጀቱ በቀር እንዳለ ነው ። የጣሪያው ቆርቆሮ ለብዙ ዓመታት ቀለም አለማግኘቱ ያስታውቃል ። ከግድግዳዎቹ ማዕዘናት ጥቂት ጡቦች ተፈነቃቅለው ወደ ዋናው በር የሚያደርሱትም ደረጃዎች ተወለቃቅመዋል ።

ኩርኔይ ቀድሞ ንብረቱ ወደ ነበረው ቤት ሲቃረብ፣ የቅጥሩ በር ተንቋቋና አንዲት ባዝራ ዓመት ካልሞላው ግልገሏ ጋር፣ እንዲሁም አንድ ግራጫ መጋጃ ፈረሰና ሦስት ዓመት የሚሆነው ድንጉላ ተከታትለው ብቅ አሉ ። አሮጌው ግራጫ፣ ኩርኔይ ከቤቱ ከመከብለሉ አንድ ዓመት ቀደም ብሎ ገዝቷት የነበረችውን ባዝራ ይመስላል ።

“ያኔ ባዝራዋን ስገዛት አርግዛው የነበረ ልጅዋ መሆን አለበት ። በተለይ የኋላ እግሮቹ አካባቢ ፣ ሰፊ ደረቱና የእግሮቹ በከርዳዳ ጸጉር መሸፈን ልክ እናቱን ቁርጥ ነው” አለ በሐሳቡ ።

ፈረሶቹ ውሃ ለመጠጣት ነበር የሚሔዱት ። ከኋላ ችው ጥቋቁር ዐይኖች ያሉት፣ አዳዲስ ጫማዎች ያደረገ ትንሽ ልጅ ይከተላል ። “ያለ ጥርጥር የልጄ ልጅ መሆን አለበት ። አባቱን ይመስላል ።” አሁንም ኩርኔይ በሐሳቡ ያገናኝብ ጀመር ።

ልጅ እንግዳውን ሽማግሌ ቅኩር ብሎ አየና፣ ጭቃ ውስጥ ገብቶ የሚፈነጥዝ አንድ ያልተቀጠቀጠ ፈረስ

ተከትሎ ሮጠ ። ከልጁ ቀጥሎ አንድ ውሻ ብቅ አለ ። የቀድሞ ውሻቸው ሾልኞክን ይመስላል ።

“ ሾልኞክ ራሱ ሊሆን ይችላል ? ” አለ ኩርኔይ አሁንም በሐሳቡ ። ግን ሾልኞክ በሕይወት ከቆየ አሁን ሐያዓመት እንደሚሆነው አስታውሰ ። በዚያ ትዝታው መቼም መቼ ከእእምሮው በማይጠፋ ምሽት ፣ ከደረጃው ድጋፍ ላይ ያፈሰውን በረዶ ቁጭ ብሎ የበላባቸውን ደረጃዎች በብዙ ትግል ወጣና ወደ መተላለፊያው የሚያስገባውን በር ከፈተው ።

“ መጀመሪያ ሳትጠይቅ ፣ ወይ ሳታንኳኳ እንዴት እንዲሁ ዘው ትላለህ ? ” ከቤቱ ውስጥ የአንዲት ሴት ድምፅ አንባረቀበት ። የሚሰቱ ድምፅ መሆኑን ወዲያው ለየው ። አዎ አልተሳሳተም ። እሷው ራሷ የድሮ ሚስቱ ናት ። ጠውልጋ ጅማቷ ወጥቶ ፣ አርጅታ ቆዳዋ ሁሉ ተሸብሽቦ ወደ በሩ ብቅ አለች ። የኩርኔይ ግምት ሌላ ነበር ። የተጫወተችበትን ፣ ቋቅ እስኪላት ሊዘልፋት ያቀደውን ክፋኛ የጠላትን ሚስቱ ማርፋን ፣ ወጣቷንና መልክ መልካሚን ማርፋን ለማየት ነበር የጠበቀው ። እንዳስበው ሳይሆን አይቷት የማያውቅ ልዩና እንግዳ አሮጊት እሬቱ ቆማለች ። “ ለልመና ከሆነ የመጣኸው እዚያው መስኮቱ አጠገብ ተቀምጦህ መብላት ትችላለህ ” አለችው ፣ ጆሮን በሚቀፍ ድምፅ ቆጣ ብላ ።

“ እረ እኔስ ለመለመን አይደለም የመጣሁት ” አለ ኩርኔይ ።

“ ታዲያ ሌላ ምንድነው የምትፈልገው ? ”

ድንገት ከቆመችበት ድርቅ ፣ ቀጥ አለች ። ፊቷ ልውጥውጥ አለ ። እንዳወቀችው ተገነዘበ ።

“ እዚህ ቤት ከየትም እየመጡ የሚልከሰከሱና የሚያደቡ የአንተ ዐይነቶች ብዙ ናቸው ። ስለዚህ ሐድልኝ እባክህ ! በእግዚአብሔር ይሁንብህና ከዚህ ቦታ ሐድልኝ ” አለች ።

ኩርኔይ እንደ መንገዳገድ ሞከረው ። በምርኩዙ ድጋፍ እንደ ምንም ቀጥ ብሎ ቆመና ትክ ብሎ ያስተውላት ጀመር ። ለብዙ ዓመታት በልቡ ይዞት የኖረው ስለርሷ ያለው ጥላቻ ፣ በድንገት እልም ብሎ በመጥፋቱ ተደንቆ ይመለከታት ጀመር ።

“ ማርፋ ከእንግዲህ ብዙም ዕድሜ አይቀረገም ፣ ሁላችንም በቅርቡ እንሞታለን ” አለ ።

“ ሐድ እባክህ ፣ በግዜር ይሁንብህና ሐድ ” አለች ፣ በተጣደፈ አነጋገር ።

“ ሌላ የምትይው ነገር የለኸም ? ”

“ ምንም የምጨምረው ነገር የለኝም ። በፈጣሪ ይሁንብህና ከዚህ ግድም ሐድ ። እዚህ ቦታ እየመጡ የሚያንኾብሱ ያንተ ዐይነት ዘዋሪዎች ብዙ ናቸው ። ”

ቀልጠፍ ባሉ ርምጃዎች ወደ ቤት ውስጥ ተመልሷ በሩን በኃይል የጎረቤት ዘጋችው ።

“ ምን በድሎሽ ነው እንዲህ የምትሰድቧው ? ” የወንድ ድምፅ ከወደ ውስጥ ተሰማ ። ወዲያው ወገቡ ላይ ፋስ ያንጠለጠለ ወጣት ገበሬ ወደ በሩ ብቅ አለ ። ከፀርባ ዓመታት በፊት የነበረውን የኩርኔይን መልክና ቁመና ቁርጥ ነው ። ብቻ ይህኛው ትንሽ አጠር ፣ ቀጠን ይላል ። ጥቁር የሚያንጸባርቁ ዐይኖቹ ግን ፍጹም የኩርኔይ ናቸው ።

ሰውየው የኩርኔይ ወንድ ልጅ ፈደባ ነበር ። ከዐሥራ ሰባት ዓመታት በፊት ከአባቱ የሥዕል መጽሐፍ ሽልማት

ያገኘው ወጣት ነው ። ለማኘን ሽማግሌ በትሕትናና በደግ መንፈስ ባለማስተናገዱ ከአናቱ ጋር ሲጨቃጨቅ ቆየ ። ከርሱ ተከትሎ ደግሞ ዱዳው የኩርኔይ ወንድም ልጅ ብቅ አለ ። እሱም እንደ ፌዴካ ትንሽ መጥረቢያ ወገቡ ላይ አንጠልጥሏል ። ደግሞም እንደ አጎቱ ልጅ ትልቅ ገበሬ ወጥቶታል ። ሪዙን በቀጭኑ ተላጭቶታል ። ስገግ ያለው አንገቱ ቀጭን ነው ። አስተያየቱ ሁለመናን ዘልቆ የሚ ሰረሰር ይመስላል ። ሁለቱ ጎረምሳ ገበሬዎች እንጨት ቆረጣ ወደ ጫካ ለመሔድ፣ገና ቁርሳቸውን በልተው መው ጣታቸው ነበር ።

ከጥቂት ጊዜ በኋላ “አባት” አለ ፌዴኮ ወደ ሽማ ግሌውና ወደ ቤቱ ውስጥ በየተራ እያመለከተ ። ወዲያው ዳቦ እንደ መቁረጥ ያለ ምልክት ለዱዳው አሳየው ።

ፌዴካ ወደ ዋናው መንገድ ሲያመራ ፣ ዱዳው ወደ ቤት ተመልሶ ገባ ። ኩርኔይ ግድግዳውን ተደግፎ ፣ ዱላውን በመመርኮዝ አቀርቅሮ ቆመ ። የማይቋቋመው ዐይነት ድካም መላ አካሉን ተጫጫነው ። ጉሮሮው ውስጥ የሚ ተናነቀውን መንሰቅሰቅና በዐይኖቹ ግጥም የሚለውን እንባ ለመመለስ ብዙ መታገል ነበረበት ። ዱዳው የወ ንድሙ ልጅ ትኩስ የጥቁር ዳቦ ቁራሽ አምጥቶ ሰጠው ። ኩርኔይ እያማተበ ዳቦውን ተቀበለ ። ዱዳው አንዳች ነገር እንደ ወረደበት ሁሉ ድንገት በድን ሆኖ ቆመ ። ማን ነቱን ለይቶ በማወቅ ፣ አፉን ከፍቶ ኩርኔይን ይመለከተው ጀመር ። ኩርኔይ ሲታገለው የቆየው እንባውን ከዚያ በኋላ መቆጣጠር አልቻለም ። ዐይኖቹን ፣ አፍንጫውንና ሽቦቶ ሪዙን በኩቱ ጠርዝ እየጠራረገ ከዱዳው ሰው ዞር ብሎ በደ ረጃዎቹ ወረደ ። ልዩ ዐይነት ኃይለኛ የመረታት ስሜት ወረረው ። በሰው ልጅ ፊት ፣ በሚስቱ ፊት ፣ በሞላው ዓለም ፊት ትሁት ሆኖ የመቅላብ ፍላጎት ሲያድርበት

ተሰማው ። አንዳች ሥቃይ ፣ ግን ደስ የሚልና የሚያረካ ሥቃይ ልቦናውን ጠቅ አደረገው ።

ሁሉንም ነገር በመስኮቱ በኩል ትመለከት የነበ ረችው ማርፋ ፣ የቀድሞ ባሏ በቤቱ ጥጋት ታጥፎ ከእይታዋ ሲሰወር በከባዱ ተነፈሶች ። የመገላገል ፣ የእጩይታ ትን ፋሽ ነበር ። ወዲያው በሽማግሌ ዕቃዋ አጠገብ ተቀምጣ ሥራዋን ለመቀጠል ሞከረች ። ግን አልቻለችም ። ዐርቡን ደጋግማ ብትመታው አልሆነ አላት ። እጆቿ ለመሥራት አሻፈረን አሉ ። ሥራውን አቁማ ከርኔይን ከጥቂት ጊዜ በፊት እንዳየችው ሆኖ በዐይን ሕሊናዋ ለመመልከት ሞከ ረች ። እሱ መሆኑን ዐውቃለች ፣ አንድ ጊዜ የወደዳትና የደ በደባት ሰው ለመሆኑ ርግጠኛ ነበረች ። የፈጸመችው ነገር ዝገናነት ። ማድረግ የማይገባትን ፈጽማለች ። ግን እንዴት አድርጋ ማስተናገድ ነበረባት? እርሱም ፣ ኩርኔይ መሆኑ ንና በመጨረሻም ወደ ቤት መመለሱን አልገለጸላትም ። እናም እንደገና መወርወሪያውን አንሥታ ለዐይን እስኪይዝ ድረስ ስትሠራ ቆየች ።

—5—

ከብዙ ድካም በኋላ ፣ ኩርኔይ አንድሬያሽካ መንደር ሲደርስ ፣ አንድያውን ጨላልሞ ነበር ። ለአዳሩ ወደ ዚኖ ቫያሽ ቤተሰብ መኖሪያ ሔደ ።

“እንዴት እንዲህ በቶሎ ተመለሱ? ርቀው አል ፈዱም መሰለኝ አባት” ሲሉ ተቀበሉት ።

“አልቻልኩም ። በጣም ስለ ደከመኝ ርቄ ለመሔድ አልቻልኩም ። አሁንም ወደፊት ከመቀጠል ወደ መጣ

ሁለት መመለሱ የሚሻል ይመስለኛል ። ዛሬ ሌሊቱን እዚህ ባሳልፍ ፈቃዳችሁ ነው? ” አለ ኩርኔይ ።

“ ምን ገደን አባት ። ምን ያህል ሲያስቸግሩን ፤ በታው እንደሁ እንደሚያዩት ለሁላችንም ይበቃል ። ይልቁንስ አሁን ወዲህ ወደ እሳቱ ጠጋ ይበሉና ይሙቅዎት ። ”

ሌሊቱን በሙሉ ኩርኔይ በትኩሳት ሲቃጠል አደረ። ለነጋጋ ሲል ትንሽ ሸለብ አደረገው ። ተመልሶ ሲነቃ የቤቱ ሰዎች በሙሉ ወደየሥራቸው ተሰማርተዋል ። አጋፊያ ብቻ ወደ ጓላ ቀርታ ጉድ ጉድ ትላለች ።

ኩርኔይ የተኛው አሮጊቷ የቤቷ እመቤት በሰጡት ኮት ላይ ነበር ።

አጋፊያ የጋገረችውን ዳቦ ከምድጃው ላይ እያነሣች ሳለ ፡

“ ወዲህ ቀረብ በይ እስቲ የኔ ልጅ ” አለ ኩርኔይ ድክም ባለ ድምፅ ።

“ እሺ መጣሁ አባት ” አለች ፡ ዳቦውን በዕቃ እናረኝ ። “ የሚጠጣ ነገር ይፈልጋሉ? ትንሽ ክቫስ ምን ይልዎታል? ”

መልስ አልሰጣትም ።

የጀመረችውን ሥራ ስትጨርስ ክቫስ ይዛ ተጠጋችው ። መጠጡን ሳይቀበል ፣ ወደርሷም ዘወር ሳይል ፊቱን ወደላይ እንዳቀና ተኝቷል ። ካለበት ሳይንቀሳቀስ ያናግራት ጀመር።

“ አጋሻ ” አለ በለሰላሳ ድምፅ ። “ እንግዲህ ጊዜ ተቃርቧል ። እኔም ለመሞት እፈልጋለሁ ። እና ስለ ክርስቲስ ብለሽ ይቅር በይኝ ። ”

“ እግዚር ይቅር ባይ ነው አባት ። ግን እኮ እርሱም ያደረሱብኝ ጉዳት የለም ። ”

ጸጥ እንዳለ ቆየ ።

“ ሌላም ተጨማሪ ነገር አለ ልጄ ። ሒጂና ለእናትሽ ንገሪያት... እንግዳው ሰውዬ... ንገሪያት... የትናንቱ እንግዳ ሰው... ብለሽ ንገሪያት... ”

ስቅስቅ ብሎ ማልቀስ ጀመረ ።

“ ወደኛ ቤት ሔደው ነበር ማለት ነው? ”

“ አዎ ትላንት ብቅ ብዬ ነበር ። እና ያ የትናንቱ ሰው እንግዳው ሽማግሌ ብለሽ ንገሪያት... እንግዳው በያት... እንደገና የልቅሶው ሣግ ጉርፎውን ተናነቀው ። በመጨረሻ ግን ፣ እንደ ምንም ራሱን አበረታታና ቀጠለ ። “ የትናንቱ እንግዳ የመጣው ሊሰናበትሽ ነበር... ” ንግግሩን ሳይጨርስ እደረቱ አካባቢ ይዳብስ ጀመር ።

“ እነግራታለሁ አባት ፤ እነግራታለሁ ። ግን ምንድን ነው የሚፈልጉት? ” አለች አጋፊያ ።

ሽማግሌው ጭጭ እንዳለ ፣ ከደረቱ አካባቢ አንዲት ቷራጭ ወረቀት አወጣና ጸጉር የለበሰውን ከሲታ እጁን ወደ ጫታ ሴት ዘረጋው ።

“ ... እነሆ ይህን ለሚጠይቅሽ ለማንኛውም ሰው ለጫልኝ ፤ ወታደር ሳለሁ የምጠቀምበት ተኬት ነው ። ለአምላክ ምስጋና ይግባውና ከእንግዲህ የበደሉን ጭነት አራግሬአለሁ ። ” ገጹ የሐሣብ ጸዳል ተላበሰ ። ቅንድ ጭን ሽቅብ ስብስብ አድርጎ ዐይኖቹን ጣሪያው ላይ ሰካና ዳፍ ፣ እርጭ ፣ ጭጭ አለ ።

“ ሻማ ” ሲል ጠየቀ ፣ ከንፈሮቹን ሳያንቀሳቅስ ፤

አጋራያ ወዲያው ገባት ። ከቅዱሳን ምስል አጠገብ አንድ ከስም የተሠራ ሻማ አንሥታ ሰጠችው ። በአውራጣቱ ጥብቅ አድርጎ ያዘው ።

የሰጣትን ቴኬት ሰንዱቁ ውስጥ ለመክተት ሔደች ። ስትመለስ ሻማው ከአጁ ወድቆ ፣ የዐይኖቹ ብርሃን ጨልፎ ደረቱን ከፍና ዝቅ የሚያደርገው ትንፋሽ ጸጥ ብሏል ። አጋራያ አማተሮችና የሻማውን ነበልባል እፍ ብላ አጠፋችው ። ንጹሕ ፎጣ አውጥታ ራሱን ሸፈነችለት . . . . .

ሌሊቱን በሙሉ ማርፋ እንቅልፍ የሚሉ በዐይኗ ሳይዞር ፣ ስለ ኩርኔይ ስታስብ አደረች ። ጧት ተነሥታ ኮቷን በትከሻዋ ፣ አንገት ልብሷን ደግሞ ራሷ ላይ ጣል አደረገችና የትናንቱ እንግዳ ሰው የት እንደ ደረሰ ለማጣራት ወጣች ። ብዙም ርቃ ሳትሔድ ሽማግሌው፣ አንድሬያሽካ መንደር ማደሩን ተረዳች ። ማርፋ ለምርኩዝ የሚሆን ዱላ ብጤ ያዘችና ወደ አንድሬያሽካ አቀናች ። “ ሁለታችንም ይቅርታ እንደራረጋለን ። ወደ ቤታችን አመጣውና ከበደላችን ነጻ ሆነን እንኖራለን ። ሌላው ቢቀር በገዛ ቤቱ ውስጥ ፣ በወለደው ልጁ አጠገብ መሞትም አንድ ነገር ነው ” እያለች በሐሳቧ ፣ መንገዷን ቀጠለች ።

ማርፋ ወደ አማቶቿ ቤት ስትቃረብ፣ በርከት ያሉ ሰዎች ከውጭ በኩል ተሰባስበዋል ። ገሚሶቹ መተላለፊያው ላይ ሌሎች ከመስኮቱ አጠገብ ቆመዋል ። ሁሉም ሰው ስለ ሁኔታው ዐውቋል ። ከዐርባ ዓመታት በፊት በአካባቢው ተደናቂ የነበረው ሀብታሙና ዝነኛው ኩርኔይ ሻሊሊያሽ ደሃ ከርታታ ሆኖ በልጁ ቤት መሞቱን መንደርተኛው በሙሉ ተረድቷል ። እንደ ውጭው ሁሉ ውስጡም እስከ ደጃፉ በሰው ጧም ብሏል ። ሴቶቹ ለብቻቸው እያንሾካ ሾኩ በከባዱ ይተነፍሳሉ ። ጭንቅላታቸውን ይነቀንቃሉ ።

ማርፋ ወደ ጎጆው ስትገባ ፣ መንደርተኛው ገለል ብሎ መንገዱን ለቀቀላት ። አስከሬኑ ተጣጥቦ በፎጣ ተሸፎኖ ከቅዱሳን ምስል ግርጌ ተጋድሟል ። በመንደሩ ውስጥ የማንበብ ችሎታ ያለው ፊሊፕ ኩኖሺች ልክ እንደ ዲያቆን ሆኖ ከመዝሙረ ዳዊት ያነበንባል ።

ይቅር ለማለትም ሆነ ይቅርታ ለመለመን ዘግይቷል ። ኩርኔይ በበኩሉ ሕይወቱ ከማለፉ በፊት ይቅር ብሎ ይሆን ወይስ ቁምኖ ጥፋቱን ገና በልቡናው እያስታመመ ! . . . . ኩራት ከሰፈነበት የኩርኔይ በድን አሮጌ ገጽ የትኛውንም ለማወቅ በፍጹም አይቻልም ።

1975 ዓ.ም